

The background of the entire page is filled with a pattern of horizontal, wavy lines in a light gray color. These lines vary in amplitude and frequency, creating a textured, organic feel.

RESEARCH MASTER THESIS

OPEN CITY INNOVATION

a new process method for urban development

Tom van Tuijn and Jolijn van den Berg . MA+U . 22th of december 2013

COLOFON

Tom van Tuijn
tomvantuijn@gmail.com
Jolijn van den Berg
jolinjvdberg@gmail.com

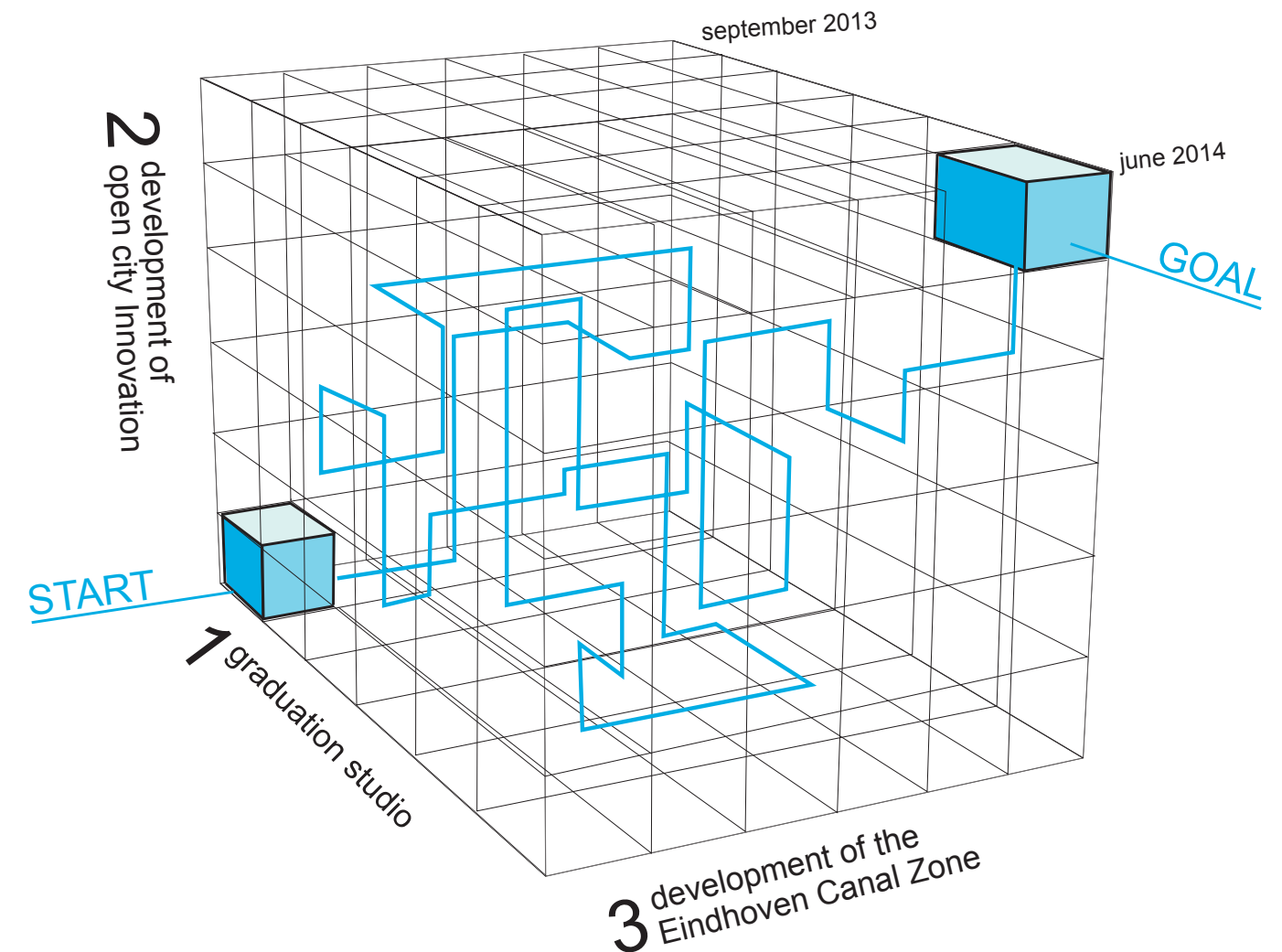
22th of december 2013

MA+U, Tilburg
Master of Architcture and Urbanism

Note: All text is in English. Some images of the research and attachments however are in Dutch, because the information is needed for the process on the site.

CONTENT

	Proem	3
01.	The graduation studio	4
	01.1 Introduction	5
	01.2 Goals	5
	01.3 Hypothesis	5
	01.4 The process	6
02.	The development of the OCI process	8
	02.1 Purpose	9
	02.2 Clients	13
	02.3 Process flow	16
	02.4 Instruments	21
	02.5 Stakeholders	22
	02.6 Conclusion	25
03.	The research of the Canal Zone	27
	03.1 The location	28
	03.2 Conclusion	48
04.	The translation	49
	04.1 The process method	50
	04.2 The mindset	
	Bibliography	55
	Attachments	57

The experimental character of the graduation studio

PROEM

This document is the beginning of a experiment that we call Open City Innovation...

The above shown cube is the visualization of our graduation studio. We started already, but without knowing which step comes next or at what moment. The experiment is complex. Therefore, we want to explain our process that is discribed in this document by using this cube. The three-dimensional figure has three axes. All are of equal importance in the process. Because for example without the tests site in Eindhoven (axis three) we couldn't make any conclusions about the process method of Open City Innovation (axis two), and without the spatial tasks in the Eindhovens Canal Zone we won't be able to graduate (axis one) because the process isn't tested yet.

The route that will be taken during the studio is unknown, like in every experiment. It depends on so many aspects, because it is based on a lot of external enegies. Like in every trial version of a new product it is a matter of trial and error to come to good results. That makes the route that is taken not a lineair but a more cyclic search for answers. After every step forward, we went back two steps, to end up three steps ahead.

1 This document is organized in three chapters; to start with the graduation process in the first chapter. 3

2 The next chapter, chapter two is focussed on the content of the new process method of Open City Innovation (OCI).

3 The final chapter is about the location and the implementation of the process method of OCI on a site in Eindhoven, in the south of the Netherlands.

Each chapter is build out of individual studies that are completed with a brief explanation and conclusion. All together they form the conclusions for the basis of the OCI method. But the process is ongoing, the research won't end before we reached our goals.

By walking the unknown track and most importantly to deviate from it, we can finally achieve our gaols while following the three axes at the same time.

1

OPEN CITY INNOVATION

the graduation studio

Fig 1.01 - Jane Jacobs, urban studies legend

01.1 INTRODUCTION

Fifty years ago Jane Jacobs had a dream: a city made by citizens. Her influential book *The Death and Life of Great American Cities* (1961) argued that urban renewal did not respect the needs of most city-dwellers. She drew attention to sociology concepts such as “energies on the street” and “social capital”. Every now and then the heritage of Jacobs becomes mainstream, but despite popularity her ideas in essence are hardly realized. Today’s major crisis and changes in society offers new opportunities for her vision in which citizens should be placed in a central position in city development.

To achieve this kind of development new concepts were introduced in the profession, such as open-end planning, self-organization, co-creation and bottom-up urbanism. Unfortunately, the concepts are rarely operative, designers have a minor role or the idea is used to realize something in co-production, which was basically invented by the government or planners. That requires a new method for making the city in the context of our complex society. It should go beyond participation like it is experienced by professionals nowadays, an open process of cooperation, adapted to our modern knowledge-based society. A process driven by demand from the start, rather than on the basis of supply, supported by urban craftsmanship. And both local initiatives in short term as future-oriented and on a larger scale. The question is:

can we influence the chain of events? “After all pampering the consensus and excluding dilemma’s lead to an urbanism, which only preserves itself and doesn’t respond to the transformations a city form and urban society undergo.” (Provoost, 2013) It’s time to change things radically. This research is the start of an experiment that will show both professionals and citizens how the making of cities can look like today. Together we can achieve much more than we would think of at first sight. The society has changed, professionals as well as citizens (who are professionals themselves) are better informed and more willing to transform the city together and technology created new instruments and thereby made a lot more possible.

A new process

Due to the changes in society and the fact that development almost exclusively occurs when there is a specific need the consumer needs to get a significant role in making plans. It is not just a necessity; it will be a missed opportunity not to involve shareholders. Involvement leads to less failure costs and more engagement and satisfaction (Boutkan, 2011). The question is how people really co-operate in the development of their own environment but without overdoing it and throwing away the professional expertise of a century. For radical changes we need to experiment with an operational, crisis-proof process method for urban development, in different forms as passed our history. Not

from behind our desks but to do research by acting.

The test site

The new proces method will be tested in real life with real stakeholders. The experiment will take place in Eindhoven, in the south of the Netherlands. The area is known for complementary knowledge (Brainport) that makes the location ready for a new approach. Thereby the stakeholders -from the government to local associations- are willing to collaborate. And collaboration is one of the main conditions for success. In the Canal zone on the east side of the city center, the changing society and the changed spatial task are visible. That procedure and especially the outcome of this testcase will give more input to the process model on the way. And because of the provisional character of the process, the reflection is essential and will keep the process methode updated after every step.

01.2 GOALS

This document present the amount of research that is done to create the process method as it is shown further ahead in this writing. This experiment serves two goals: to achieve qualitative, demand-driven and socially relevant urbanism. On the other hand to create a reproducible and crisis-proof process method as a tool for (young, future) urban designers in a changing profession.

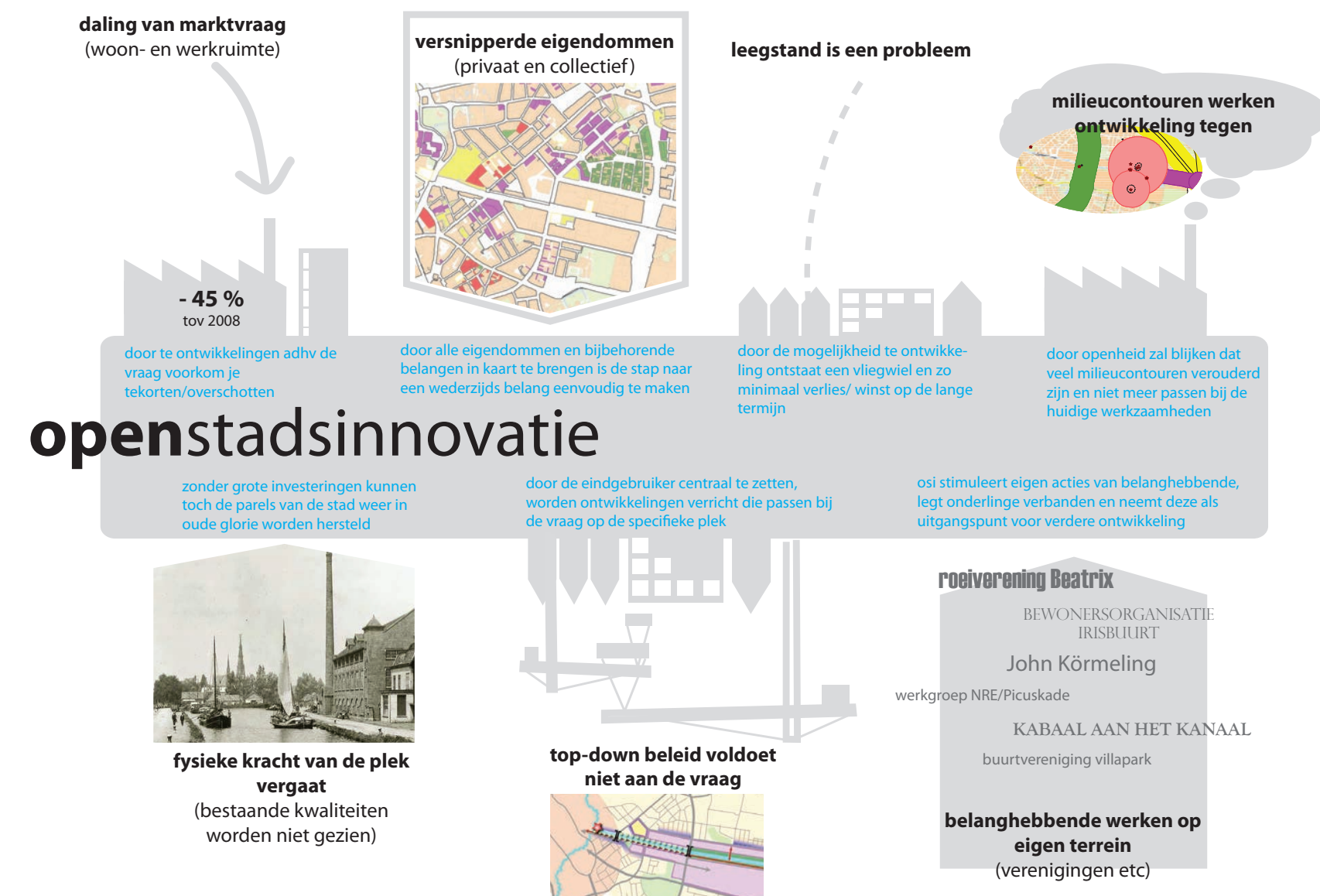

Fig 1.02 - The first impression of the problems of the canal zone and the expectations Open City Innovation can do

01.3 HYPOTHESIS

The process method of Open City Innovation makes urban development possible in a changing society, due to an open collaboration between urban professionals and local shareholders. The process will be demand-driven and in search for complementary knowledge, capacities and skills to develop -in this experiment- the canal zone of the city of Eindhoven

Fig 1.03 - The canal zone in the east side of Eindhoven

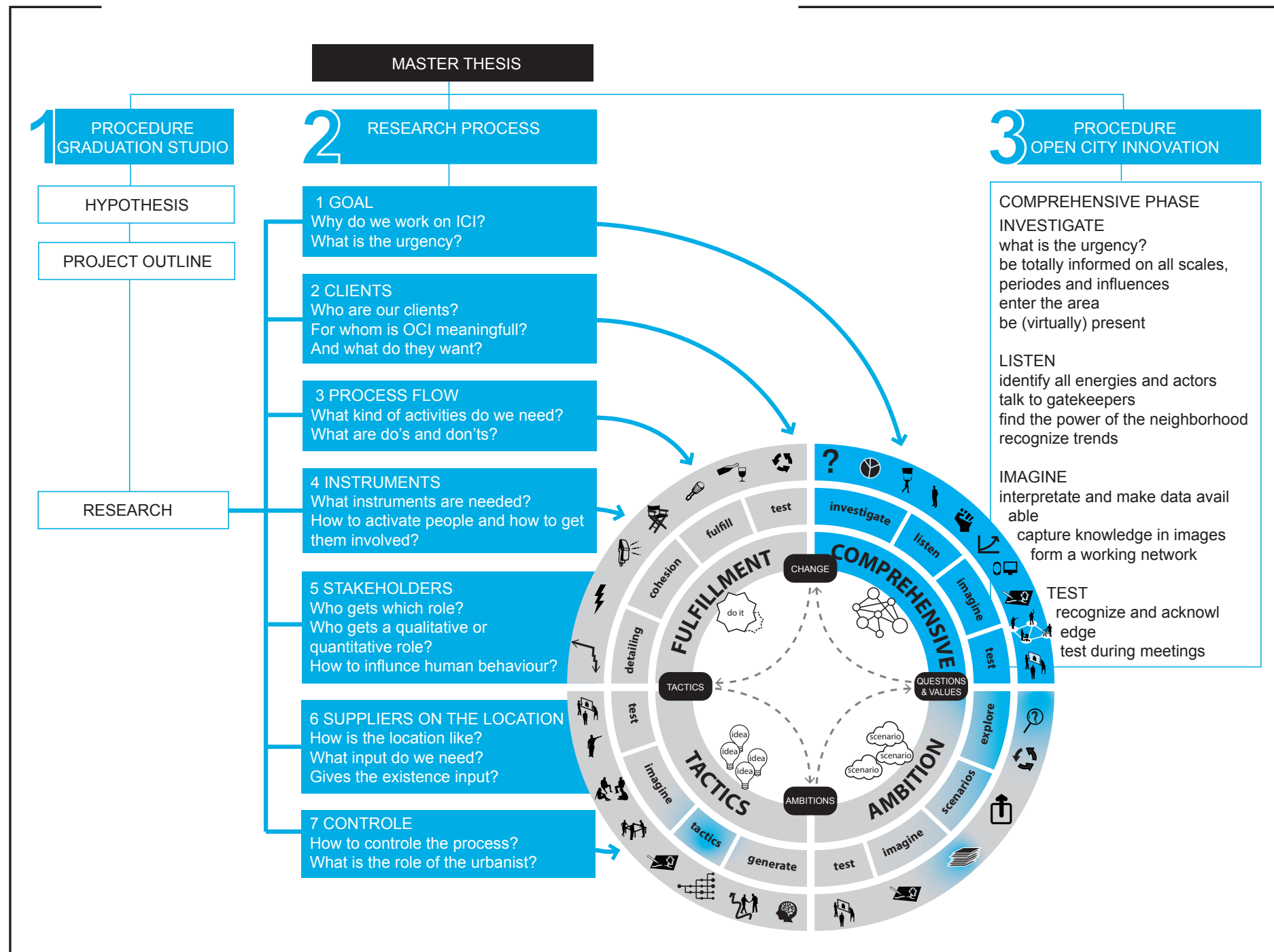

Fig 1.04 - The graduation studio till so far

01.4 THE PROCESS

The beginning

Half a year ago this research started out of a fascination for a new sort of urban development by the two authors of this writing. They had a successful experience in Eckart (Eindhoven, The Netherlands). That academic project was based on the actual demand of that specific location and the people who live and work there (more information in the attachment). It showed them that you can achieve much more together with the exchange of complementary knowledge, than you would achieve by relying on your own qualities. They both have experience with similar projects in practice as well and learned on different levels how to deal with comparable aspects of the process.

After that experience and reading several inspiring articles about fellow urban designers and their quest for their purpose

and role in the changed society, this research was set up. It started with a lot of investigation about both the content side of the discipline as well as the process side of the urban planning field.

The current situation

The image above shows the process of the graduation studio till so far. The investigation follows two parallel routes (two and three) which reinforce each other while time (route 1) is running. One can imagine that after a few months the track was lost and there was a need for structure. This document organizes all loose studies by means of a standard for process management. Because the entire investigation must result in a process method, the former cloud of acquired knowledge is organized by seven chapters based on the elements and standards of a default process. To

be sure not to miss any aspect and to translate everything in a understandable order. Every conclusion (to be found on every page in the grey box) is translated into the process method of Open City Innovation (OCI) as it will be shown further on in this document in chapter four.

In the meanwhile the first steps of the OCI process have already been implemented. For example getting to know the location, have an impression of stakeholders and learning about trends and other relevant issues.

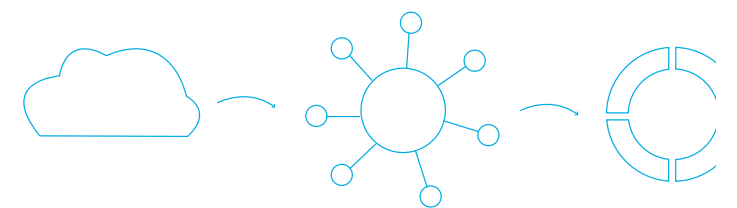

Fig 1.05 - A cloud of information, organized as a default process, translated into the process method

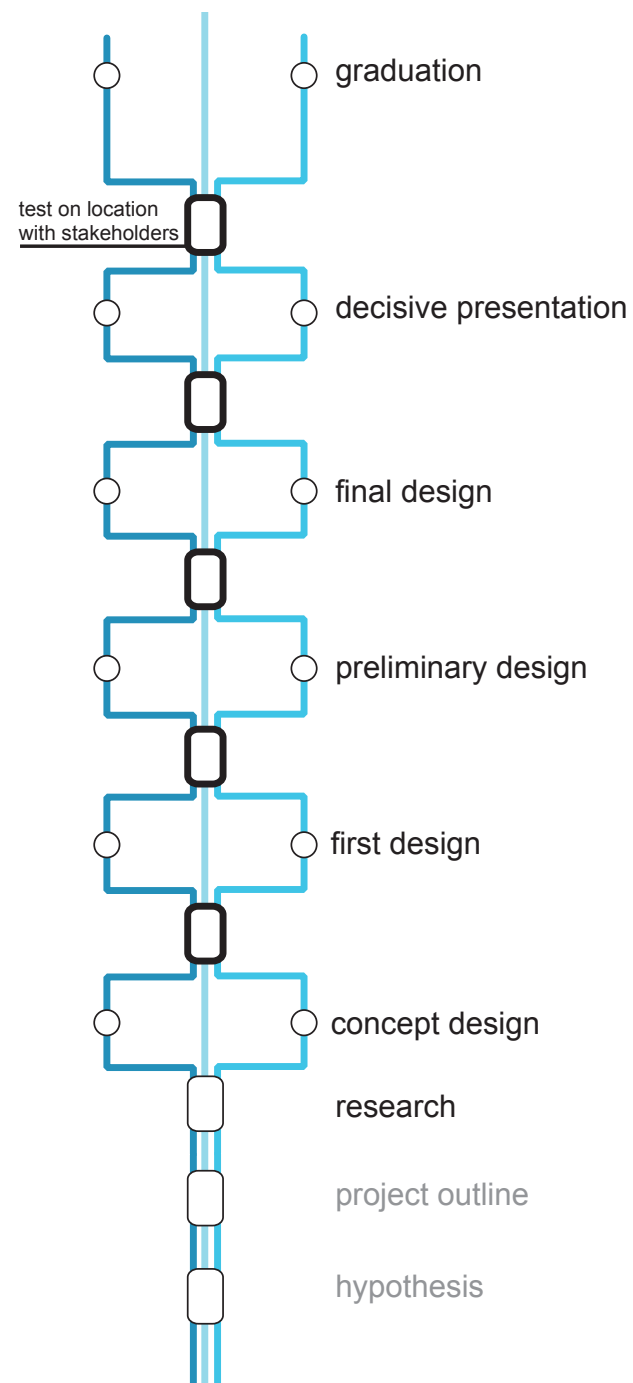

Fig 1.06 - The process of the graduation studio

The future track

Figure 1.06 shows the division of roles. The graduation studio is started with two persons, completely dominated by the idea that men can achieve more together by exchanging knowledge. The research phase is the last phase that will be presented together. In the next steps, when the designing part starts, both students will be representing one of the two blue tracks on the right. After every formal moment in the graduation studio they will come together and join forces again. This is needed, to test the results on the site in Eindhoven.

During the start of the process -in the research phase- the collaboration was about the design of the process. In the next steps the spatial design will be implemented in the activities. The next presentation (concept design) will be about the scenario's as shown in the 'ambition phase' of the process. The imagination of the ambition in images and stories is important to talk to the local stakeholders. Therefore different designs on a

bigger scale and with focus on the horizon will be suggested. The long term will be presented in different scenario's, based on the location and modern trends. The first design will be a collection of creative ideas based on the wishes of the local stakeholders and the opportunities of the canal zone. After the feedback with the experts, living and working in the location, the next step is to work out some ideas that got the attentions and interest. Hopefully the locals will adopt one or more ideas to work on in the next phase. Otherwise the step will be repeated. The preliminary design will show both the design as the tactics of the adapted ideas. This is the translation of the ideas in an urban design as well as the way to achieve the goals. It includes different roles for the right stakeholders and the way their abilities can be used. The final design is presented in the step of the fulfillment phase. Drawings and plans will explain how to implement the idea on the location. It will be a design that is ready to be carried out.

Fig 1.07 - Examples of the next design steps based on our own experiences

OPEN CITY INNOVATION

the research process...

changing profession

duurzaamheidsdenken (1)

Onze huidige productie- en consumptiemethoden zijn niet duurzaam. De aarde wordt uitgeput en eco-systemen aangetast. Het bewustzijn en de bereidheid tot veranderen neemt in Nederland steeds verder toe. De bestaande stad wint aan interesse ten koste van nieuwbouw en uitbreiding: hergebruik, renovatie, inbreiding, tijdelijkheid.

hoger tempo van veranderingen (2)

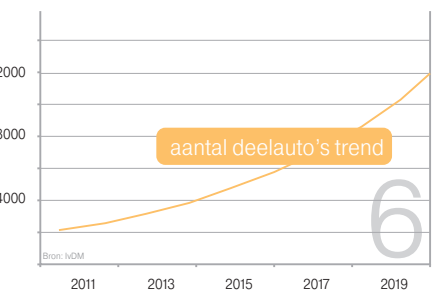
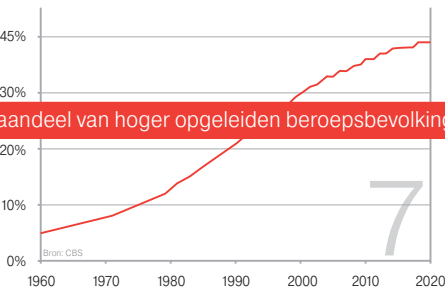
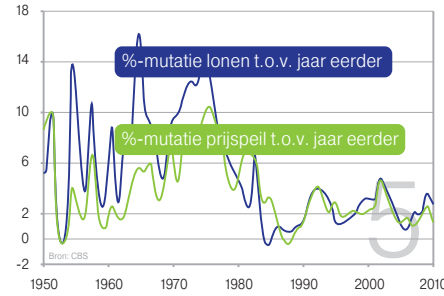
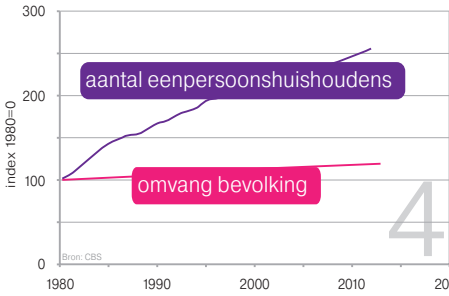
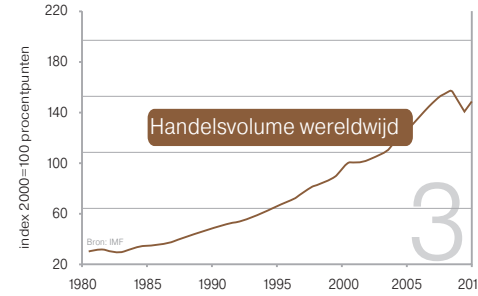
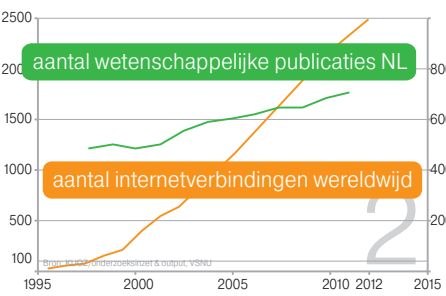
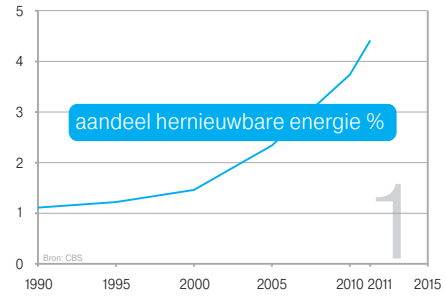
Door de informatie en communicatie revolutie en globalisering neemt het aantal veranderingen toe en volgen elkaar sneller op. Technologische ontwikkelingen verlopen in steeds hoger tempo. Dit toekomst wordt steeds lastiger te plannen.

globalisering (3)

Door de toegenome mobiliteit en de invloed van ICT ontstaan complexe netwerken. Wereldwijde invloeden kunnen op lokaal niveau effect hebben. De kennis is verspreid en niet meer te beheersen door 1 partij.

veranderende organisatievormen (4)

De toename in de welvaart en de democratisering heeft ervoor gezorgd dat mensen steeds onafhankelijker van elkaar zijn geworden. De binding in groepen (o.a. door ontzuiling en secularisering) wordt steeds minder. Sociale verbanden hebben niet perse meer betrekken op de directe fysieke omgeving, denk aan Facebook. Eens zo eensgezinde groepen zijn versnipperd tot diverse meningen en belangen. Daardoor veranderen organisatievormen: waar voorheen mensen georganiseerd waren in relatief afgebakende groepen rondom kerk, omroep of vakbeweging organiseren ze zich nu (digitaal) in coalities en actiegroepen per thema. Dit maakt de samenleving complexer en lastiger te plannen.

econ.crisis en afvlakken welvaart (7)

Zowel op korte termijn (economische crisis) als op lange termijn (afvlakken welvaartstijging) veranderenden de machtsverhoudingen. De overheid treed door haar financiële positie steeds verder terug tot enkele kerntaken. Verantwoordelijkheden komen bij de markt of de burger te liggen. De dominante positie van de eindbelegger in de bouw is de laatste jaren verzwakt.

burgeremancipatie (6)

Na een eeuw van overheidsinterventies is de burger opgeleid, kritisch en zelfbewust. Burgers willen en kunnen steeds meer zelf beslissen en organiseren en accepteren niet altijd meer het ingrijpen van de bovenaf. Dit wordt ondersteund door betere toegang tot informatie.

reactie op economische crisis (5)

Na een halve eeuw van individualisatie, waar elk het individu 'The American Dream' najaagt wordt duidelijk dat waarden en levensdoelen niet enkel meer gehaald worden uit financiële materiële welvaart. Het bundelen van individuele krachten zorgt voor exponentieel meerwaarde. Deels is het simpelweg noodzaak doordat instituties zich terugtrekken. Ook het economische groeidenken en de hyperconsumptie wijzigt naar een duurzamere manier van werken en leven. Het gaat minder om bezit en meer om toegang tot. Dit wordt is weer (zoals eeuwenlang is geleefd) op grote schaal mogelijk geworden door de technologische ontwikkeling.

Bron o.a.: Castells, M. (1996) The Information Age: economy, society and culture. Vol 1: The rise of the network society, Blackwell, Oxford.

Fig 2.01 - The changing discipline of spatial planning

CONCLUSION

The changing discipline of spatial planning is the starting point of this research.

changing conditions

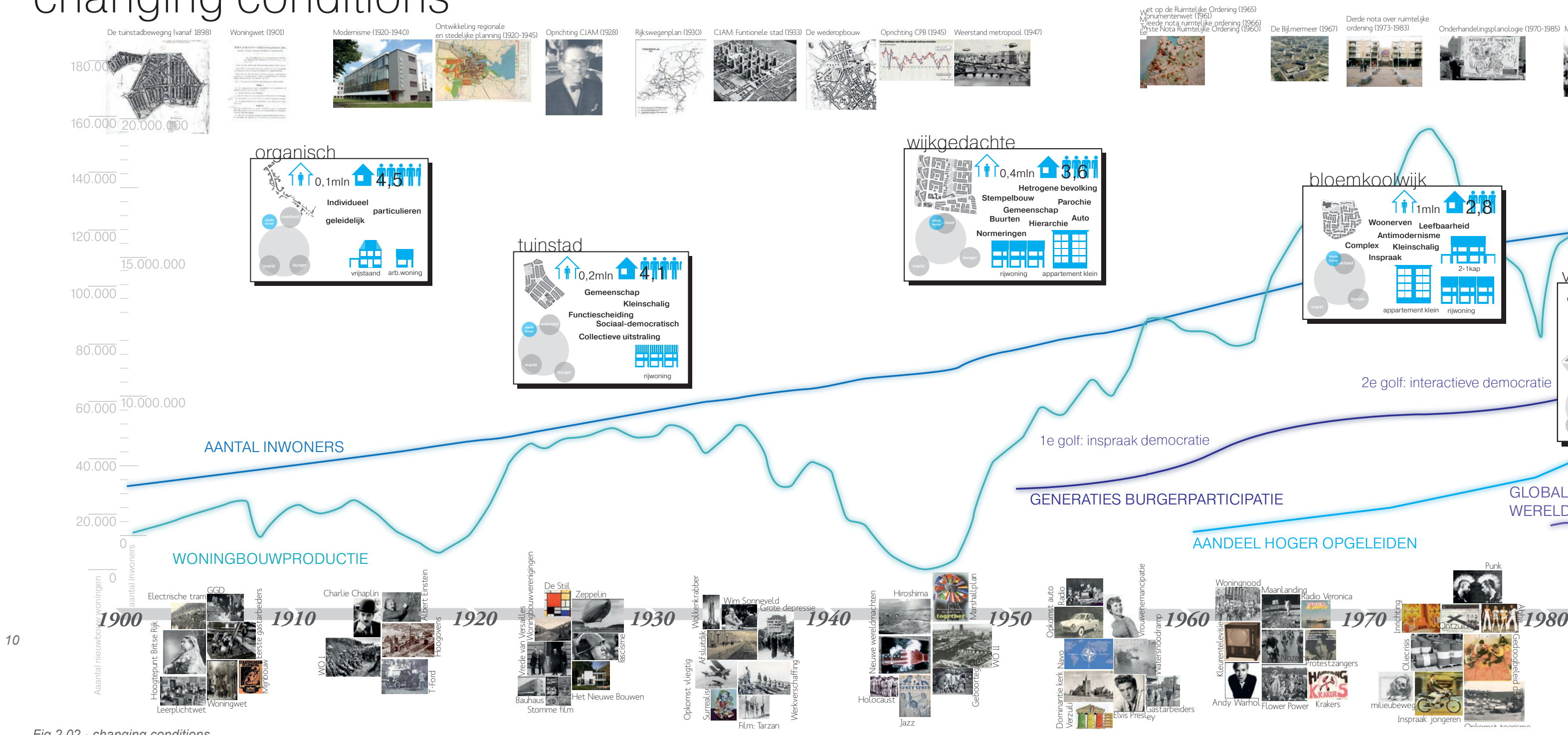

Fig 2.02 - changing conditions

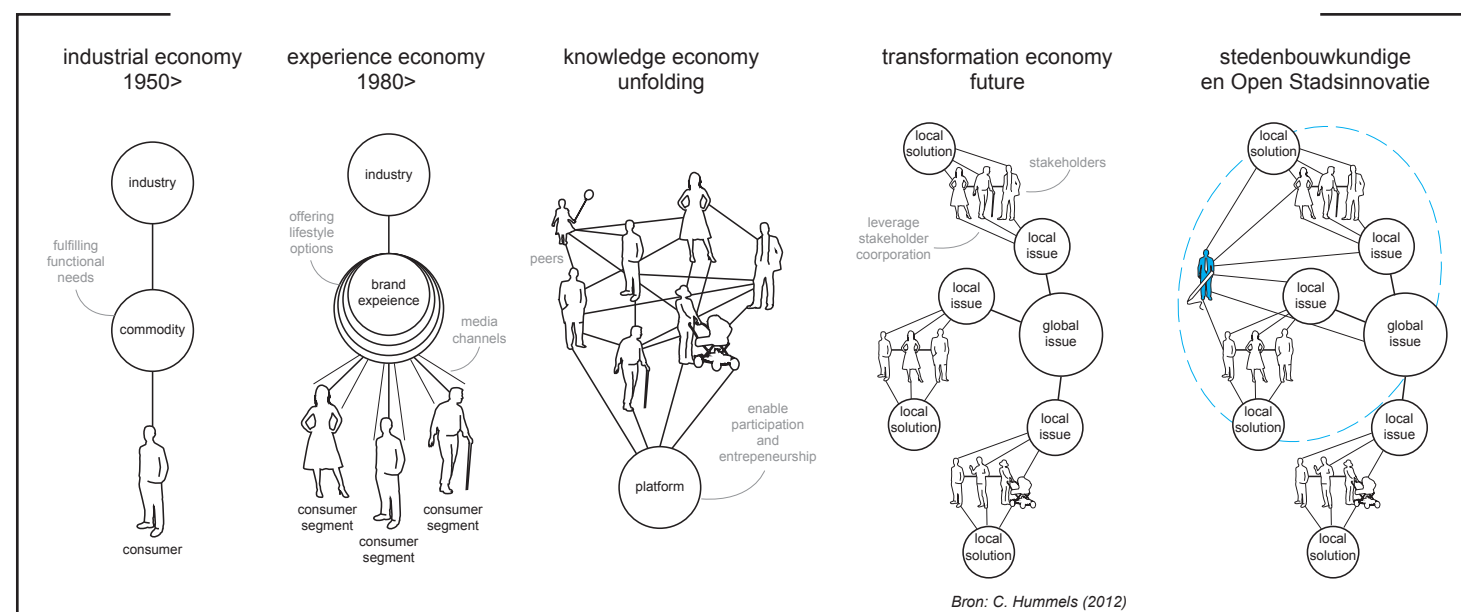
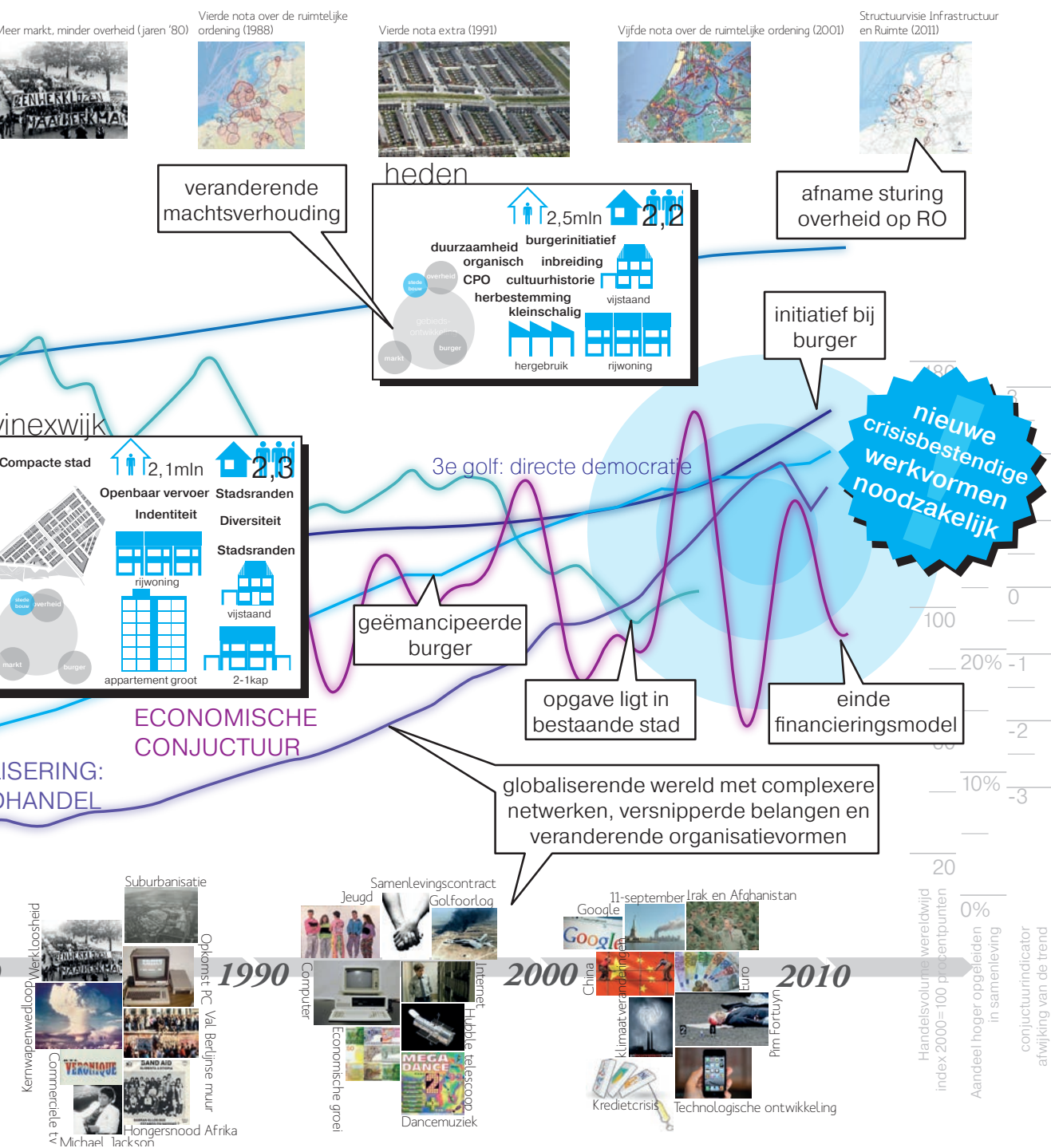

Fig 2.03 - The changing economy

02.1 PURPOSE

The urgency

Obviously neither small-scale bottom-up initiatives nor top-down planning are possible answers to our complex field of urban planning (fig. 2.05). "The world is changed radically and on too many levels to use a purely hierarchical planning method" (Boelens, 2013). The economic crisis stagnated mechanisms of our institutional world. The developer has no money, land and property prices stabilize, house-owners are no longer in line to buy a new property and the government is withdrawing. This resulted in a national "freeze" of building development including consequences like unemployment, limited economic activity and vacancy of buildings and land.

The changing society

The source of the transformation of our society goes beyond the crisis (fig 2.02). The spatial task is located in the existing city with

existing actors and limits. The citizens are more willing and able to decide and do what they want (S+RO, 2010). The Netherlands is transformed from an industrial economy in the 1950s, via an experience economy, into the knowledge economy of today. Strengthened by the crisis and the retreating government this results in a new balance of power in urban development in which citizens, entrepreneurs, education and social institutions (shareholders) have more influence (Dam a.o. 2011) (fig. 2.06). In addition, the knowledge economy is too complex to be planned or controlled by one party: because of globalization our economy and society exist of complex networks (Castells, 1996). Changes in economy or technology follow each other in ever-increasing pace which results into a situation in which policy becomes outdated. Former unified groups are fragmented into various opinions, interests and forms of organisation. In short, it's not longer possible to design the world by one central party; it will be the people who make the city. But not individually, the individualism

of recent decades transforms into a common goal from 'me' to 'us'. In the knowledge-based economy local coalitions are influencing local solutions for global problems (Hummels, 2012).

Insufficient urbanism

The industrial economy was based on growth, quantity, efficiency and hard work, the new economy is all about quality, innovation and development (Groot, 2013). The regional planning that should support this, however, is still inherent and related to the old economy. For decades the focus was all about restricted quotas and making money. Involvement of local stakeholder was rarely needed because the system in itself was profitable. Spatial development was marginalized to strictly defined areas and with a defined future demarcated program. Due to unforeseen circumstances like the global crisis, programs stagnated. The programs have their own logic, but when you bring them together in places where people actually live and work, the social added

value is limited. Local activities are barriers to planning instead of being the motivation for development.

A contrary reaction is happening. The vacuum formed in urban development in recent years is a fertile ground for bottom-up and small-scale initiatives. The energy behind this is valuable at the local level, whether it covers all potential and gives a structural and qualitative answer in (large scale) urban issues is questioned. In addition, the results and processes are fragile, time-consuming and challenging. Critical notes are rarely placed. After times of complete freedom for the professional, it's time for a new consensus. Freedom for personal perception is asked but together with certainty, functionality, quality and convenience made by professionals.

need for new process methods [1/3]

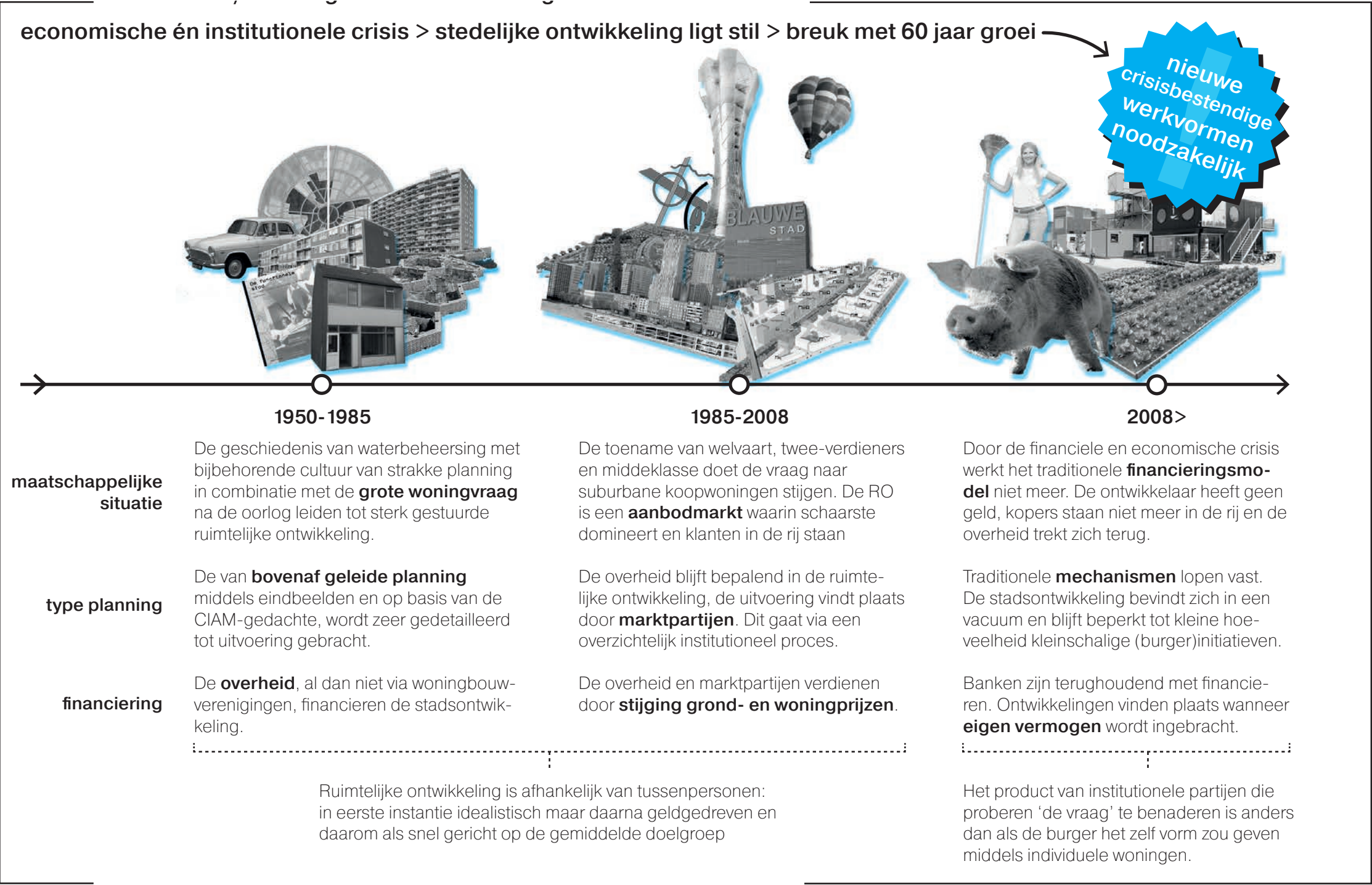

Fig 2.04

need for new process methods [2/3]

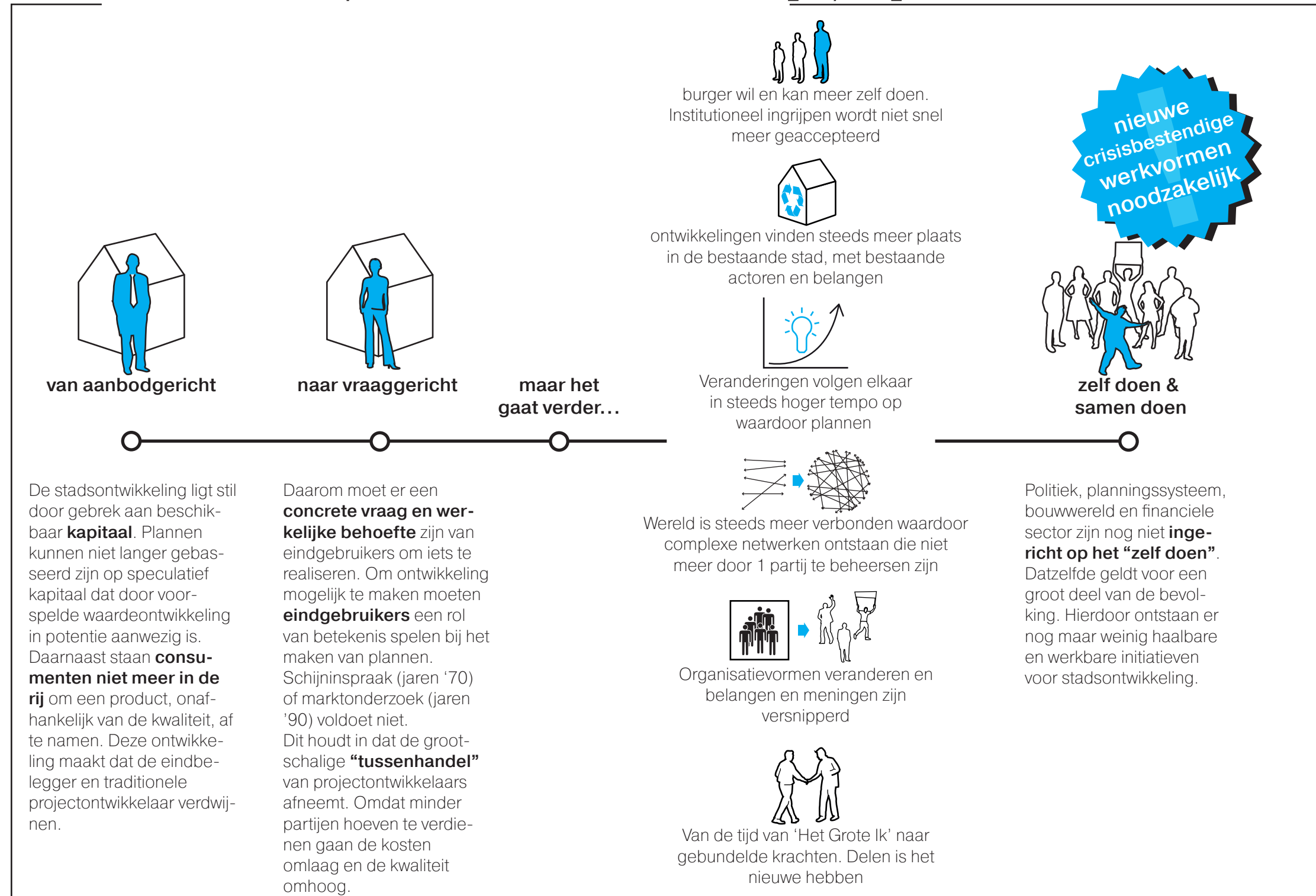

Fig 2.05

02.2 CLIENTS

Changed division of roles

The process of Open City Innovation is made for the city in general with all her citizens. As shown in the above image, the division of roles in the process of spatial planning has changed a lot since recent years. The planning procedure is not longer overruled by the government and stakeholders are more and more involved. Nevertheless the city is still not made by the people who love in it. For example a product designer won't ever invest money and effort in something of which he wasn't sure all customers would buy. He investigates what they want, before he starts designing. And that comes close to how we made cities once. We designed

development plans and afterwards we had to look for a location and investors and convince all stakeholders that it was the best solution. Why not start with the stakeholders and investors on a specific location, see what they want and make a plan for it, connected with the interests on a bigger scale?

Profession renewal: new role and tools for the urbanist

This experiment serves two main goals: to achieve qualitative, demand-driven and socially relevant urbanism. On the other hand to create a reproducible and crisis-proof process method as a tool for urban designers in a changing profession. This method is useful for municipalities, housing corporations, as-

sociations and citizen collectives.

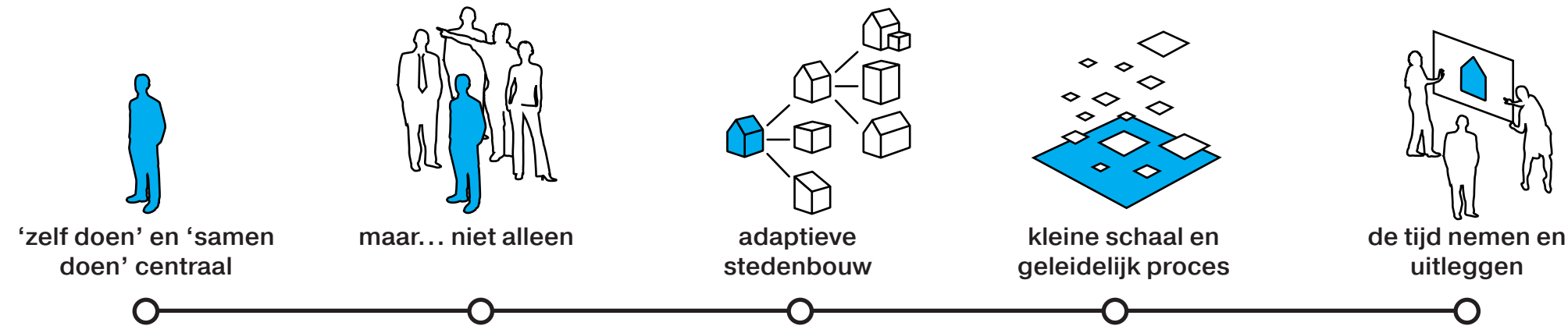
Development in existing city areas

The focus of our research is on the existing city with the specific challenges and possibilities. How can you achieve spatial cohesion and quality with so many different actors and limitations?

(Former) industrial area's and canal zones

As the industries are moving out of town, the former factories, wharfs and business parks can offer location to new development for inner city demand.

need for new process methods [3/3]

Om burgers en ondernemers in hun kracht te zetten staat 'zelf doen' en 'samen doen' centraal. De nieuwe werkvorm spoort **energie** op en gaat op zoek naar een **concrete vraag of behoefte**.

Daarbij is de som is meer dan het geheel der delen: door nieuwe **verbindingen en samenwerkingen** tussen actoren en stedelijke stromen ontstaan kansen voor een socialere, efficiëntere en duurzamere stad. **Complementaire actoren** versterken elkaar exponentieel. Daarentegen zal de werkvorm ook een antwoord moeten hebben op **conflicterende belangen**.

Om verder te komen dan kleinschalige, lokale initiatieven zal de burger **niet aan zijn lot overgelaten** moeten worden. De overheid heeft nog steeds de verantwoordelijkheid voor het collectief belang.

Samenhang en bredere context is belangrijk!

Denk aan de grote lijnen en de lange termijn. Professionals, niet perse in overheidsdienst, zullen in **dienst staan van de burger** en in mindere mate van de insituties. Eerst de stakeholders dan de shareholders. Samenwerking zal plaats vinden op basis van **gelijkwaardigheid**.

Als de burger zijn intrede wil nemen in de stadsontwikkeling zal daarvoor ook de ruimte geboden moeten worden. Niet tot in detail voorschrijven maar **vrijheden bieden** voor eigen inzichten, binnen **basale kaders**. Stedenbouw biedt de structuren waarbinnen mensen uitgedaagt worden zelf creatief te zijn.

Het is essentieel dat de schaal van de stadsontwikkeling aangepast wordt aan het **investeringsvermogen** van initiatiefnemers. Dit heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat een structuur ingevuld moet kunnen worden door een grote hoeveelheid kleine initiatieven. Ook het tijdstip van investeren is verschillend per initiatiefnemer. Een plan zal dus **geleidelijk** tot stand moeten kunnen komen.

De stedeling is geen stadsbouwmeester. Jarenlang aanbodgericht werken heeft ervoor gezorgd dat veel ruimtelijke zaken vanzelfsprekend zijn. Uitleg over relevante **aspecten van de stadsontwikkeling** maar ook over **eigen verantwoordelijkheden en onmogelijkheden** is daarom noodzakelijk. Werk **transparant** en met **open data** zodat de stedeling ook kans heeft om mee te doen. Gebruik de **verbeelding** als (begrijpelijk) communicatiemiddel.

Fig 2.06

CONCLUSION

What should the new working method fulfill?

role urban designer

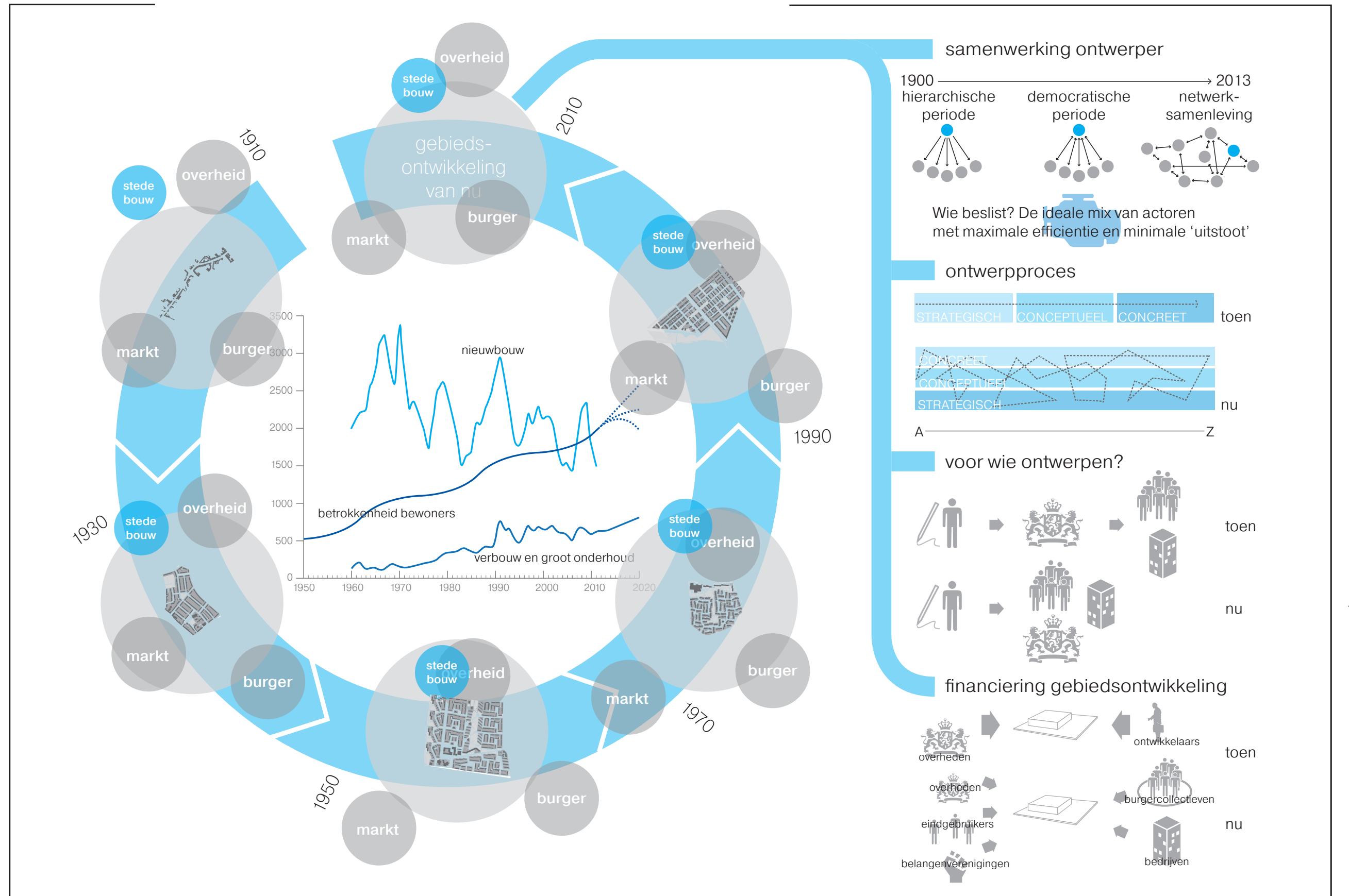
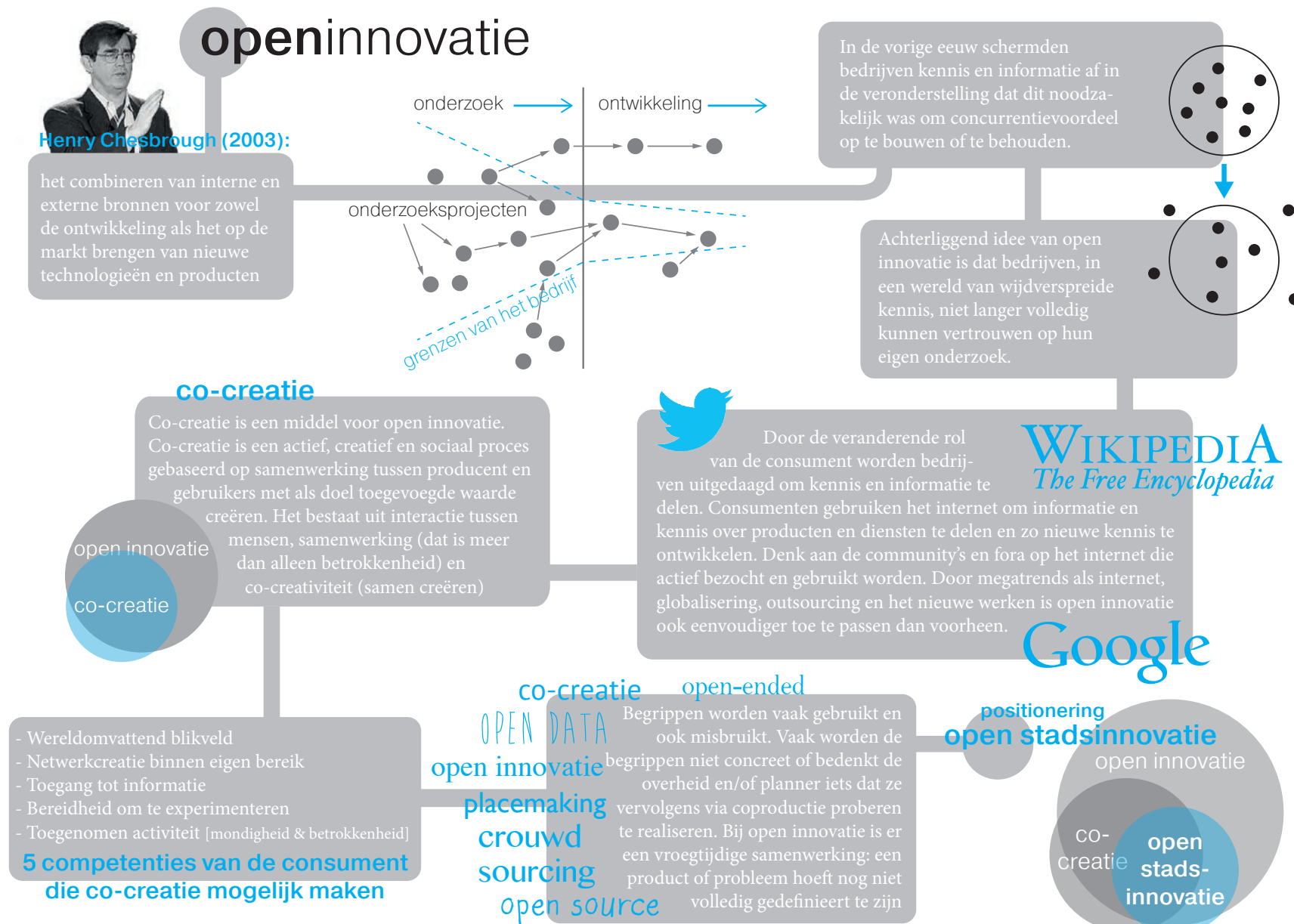

Fig 2.07

CONCLUSION

The division of roles has changed. In recent years the government and project developers were in charge, as a result of the funding model. At this time the designer works not only for the institutions

open innovation

[bron: Wikipedia, syntens.nl, openinnovatie.nl, <http://crownedthoughts.blogspot.nl>]

Fig 2.08 - The aspects of Open Innovation

02.3 THE PROCESS FLOW

The research question in this project is: "In what way the process method of Open City Innovation is able to achieve urban development in open cooperation between urban professionals and local shareholders in the canal zone of Eindhoven?"

Research by acting: Open City Innovation (OCI)

By means of an experiment, a new process method will be de-

$$\text{TRUST} = \frac{\text{TRANSPARANCY} \times \text{CRAFTSMANSHIP} \times \text{RELIABILITY}}{\text{SELF-INTEREST}}$$

veloped: Open City Innovation. Inspired by the practice of Open Innovation (Chesbrough, 2003), the urban development starts from the bottom but is supported by planning expertise from the side-line. OCI is not a theoretical story, it's research by acting. OCI is based on trust, openness and clarity of concerns. CFO of the high-tech company ASML in Eindhoven Peter Wennink summarizes this in a formula:

The starting point is the stakeholder or a coalition in a complex network of existing energies visualized in a clear and transparent way (fig 4.01). Energies are activities, developments, ambitions, flows etc. The lines of staff operate as the platform for the process. The platform brings clarity about stakeholders, ambitions and connections. Every energy has its own dynamics, abilities, ambitions, actors, equity and finance. The process consists of a multitude of energies, which can make each other vibrate. New connections between energies lead to exponential value, during varied spaces of time and different scales. All together they define the ambitions profile of the area. The process focuses on the active and positive developments. By working on the basis of existing energies we think in possibilities instead of obstacles. "The energy, the material that's involved in this, doesn't just escape the community as an export. It continues being used in a community, just as in a rainforest the waste from certain organisms and various plants and animals gets used by other ones in the place." (Jacobs, 2001).

In general the shareholder is not a planning professional, but he is one with its own qualities and capabilities. OCI enables energies to develop their initiatives due to complementary collaboration in a process that is based on successful and failed examples from the past in combination with the principles of open innovation (fig 2.08). Before we start the process we research methods from the past. OCI itself is divided in four steps. Each step is tested with stakeholders. And if it's not recognized, the step starts all over again.

The stakeholder is starting point in an open process in which the widespread knowledge comes together and where ideas can be dropped. Cooperation based on equality and transparency is needed to enable participation. Based on the characteristics of energies the traditional division of roles and responsibilities can be redefined, for example the responsibility of the sidewalk. In this way, it is not only about money but a contribution may also take place on the basis of another equity, like time for exam-

ple. In the case of OCI there is not just 'top-down' or 'bottom up' anymore but (continuous) development takes place in a 'cloud'. In here, dynamic coalitions rise. Coalitions that can be helped forward by the urban design professional (fig 4.02). The urbanist doesn't take over, he makes you think, makes you understand, gives it a picture, is a critic and evaluates.

generations of citizens participation

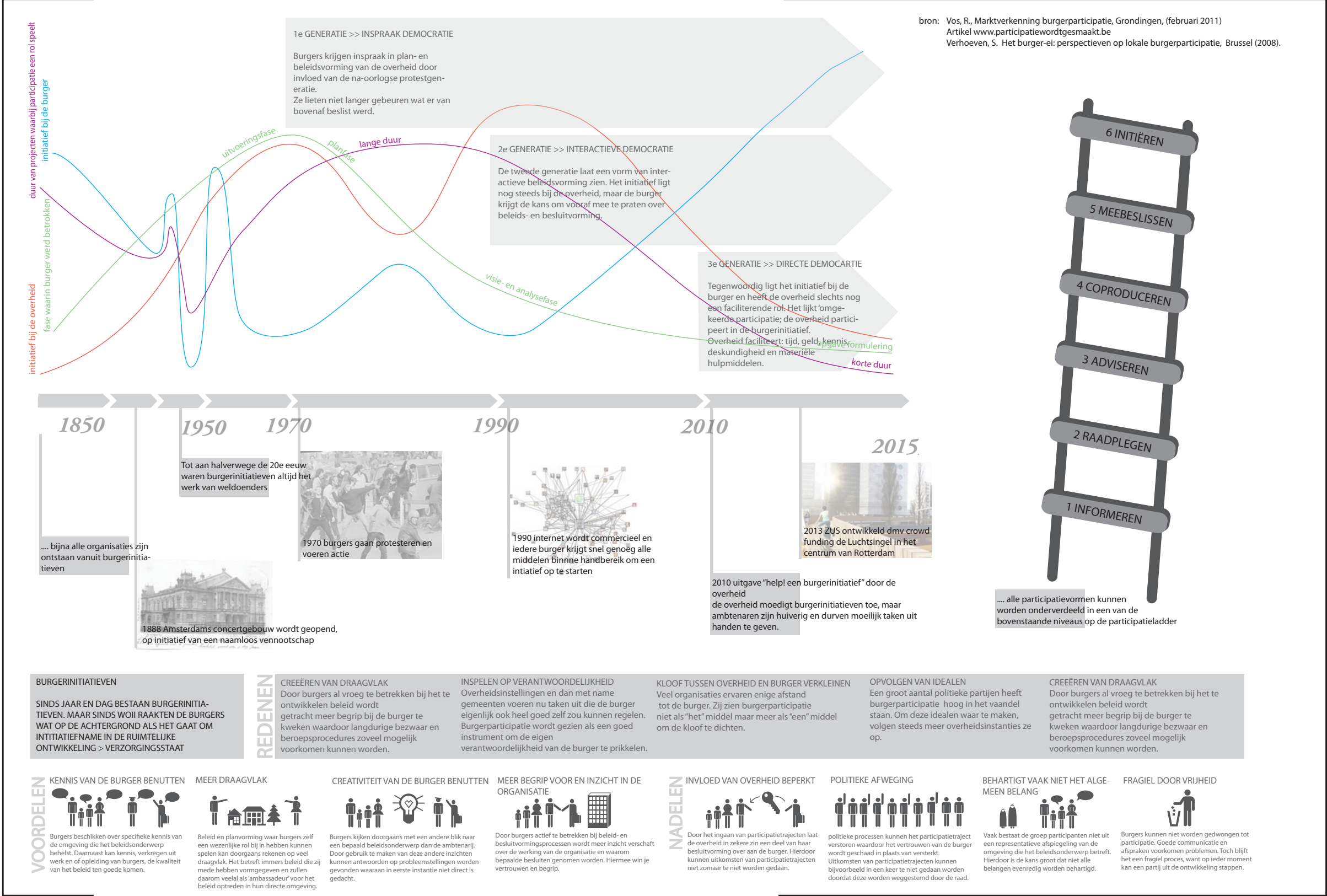
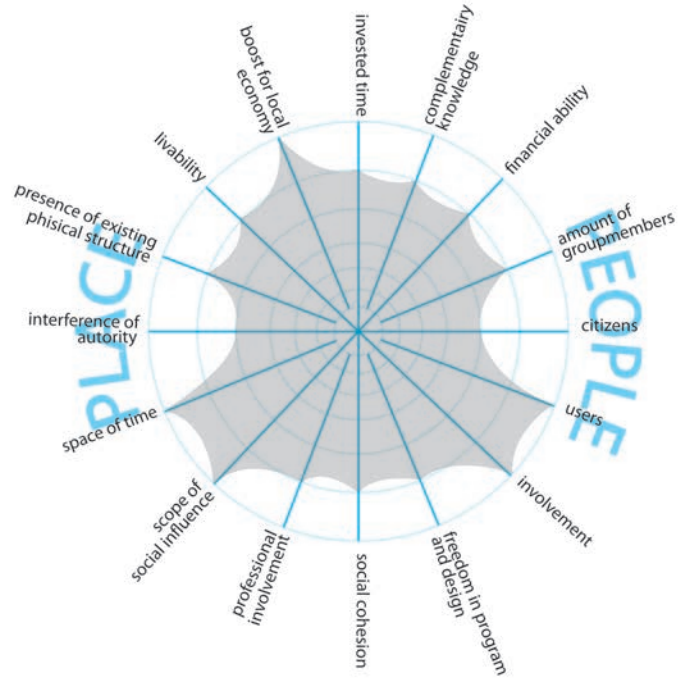

Fig 2.09

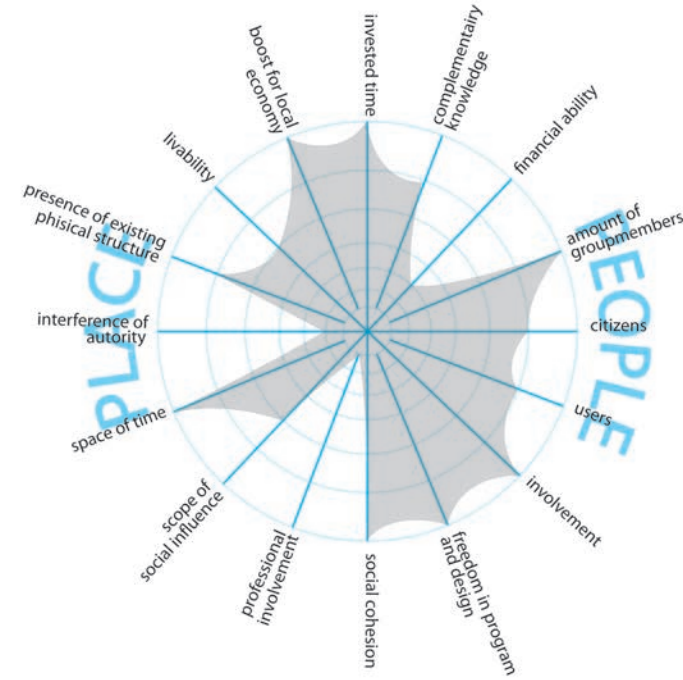
CONCLUSION

In recent attention to citizen participation is not the first time in history. Several waves of participation have taken place, with various degrees of success. The current, 3rd generation, citizen participation goes further than before. The citizen is initiator and responsible.

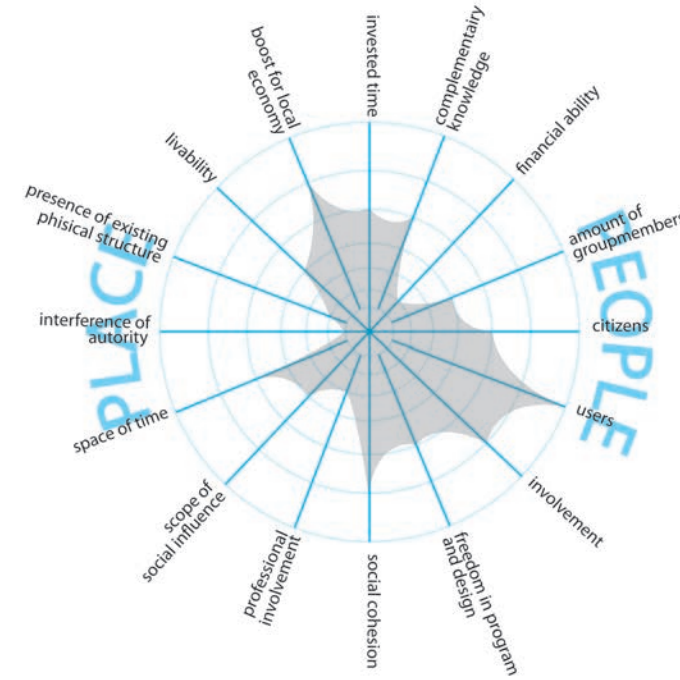
aspects of bottom-up processes

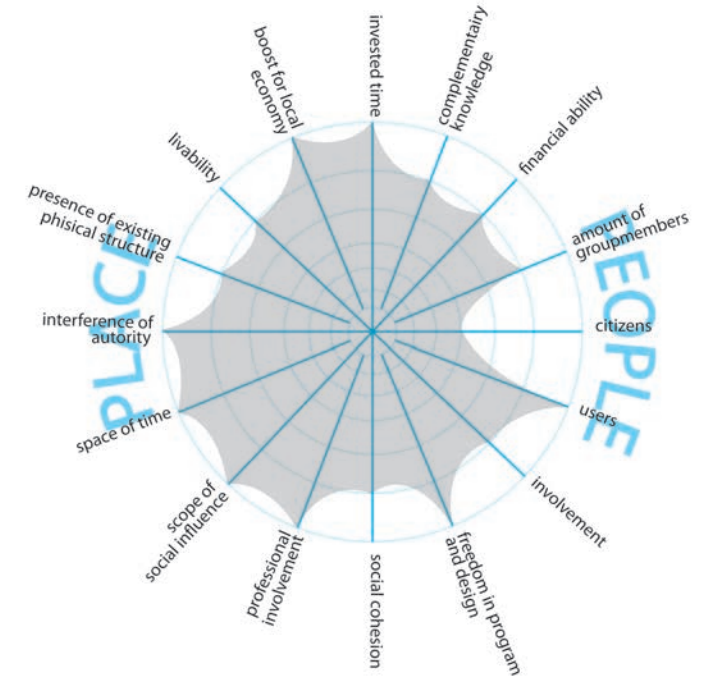
Wagenwerkplaats (Amersfoort)

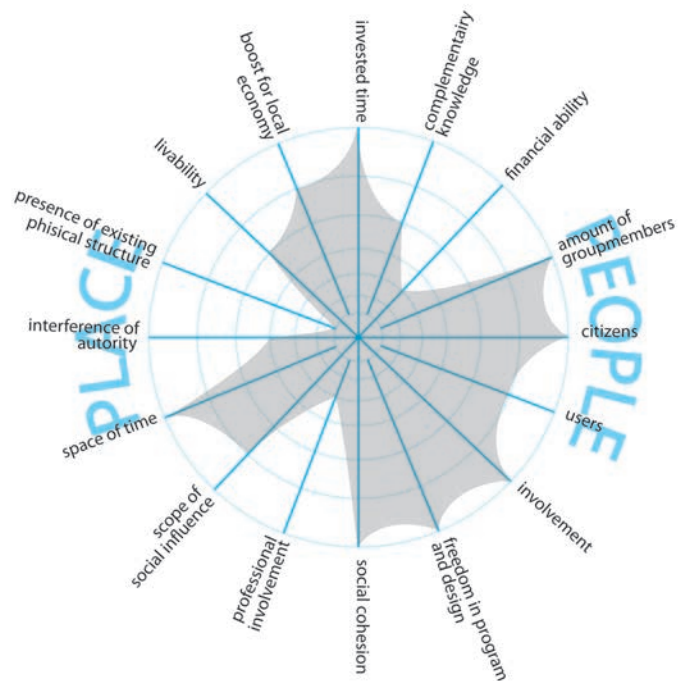
Torre David (Caracas, Venezuela)

Prinzessinnengarten (Berlin)

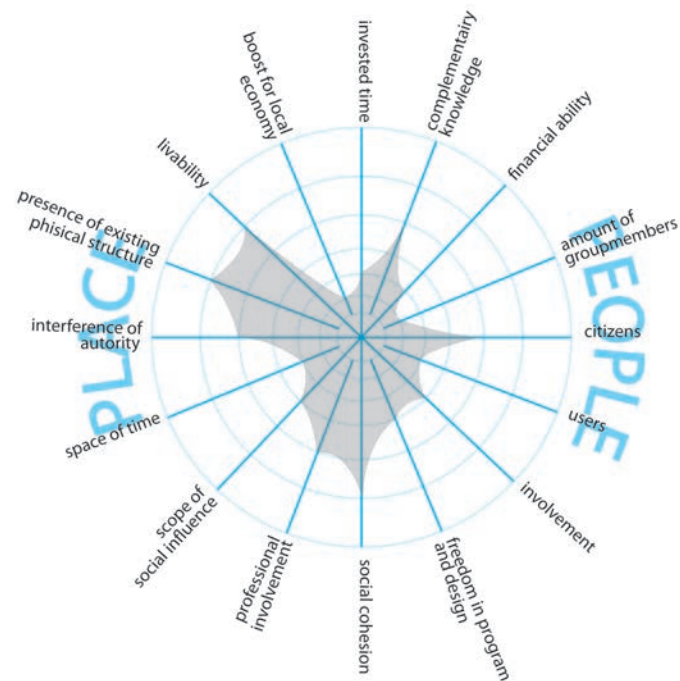

Havenkwartier (Deventer)

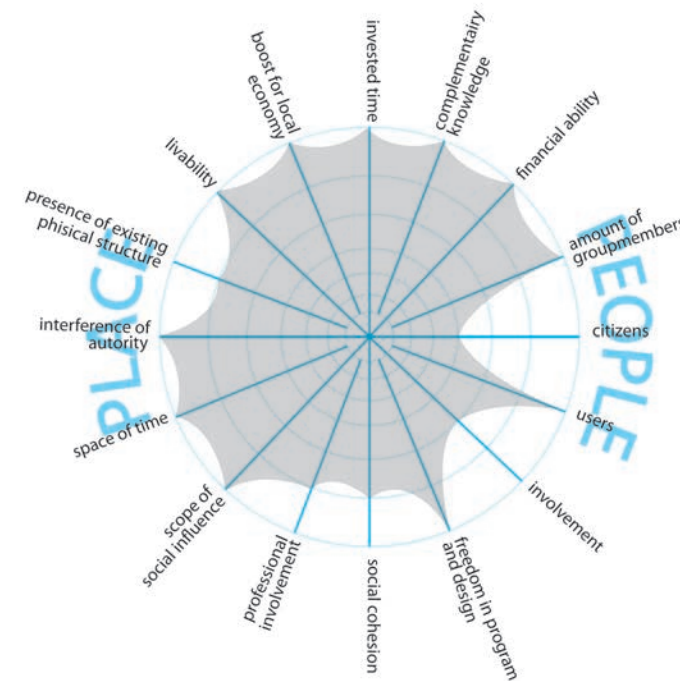

gecekondus (Turkey)

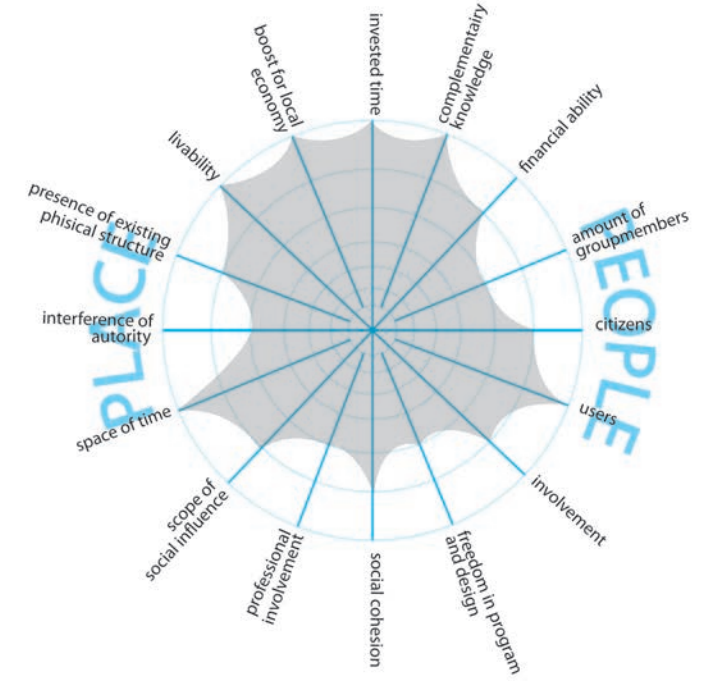
Fig 2.10

Social Design Eckart (Eindhoven)

NSDSM Werf (Amsterdam)

Freehouse (Rotterdam)

CONCLUSION

With these comparison we did some basic analysis of the characteristics of bottom-up processes all around the world. By placing them over eachother you can see the gaps in the aspects of the projects. It appeared to be quiet common that all projects are based on freedom within a solid structure and it always the users who are the main stakeholders.

characteristic of generations

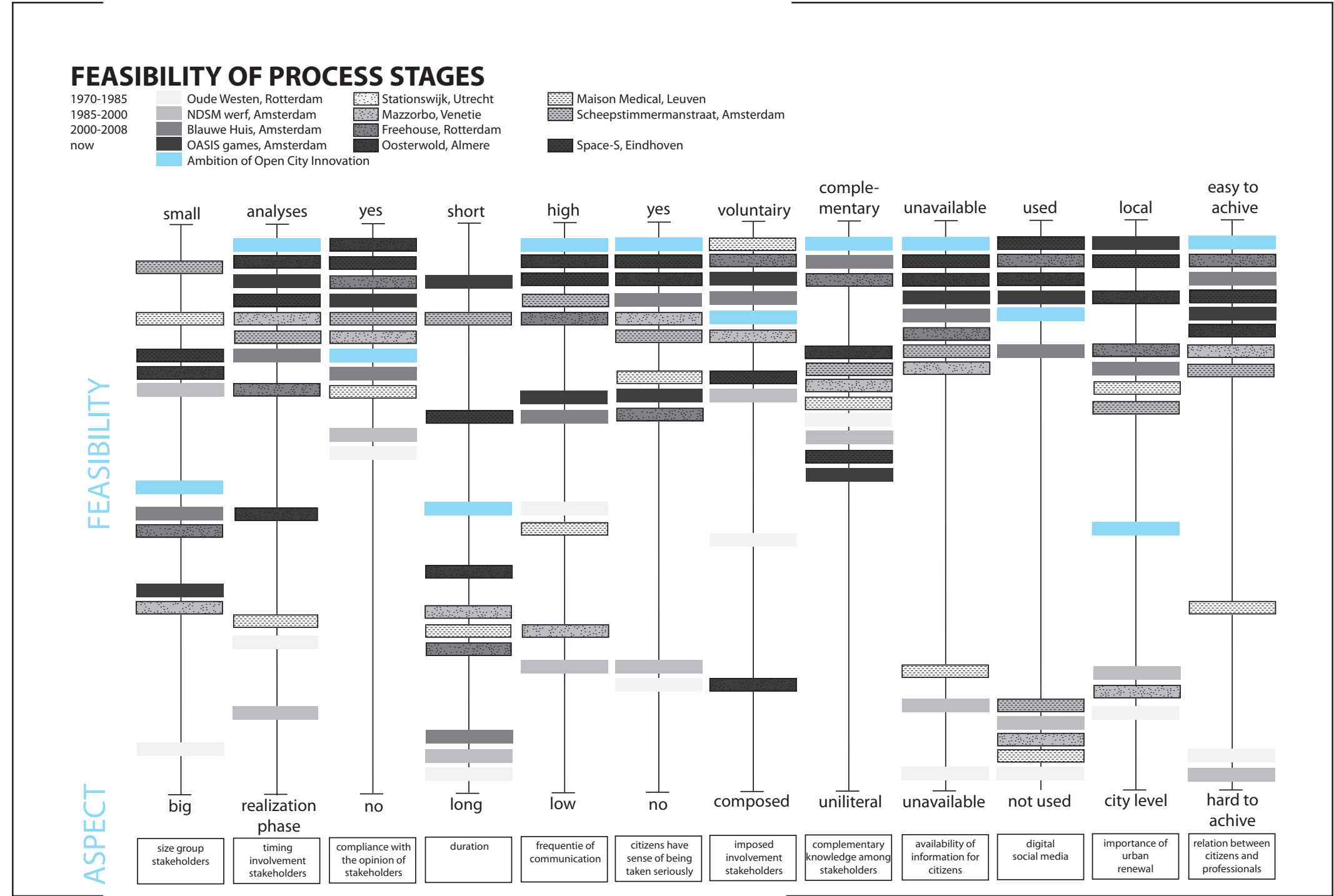

Fig 2.11 - Generations of civic participation

CONCLUSION

Public participation isn't new

Participation in the Netherlands is still primarily a tool of professionals, such as local authorities, housing associations and welfare organizations. Although in recent years the spotlight carefully got targeted to citizens' initiatives, in many cases the government still determines what happens. The outcome of citizens' influence is far below expectations (Van der Arend, 2008). The slogan: "It's your neighbourhood, so you can decide" (VROM, 2009) is an example of nice words, but in practice it made false promises.

Since 1965 it's written by law that citizens have the right to interfere with all spatial developments. Back then participation processes were seen as compulsory task by the governance, because the protest generation claimed to get involved.

The protest generation began to organize tenants' associations and neighborhood committees. Important reasons for this were the democracy movement, the ongoing housing crisis in big cities and dissatisfaction about the relocation to other old neighborhoods due to reorganization and reconstruction. They bombarded the municipalities with

requirements and improvement of participation (Koffijberg, 2005). That resulted in apparent involvement during the seventies. The people got involved, but in stage of realization. Which is too late, if you want to act in order of the demand. It got a lot of criticism because this form of participation was passive and not based on the content. All information contributed by citizens, was then pushed to the side. Nevertheless some cooperations between citizens and the institutions became famous for their success like in Oude Westen in Rotterdam. In this process the citizens organized themselves with an architect and in this way they were able to

convince the government not to demolish their houses but start a integrated urban renewal plan.

Where the emphasis in the seventies was on strengthening the residential function, it shifts in the eighties to a focus on the economic functions of the city. The government thinks the problem solving skills are more confided to private enterprise and the market. The role of the citizen is limited. Where in the seventies the population was the starting point for policy, in the eighties it is the urban interest that provides what happens at local level (Vermeijden, 1994).

In the nineties, the commitment of the citizens shifts to an earlier step: the vision (and even analysis) phase. As a result, the resident is able to influence processes and decisions.

The insights about the proper approach to involvement of residents have changed in recent years. This suggests that the public gets more and more influence in decision-making processes, because he gets involved earlier in the process and next to protest also think for themselves about possible problems and solutions. However, the practice of public participation is more complex. The government does not give her power out of hands and let citizens often have a say without attaching consequences. This citizen participation seems a game, in which the government determines the rules in its favor and therefore has already won in advance (De Jong, 2013).

process references

20

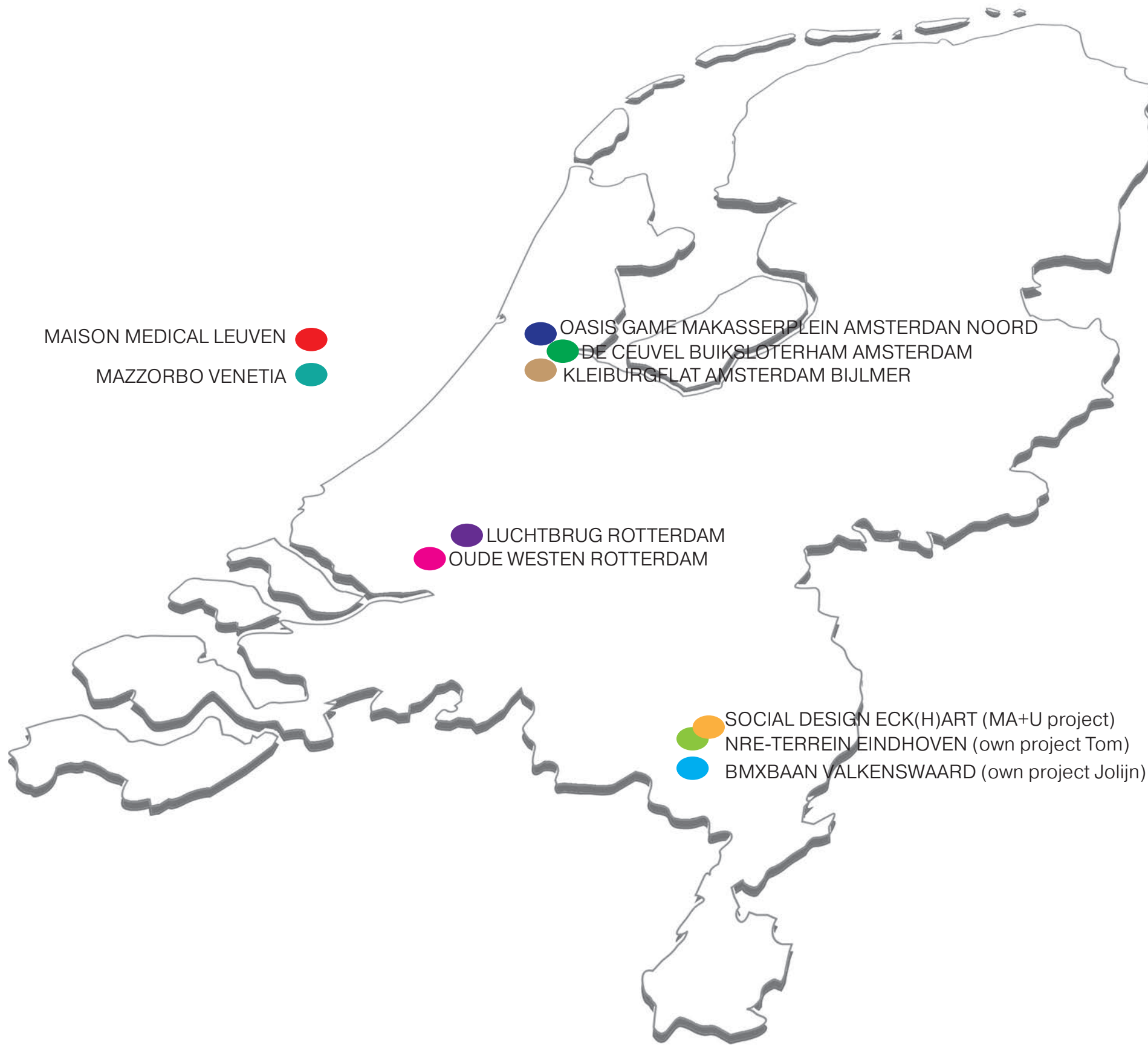

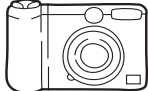
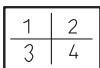
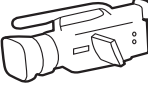
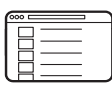
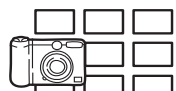
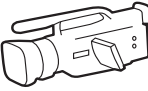
Fig 2.12 - Location of the references in which the process was investigated (see attachment)

CONCLUSION

The changes in urban development provide several new processes, studies and experiments. These processes have been studied on result, stakeholders and the do's and don't's. Some general conclusions:

- care for quick wins so trust is growing. If results are not visible people drop off.
- obviously communication is important, new instruments are required to reach more and other people
- define time frame so people know where they stand
- take everyone seriously and involve them in time, this avoids a negative vibe

process instruments

COMPREHENSION			AMBITION		TACTICS	FULFILLMENT
 fotografie	 focusgroep discussie	 historische beschrijving	 ontwerpend onderzoek	 presentatie	 3D modeleren	 3D modeleren
 observatie	 publiciteits actie	 film	 scenario planning	 digitaal platform	 Ideeënbus	 parametrisch ontwerpen
 (video) interview professionals	 digitaal platform	 optekenen levensverhalen	 3D modeleren	 workshop	 ontwerpend onderzoek	 ontwerpend onderzoek
 literatuuronderzoek	 foto-elicatie	 verbeelden SWOT	 trend onderzoek	 brainstorm	 modellen studie	 maquette
 deskresearch	 maquette	 tentoonstelling	 foto-bewerking door bewoners	 jump movement	 presentatie	 presentatie
 (cultuur)historisch onderzoek	 mental mapping	 wijkfolder of -boek	 Ideeënbus	 Café Dialoog	 workshop	 workshop
 archief-onderzoek	 interview gatekeepers	 attenties in wijk plaatsen	 mapping	 rollenspel	 burgerjury	 digitaal platform
 onderzoek buurtkranten, advertenties, posters e.d.	 hotspot	 festival, feest of borrel			 modellen studie	
 rondleiding door bewoners	 gesprek in spelvorm	 petje op petje af-quiz			 festival, feest of borrel	
 (video) interview bewoners	 beoordeling plekken in wijk	 guerrilla-actie				

02.4 INSTRUMENTS

Good communication is the core of succeeding the project. All residents and entrepreneurs have to notice the successes that already have been achieved, what the ambitions are for the future and more importantly, what value they can reach with their own initiatives. Instruments in the current participation processes are mainly traditional organized, according to the Wijkgedachte: groups within defined areas. Neighborhood meetings and referenda are used. But the result is just involvement of a limited group, often the same people. In addition, input remains non-committal and generic.

Society has changed and city dwellers live in complex networks that are not necessarily tied to the boundaries of the district. To get input from a mixed and active group, other methods should be used. Quantitative and generic research is no longer sufficient, only high-quality, specific and focused investigations. Identifying energy sources and gatekeepers, is important. Not just traditional spatial analysis but enjoyable instruments, like diner workshops, a digital bill board and activities like a guided tour where participants guide each other are required to identify energies and their ambition (fig 4.01). The process is open, so data has to be accessible and understandable. For example, a 3D model of the area is easier to read than 2D plans.

Fig 2.13 - Several different kind of instrument that can make OCI successful

CONCLUSION

New ways of reaching people are possible (thanks to internet and other technological changes) and needed because stakeholders are not interested in neighborhood meetings anymore due to the negative effect they have most of the time owing to the focus which is always -and only- on the urban issue. It is necessary to interact with people in enjoyable ways to give them hope for the future. This positive vibe is a condition to get people involved.

cooperation and how to achieve goals together

We live in a very complex society. To achieve your goals in this complex system, your forced to cooperate. You need an attitude that's characterized by development and innovation. Look beyond the current and work together multifunctional, multidisciplinary and multi-level. It's important to share a goal or at least you want to add value to something which is part of a bigger scope.

Cooperation

If you want to achieve your goals, you need motivation. The other aspect to behave yourself in order to accomplish your wish is your personal ability. If you have a lack of one of these aspects, you need to cooperate with the right people. People who can help you achieving something which is hard to do on your own. When you find enough motivation and you have enough abilities, you'll only need a trigger to start.

BEHAVIOUR = MOTIVATION, ABILITY AND A TRIGGER AT THE SAME MOMENT

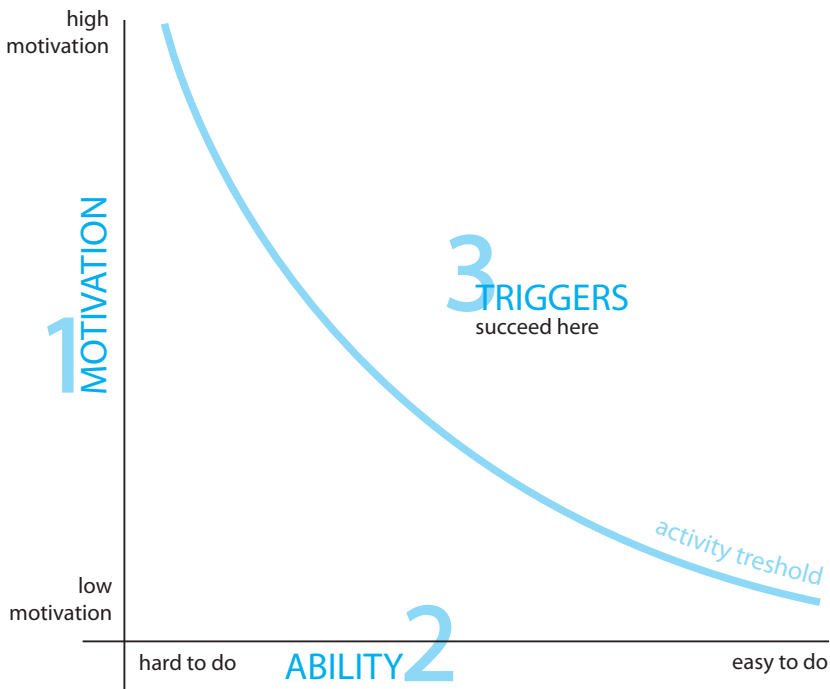
First, the FBM shows how behavior is the result of three specific elements coming together at one moment. Next, the FBM explains the subcomponents of each element. In addition, the FBM shows that motivation and ability can be traded off (e.g., if motivation is very high, ability can be low). Finally, the FBM applies most directly to practical issues of designing for behavior change using today's technology.

Difficulties of cooperation

- cooperation needs trust, partners who have to work together often don't trust each other
- there should be cooperation between parties who are competitors
- cooperation must be achieved between both sides while they have an interior way of working which complicates collaboration

How to achieve cooperation

- To achieve cooperation it's necessary to work on three things:
- showcase your value
 - be clear about what you want to achieve
 - allow others to think with you

1 MOTIVATION

Three Core Motivators apply to everyone; they are central to the human experience.

Sensation:	pleasure	pain
Anticipation:	hope	fear
Social cohesion:	acceptance	rejection

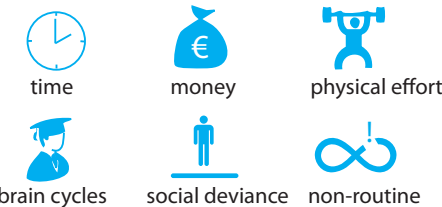
2 ABILITY

In order to perform a target behavior, a person must have the ability to do so. That seems obvious, but designers of persuasive experiences sometimes assume people have more ability than they really do.

There are two paths to increasing ability. You can train people, giving them more skills, more ability to do the target behavior. That's the hard path. Don't take this route unless you really must. Training people is hard work, and most people resist learning new things.

The better path is to make the target behavior easier to do.

Ability exists of 6 factors:

3 TRIGGERS

Without a Trigger, the target behavior will not happen. Sometimes a Trigger can be external, like an alarm sounding. Other times, the Trigger can come from our daily routine. Many designers make the mistake of asking people to perform a complicated behavior. A corresponding mistake is packing too much into a Trigger. Neither path works well. Simplicity changes behavior. An effective Trigger for a small behavior can lead people to perform harder behaviors.

bron: Fogg, B.J., behaviourmodel.org
Teisman, G.R., Samenleving en bestuur als complexe systemen

Fig 2.14 - Human behaviour and how to influence the attitude

CONCLUSION

It is a social project, so it's important to know something about human behaviour.

The investigation about the behaviour of human beings can help on how to influence people. It's not necessary to change the people, but it is necessary to change their mindset about participation and their responsibilities.

It is clear that to achieve a good cooperation between participants, we need to focus on the personal ability and motivation of each person. Once it is clear what we can ask from the stakeholders and expect from them, it is our task to give the trigger.

We will do that both by visualizing their ideas and transform that in to new plans for the future as well as by celebrating and communicate every success they achieve together.

02.5 STAKEHOLDERS

The stakeholder are the main figures in the city. And that's is why they got the important roles in making the city. They know what they want and need, and so they should also take their responsibility every now and then.

Since we live in a welfare state, the citizens assume that their living environment is made and managed by the government. But in these days, it not possible anymore to look at eachtother and wait for eachother to do something. We should act together to change things.

To find out how we can turn the citizens mindset and how to account them for their responsibilities, we should no longer focus on money. There are several types of assets that people have at their disposal. In OCI, it is important to know exactly what you ask and who you ask. Only then citizen participation can be succesful.

role and power of stakeholders

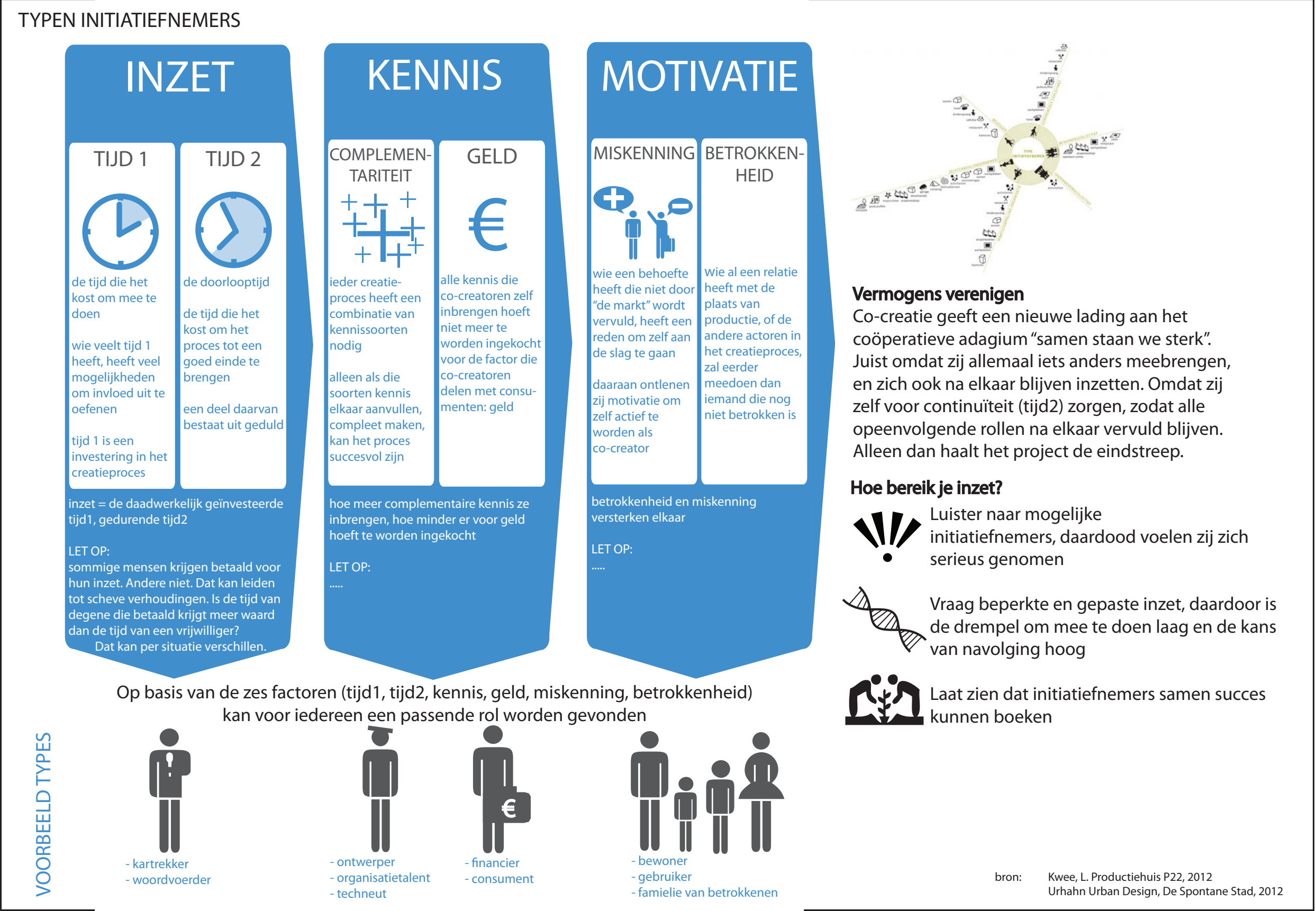
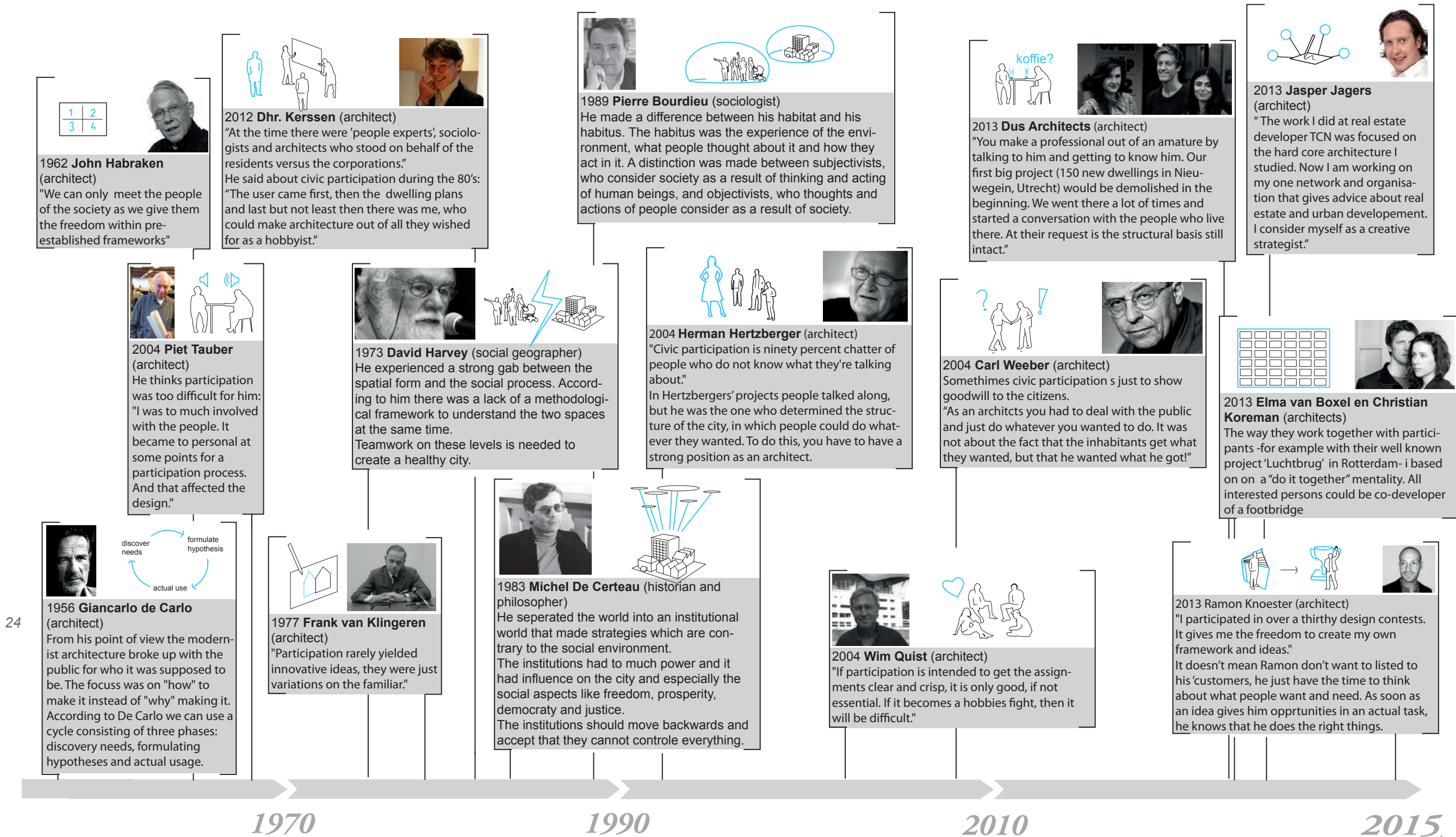

Fig 2.15

CONCLUSION
What is the role and power of stakeholders? With this knowledge we can find an appropriate role for everyone. The project is deemed to fail when people won't use their speciality.

It's not possible anymore to focus only on money and power. All six forms of ability are necessary to come to successful participation projects.

professional critics

CONCLUSION

In the last 60 years several professionals with different backgrounds had their own ideas about the do's and don't's of civic participation. Some were heavily convinced of the progress it could make in urban development, some were more sceptic and said it was only a way to show good will while in the end nobody really cared for the opinion of the inhabitants. We are aware of the fact that the process is fragile and depends on many different factors, but it is our task to show that it actually has positive effect. Especially in times when we have to make choices very consciously, we can not longer afford to make choices for one another and in the end it shows us that we were wrong.

conclusion research Open City Innovation

02.6 CONCLUSION

In Open City Innovation, the citizens are the key to success. The city is made by people and they have to live in it themselves. So why not involve them as soon as possible in the process of urban development?

Millions of participation projects past our history. It is absolutely no new method, but it is obvious that the world around these bottom-up initiatives has changed. People are more aware of their responsibilities and capabilities. They are better educated and have a clear opinion. Since the Second World War the crowd didn't take it any longer to be overruled by the government and other institutions. And after a lot of strikes the citizens won. In 1965 it is written by law that the inhabitants have the right to involve in urban development projects. Ever since most of the time they only got the chance to intervene in the last stage of the project, which made no changes at all. Some architects, social geographers or philosophers were

followed the participation timeline and are critical. It is not the only truth or doctrine to come to urban development, but this research for OCI shows the chances and opportunities if you let people be part of the design process.

Reference projects during the last 60 years are the proof of the long term solutions for urban tasks. It might take some more effort in the beginning of the process, but ultimately it delivers a lot of commitment, a contented population and thus less failure costs afterwards. All projects have in common that the initiative comes from a citizen, they have freedom within a fixed structure, complementary knowledge among stakeholders is an advantage, institutions take the initiator seriously and it is better to have -as a part of the long term ambition for the location- a limited purpose for a limited period.

The communication in a process that is as complex as OCI is one of the factors that influence the probability of success. It is necessary to communicate in an open way, all interested parties must have this

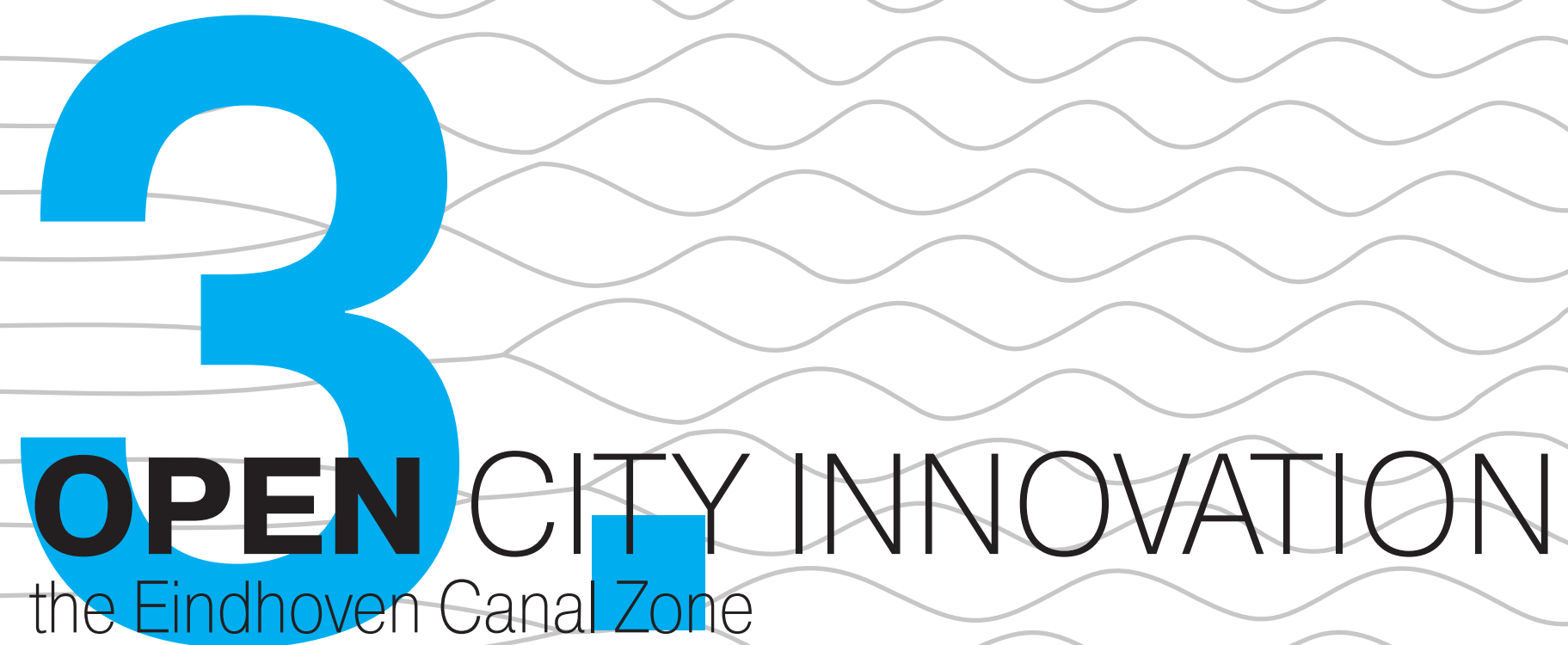
information at their disposal and should be able to intervene in the debate. Thanks to the digitalization and technological advances it is possible to reach people in different ways than before. A traditional information evening with occupants is not the way it should be nowadays. We will use modern instruments to make participation more attractive. It is important to give people a second reason to be part of the activity. It is not just important for their personal environment, it is also just fun.

To achieve good cooperation between participants, one needs to focus on the personal ability and motivation of each person. Once it is clear what can be asked from the stakeholders and expect from them, the next task is to give the trigger.

They will be triggered by visualizations of their own ideas and that will be transformed into new plans for the future as well as by celebrating and communicating every success they achieve together. It's not necessary to change the people, but it is necessary to

change their mindset about participation and their responsibilities. These ways to turn the pages of civic participation are the beginning of the method of OCI.

Besides personal experience in practice this research gave the input for the OCI process method and the ten proverbial buttons that need to be converted to make the process successful.

open data platform

The Canal Cloud
The Canal Cloud is een open data platform voor het gebied rondom het Eindhovensch Kanaal. Ondernemers, bewoners, beleidsmakers en gewoon geïnteresseerde bezoekers... iedereen kan de informatie bekijken, toevoegen, uitwisselen en er zijn of haar voordeel mee doen. De kracht van de community is de basis voor de toekomst! Deel je informatie in de cloud.

THE CANAL CLOUD

open data platform voor de Eindhovense Kanaalzone

Het Eindhovensch Kanaal van 1846 tot 2013
Tom van Tuijn

De Kanaalzone in cijfers
Tom van Tuijn

Groene Kanaalzone?
Tom van Tuijn

Wilt u meer weten over The Canal Cloud en de mensen en ideeën hierachter? Mail ons of post een berichtje op het prikbord

Fig 3.01 The Canal Cloud: an open data platform to exchange knowledge between professionals, stakeholders and visitors

CONCLUSION

Open City Innovation is an open proces between stakeholders. Exchange of information is necessary to work equally together. In addition, information is widespread. Bringing the information of stakeholders together and we know a lot. We call this the cloud, namely a complex network. Due the website <http://padlet.com/wall/thecanalcld> anyone can read and add information. It is our task to spread our spatial knowledge. The Canal Cloud is born!

the DNA of the Eindhoven Canal

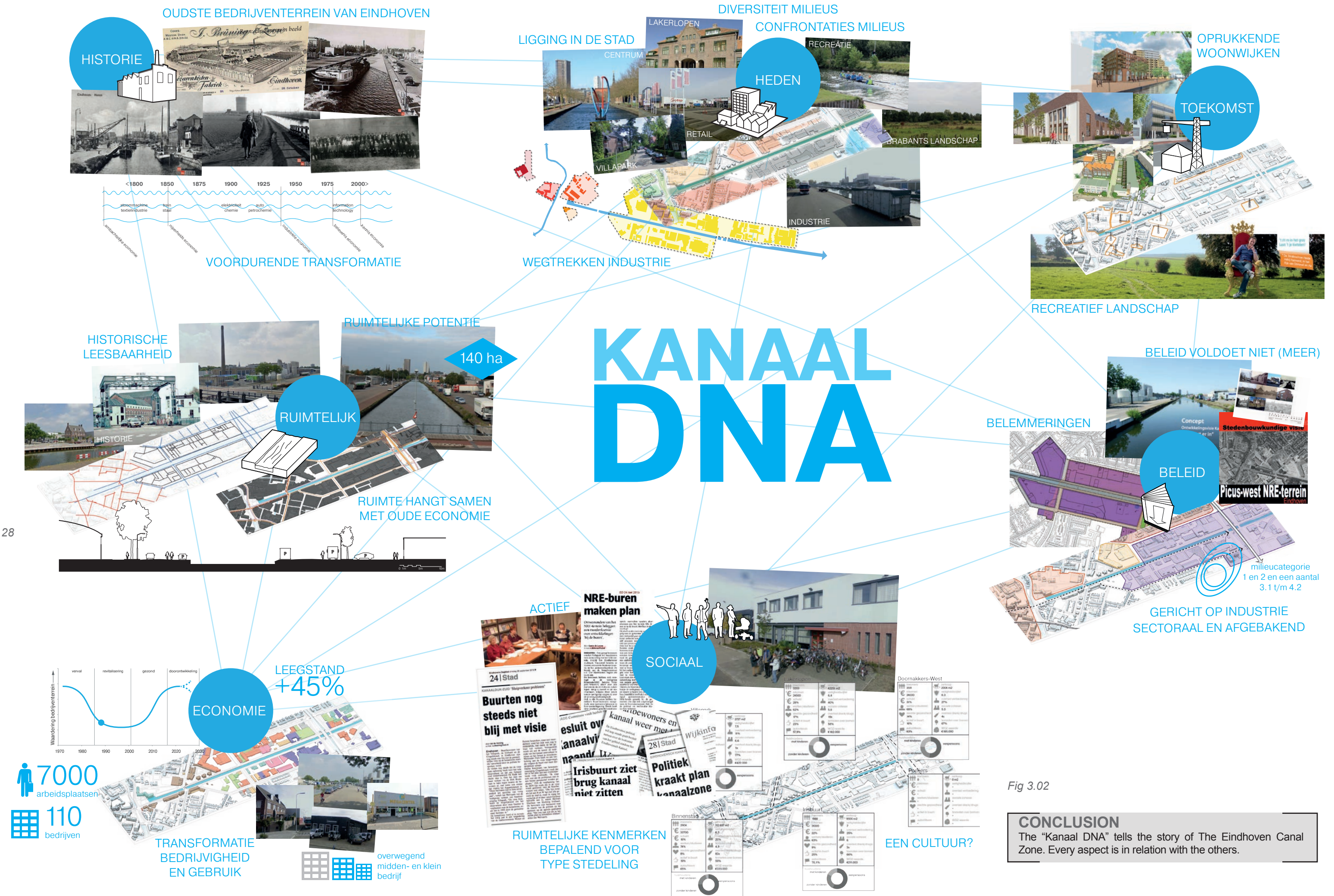
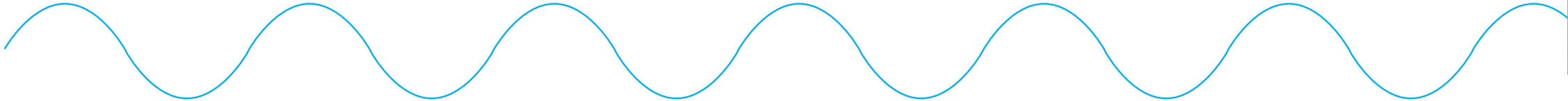

Fig 3.02

timeline continuous transformation

le temps évènementiel

le temps conjoncturel

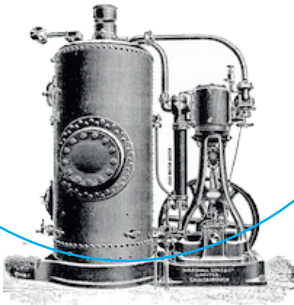
le temps structurel

tot 1800: Middeleeuwse stad
Eeuwelang is het gebied ten westen van het huidige Havenhoofd beeldbepalend geweest. Hier verrees, vermoedeling in de twaalfde eeuw, het mottekasteel Ten Hage en in de 15e eeuw het Kasteel van Eindhoven. Het oude kasteelterrein werd in 1420 in eigendom afgestaan om er een klooster te vestigen voor Augustijnse kanunniken. Het klooster is nu bekend onder de naam Mariënhage. Van de oorspronkelijke gebouwen is nog één vleugel en archeologische resten aanwezig.

+/- 1800: Agrarische samenleving
Het gebied ten oosten van de Dommel is nagenoeg 'leeg'. Enerzijds door de terreingesteldheid van de beekdalen in het gebied. Anderzijds was Eindhoven tot 1583 een vestingstad waardoor het gebied niet bebouwd mocht worden omdat het schiets- en zichtveld van het Kasteel en de vesting vrij moest blijven. Door het gebied liep een beekje de Lakerloop dat in de Dommel uitkwam. Het gebied is vooral in gebruik als landbouwgrond (bouwland of weiland). In de nabijheid van de Dommel, ten zuidoosten van het stadje en langs de weg van Stratum naar Tongelre, is er sprake van enige nijverheid voor de textielindustrie. Belangrijkste vestigingsvoorwaarden waren het riviertje de Dommel en de nabijheid van een belangrijke Noord-Zuidroute.

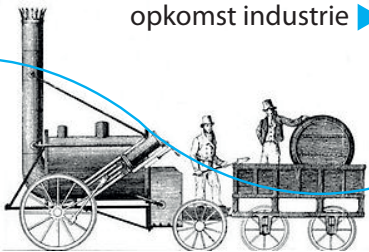
stoommachine
textielindustrie

Eerste helft 19e eeuw: Industrialisatie
De industriële ontwikkeling in komt op gang, voornamelijk aan de oostkant van het stadje, aan de westoever van de Dommel. Nieuwe infrastructuur was nodig om de ontwikkeling bij te houden. Bij de aanleg van de Zuid-Willemsvaart in 1826 was Eindhoven echter gepasseerd. Het gemeentebestuur wenste een eigen aansluiting op het kanalenet en besloot in dan maar voor eigen rekening een aansluitingskanaal te laten graven. Dit streven liep vertraging op door de Belgische afscheidingsoorlog. In 1843 werd vergunning voor de aanleg van een kanaal verleend, dat dwars op de stroomdalen van de Kleine Dommel en de Goorloop stond.

1858: Mignot & De Block
In 1858 stichtte Adolph Mignot en Anthony Alexander Martinus de Block de sigarenfabriek Mignot & De Block. De fabriek werd aan de Kanaalstraat in Eindhoven gebouwd. Al in 1863 was het bedrijf betrokken bij de aankoop van een machine voor het maken van het binnenwerk van sigaren (bosjes en wikkels). In 1911 begon de firma, onder de naam Crescent Cie, met de productie van sigaretten. Tot de jaren '60 bleef Mignot & De Block toonaangevend in de Nederlandse sigarenindustrie. In 1969 werd de firma echter overgenomen door Philip Morris en trok Mignot & De Block zich terug uit de sigaren- en sigarettenbranche.

trein
staal

Fig 3.03

ambachtelijke economie

1800

1850

nijverheids ec

CONCLUSION/SUMMARY

Sinds het gebied zijn agrarische functie verloor door de kleinschalige bedrijvigheid aan de Dommel is het gebied voortdurend in transformatie geweest. Technologische, economische of infrastructuurontwikkelingen zijn de motor achter de ruimtelijke en programmatische veranderingen in het gebied, feitelijk een natuurlijk proces. Het proces startte met kleinschalige individuele industriële activiteiten. Elementen zijn nog zichtbaar rondom het Havenhoofd wat veel gedifferentieerder en organische is dan het deel na de hefbrug. Door de aanleg van het kanaal in 1846 ontstond het eerste bedrijventerrein van Eindhoven. Door de aanleg van Ring in 1962 werd een groter gedeelte van het gebied goed bereikbaar en groeide het bedrijventerrein. Grote bedrijven als DAF en Campina vulde grote kavels. Na de oorlog heeft Ein-

dhoven een forse groei doorgemaakt en sloot de stad rondom de Kanaalzone. Door de de-industrialisatie van het westen en het opkomende wegtransport nam in de jaren '70 de industrie af en kwam ruimte vrij voor andere functies. Textiel-, hout- en sigarenfabrikanten vertrokken en de grote kavels werden ingenomen door woningbouw, bedrijven of detailhandel. De nieuwe functies sluiten beter aan op de woonomgevingen en vragen om een andere inrichting van de openbare ruimte. Dit is zichtbaar rondom het Havenhoofd. Door het wegvallen van het watertransport ontstaan mogelijkheden voor alternatief gebruik van het kanaal, meer recreatie en groen. Het transformatieproces is, onderhevig aan nieuwe economische, ruimtelijke en technologische veranderingen, nog steeds gaande.

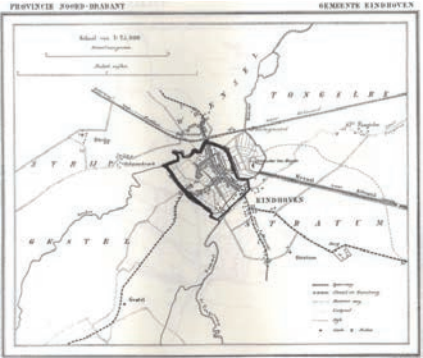
1835

Timmerfabriek 'De Rietvink' (1887)
In 1874 werd aan de Tongelresestraat door Smits en Van Poppel een zaag- en korenmolen opgericht. De molen werd gekocht door Thomas van Dijk en verplaatst naar de noordzijde van het Eindhovens kanaal. Van Dijk begint daar in 1887 een houtzagerij. In 1889 komt een einde aan de aandrijving door wind: de kap van de molen verdwijnt. Een stoommachine geplaatst voor de aandrijving van de zaagmolen. Eigenaar Van Dijk richtte in 1923 N.V. stoomtimmerfabriek "De Rietvink" op. Door de economische crisis van de jaren dertig sloot het bedrijf de timmerfabriek waarna De Rietvink verder ging als houthandel. Op 19 mei 1938 brandde de voormalige timmerfabriek geheel uit, slechts de muren bleven overeind staan. Het bedrijf werd weer opgebouwd en zou nog tot 1956 blijven bestaan.

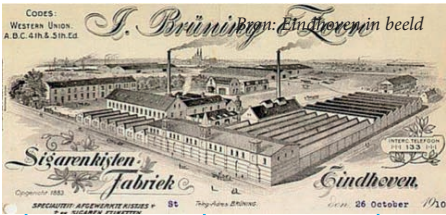

1862: Scheepvaart
Aanvankelijk voeren er uitsluitend trek- en zeilschuiten over het kanaal. Langs het kanaal stonden dan ook geen bomen en er liepen als zandpaden uitgevoerde jaagpaden langs, die deels nog intact zijn. Het eerste stoomschip bereikte Eindhoven in 1862. Spoedig daarna werd een lijnverbinding tussen Eindhoven en Rotterdam geëxploiteerd. De exploitatie was in handen van de in Rotterdam gevestigde onderneming Van der Schuyt. Van der Schuyt vervoerde ook vracht voor Philips, Mignot en de Block, Picus, Schellens en Hezemans. Later werd door Koopvaart N.V. ook een lijn naar Amsterdam ondernomen.

1846: aanleg Eindhovens Kanaal
Het stadsbestuur van Eindhoven liet het veertien kilometer lange Eindhovens kanaal volledig buiten het Eindhovens grondgebied aanleggen. Volledig gegraven met de hand. De aanleg van het kanaal was begroot op f150.000. En dat voor een kanaal dat nergens op eigen grondgebied kwam te liggen. Op 28 oktober 1846 werd het kanaal voor de scheepvaart opengesteld na 4 jaar (!) graven. Het Eindhovens Kanaal loopt vanaf de Zuid-Willemsvaart bijna pal west naar Eindhoven, dwars op de stroomrichting van enkele riviertjes zoals de Kleine Dommel en de Lakerloop.

De vestigingsomstandigheden verbeterden met het Eindhovens Kanaal. Grondstoffen konden voortaan over het water worden aangevoerd. Bij Tongelre, ten oosten van de oude stadskern, kwam een zwaaiikom waar zich industrie vestigde. Hiermee ontstond het eerste industrieterrein van Eindhoven. Na de opening kwam het transport op gang van vooral zware vrachten: machines en bulkgoed als steenkool en ruwe wol. Daarnaast kwamen ook houtvloten naar Eindhoven voor de fabricage van lucifers en sigarenkistjes.

1883: Picus
J. Brünning jr kwam in 1882 naar Eindhoven om daar een fabriek op te richten die sigarenkisten ging produceren. Brünning koos Eindhoven omdat in deze stad veel sigarenfabrieken waren gevestigd en er veel goedkope arbeidskrachten uit de regio aan te trekken waren. De locatie aan het kanaal was functioneel om boomstammen, waaruit de sigarenkisten werden vervaardigd, per boot aan te voeren. Picus was één van de eerste fabrikanten van triplex (1910). Op het hoogtepunt werkten er meer dan 1000 mensen bij Picus. Bij het 100-jarig bestaan in 1983 kreeg het bedrijf het predikaat In 1990 bracht een grote brand in de fabriek het bedrijf aan het wankelen. De zaak werd nog weer opgebouwd, maar in 1993 ging het licht voor Picus in Eindhoven definitief uit.

1850-1900: doorontwikkeling industrie
In de tweede helft van de 19e eeuw vestigden zich steeds meer bedrijven in de omgeving van de Tongelresestraat en aan de kop van het kanaal, zoals de linnenfabriek van Van Dijk, de Karel I fabriek van Van Abbe, stoomtimmerfabriek De Rietvink, de Picus-houtindustrie, brouwerijen De Valk, Van der Harten en Van Zeeland, Picus-houtindustrie en buiten de Ring Deli-HTL Tabak Maatschappij. Later komen daar buiten het centrum de zuivelcoöperatie Campina en Van Doornes Autofabriek bij.

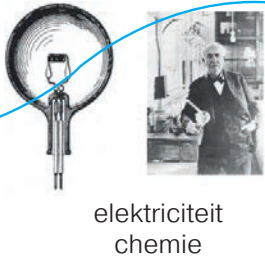
Aan Stratumse zijde lagen de bedrijven tot diep in de woonbuurten (Iris- en Rochusbuurt). Aan Tongelrese zijde grensden bedrijven aan het Villapark waar in voornamelijk panden de kantooractiviteiten werden ondergebracht. Doordat de bedrijven snel groeide is er nooit sprake geweest van een duidelijke ontwikkeling van fabrieksstraten. De beschikbare ruimte werd zo praktisch mogelijk gevuld.

Gasfabriek 1899
De industrie rond de havenkom groeide met de komst van de gemeentelijke gasfabriek. Gas was onmisbaar voor de doorontwikkeling van de industrie. De plek was ideaal voor de aanvoer van kolen en wegens de vervuiling buiten het stadscentrum. De gasfabriek lifte mee op de snelle groei die Philips doormaakte; in 1920 nam het bedrijf 40 procent van de productie af. Op het terrein verzezen in 1930 grote gashouders; tijdens de oorlog een opvallend richtpunt voor piloten. In de nacht van 3 op 4 maart 1941 werd de grote gashouder getroffen tijdens een bombardement van de RAF. Door modernisering verloor het terrein steeds meer de oorspronkelijke functie. Op het terrein bleven voornamelijk werkplaatsen, magazijnen en kantoorfuncties over. De gashouders werden afgebroken. In 2012 werd het verliet het laatste nutsbedrijf het terrein.

Begin 20e eeuw: modernisering kanaal
Tussen 1900 en 1920 vervijfoudigde het scheepvaartverkeer op het Eindhovens Kanaal. Dat leidde ook al snel tot het inzicht dat het kanaal steeds minder voldeed aan de eisen van de tijd: het was te smal, te ondiep en de bruggen waren te laag. Het vrachtvervoer over het water nam af. Met de verbreding en modernisering van het kanaal tussen 1929 en 1932 werd getracht een ommekeer te forceren. Veel effect heeft dit echter niet gehad. Met de verbreding werd in 1931 de oude brug ter hoogte van de Tongelresestraat vervangen door een hefbrug.

Bron: Eindhoven in beeld

1888-1935: tramverbinding Eindhoven-Geldrop

Door de Kanaalzone heeft lange tijd een tramlijn in de richting van Geldrop geleid. In eerste instantie via de Markt, de Rechtestraat en het Stratumseind maar later is het tracé verlegd naar de Parklaan – Nachtegaallaan – Bleekstraat – Geldropseweg. In 1906 wordt de paardentram op dit spoor vervangen door de stoomtram. Naast personenvervoer, was er ook goederenvervoer over het tramspoor mogelijk. Daarvoor werd in 1906 de goederentramlijn remise treinstation-Eindhovens kanaal geopend. De laatste stoomtram naar Geldrop rijdt in 1935. Vanaf de jaren dertig worden bussen ingezet.

1931: Campina

In 1931 werden de melkfabrieken gebouwd. Voor 1947 waren er wele grote coöperatieve zuivelinrichtingen binnen de stad en verschillende kleine boterfabrieken rondom Eindhoven. Door de bundeling van krachten van 5000 boeren moest er beter worden verdient worden en de modernisering sneller gaan. Hiervoor werd de coöperatieve zuivelvereniging De Kempen opgericht, de zuivelinrichting heette Campina. Vanaf 2015 verlaat Campina de Eindhovense Kanaalzone.

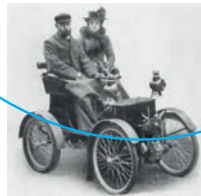

Bron: KLM Aerofoto

toename inwoneraantal
en woningbouw ▶

afname watertransport ▶

realisatie rondweg ▶

auto
petrochemie

Bron: Eindhoven in beeld

1928: DAF

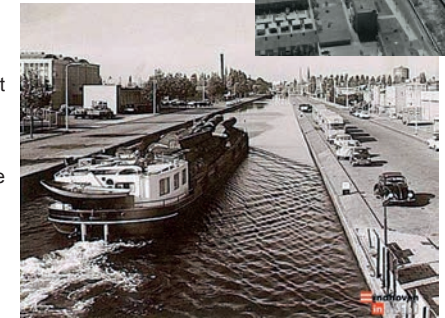
Op 1 april 1928 begonnen Hub en Wim van Doorne in Eindhoven (Nederland) een machine-fabrieek. Aanvankelijk vervaardigden zij opleggers en aanhangwagens. In 1949 begon Hub samen met zijn jongere broer Wim de Automobiel Fabrieek die zich toelegde op de productie van vrachtwagens. In 1953 wilde men ook personen-auto's gaan maken. In februari 1958 rolde de eerste DAF met tweecilinder viertakmotor en variomatic versnellingsbak van de band. DAF zorgde voor een grote expansie van de kanaalzone. In 1975 werd de personenauto-tak van DAF verkocht aan het Zweedse Volvo. De vrachtwagendivisie bleef zelfstandig maar ging in 1993 echter failliet, maar werd in afgeslankte vorm doorgestart als DAF Trucks N.V. In 1996 werd het bedrijf overgenomen door het Amerikaanse Paccar.

Jaren '50 en '60:

uitbreiding industrieterrein

De (bedrijfs)bebouwing bleef lang beperkt tot het gebied rond het Havenhoofd en de brug van de Tongelresestraat. Tot de 2e helft van de jaren '40 van de vorige eeuw strekte het bedrijventerrein zich uit vanaf het havenhoofd tot de huidige Tenierslaan. Bruggen over het kanaal waren schaars. Tot 1960 waren er twee bruggen: Tongelresestraat en Poeijers. Rond 1962 kreeg de bereikbaarheid van het gebied een impuls door het gereedkomen van de Ring. De extra oversteek trok nieuwe bedrijvigheid naar de Kanaalzone. Op de kruising met het kanaal ontstond een op de auto gerichte industrie. De stad groeide verder rondom het bedrijventerrein. De Kade lag daardoor niet meer aan de rand van de stad maar kwam in de stad te liggen. Bedrijventerrein De Kade werd in de jaren '50 en '60 uitgebreid tot de oostelijke gemeentegrens met Geldrop en groeide uit tot het op één na grootste bedrijventerrein van de stad.

Bron: KLM Aerofoto

Bron: Eindhoven in Beeld, 1966

industriële economie

1925

1950

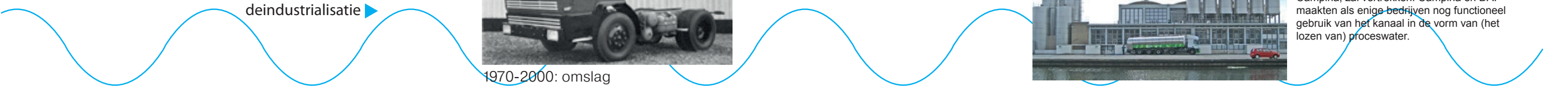
1921

1941

1961

deindustrialisatie ▶

Bron: Eindhoven in Beeld, 1953

1945-1974: afname betekenis kanaal
Door de Tweede Wereldoorlog nam de scheepvaart sterk af. Na de oorlog kwam de scheepvaart tijdelijk weer op gang maar het herstelde zich nooit meer zoals voorheen. Bedrijven maakte de overstap naar het flexibeler wegverkeer. Daarnaast was het kanaal vrijwel altijd een kostenpost voor de gemeente. Door zwakke plekken in de kanaaloevers mocht er sinds 1971 niet meer gevaren worden. In 1974 werd het definitief gesloten voor gemotoriseerde scheepvaart. Vanaf dat moment vervult het kanaal vooral een recreatieve functie, als fietsroute, visstek en oefenbaan voor roeiverenigingen. Het werd niet gedempt omdat het werd gezien als een stuk landschapsschoon dat behouden moest blijven. Plannen om het kanaal om te vormen tot een snelweg richting Helmond liepen spaak. De zwaairom van het kanaal werd niet meer gebruikt; de gemeente besloot tot het aanpassen van de vorm.

snelwegen Eindhoven ▶

1970-2000: omslag
Het terrein is nu 2,5 km lang, 400 meter breed en loopt vanaf het centrum van Eindhoven naar de grens met Geldrop. Het wordt van oost naar west doorsneden door het Eindhovens Kanaal en van noord naar zuid door de Ring. Het terrein is omgeven door woonwijken, die allemaal meerdere aansluitingen op het bedrijventerrein hebben. Toen het vervoer over water in de jaren '70 werd vervangen door sneller en flexibeler vervoer over land, vertrokken veel bedrijven naar andere plaatsen. Ook de deindustrialisatie van het westen had invloed op De Kade. Bedrijven verplaatste de productie naar lagelonenlanden. Door het wegtrekken van de industrie ontstonden lege plekken in het bedrijventerrein. In 1989 wordt Bedrijvenkontakt De Kade opgericht om de neerwaartse spiraal te keren.

opkomst wegtransport ▶

information technology

2015: Campina vertrekt
Een van de katalysators van het gebied, Campina, zal vertrekken. Campina en DAF maakten als enige bedrijven nog functioneel gebruik van het kanaal in de vorm van (het lozen van) proceswater.

einde aan sterke groei stad ▶

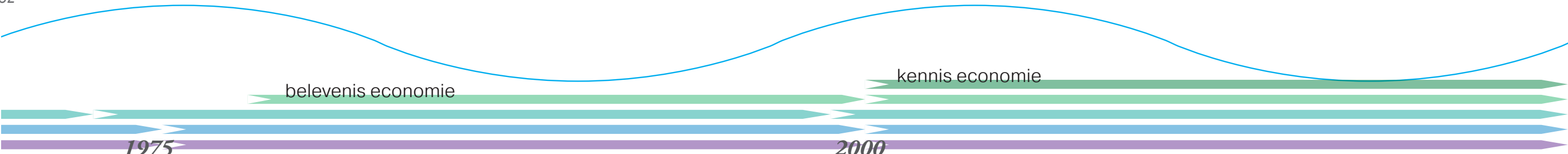

Jaren '90 transformatie
Doordat de industrie aan de Kanaalzone afneemt groeien de omliggende wijken naar het kanaal toe. Sinds de jaren '90 hebben zich andere type bedrijven gevestigd. Detailhandel, design, sociaal-maatschappelijke functies, handelondernemers en dienstverleners hebben intrede gedaan. Hallen worden gebruikt voor nieuwe activiteiten of fabriekspanden worden gesloopt om plaats te maken voor appartementen, voornamelijk rondom het havenhoofd en de hefbrug.

Jaren '00
De Kanaalzone tussen Ring en spoor krijgt een volledig nieuwe gezicht. Ten noorden van het kanaal wordt Doornakkers vernieuwt en Tongelrese Akkers gebouwd. Bedrijvigheid verdwijnt of verplaatst. In de hoek tussen spoor en kanaal ligt het woonwagenkamp.

Randweg en Westcorridor ▶

1981

2004

the zone in urban context

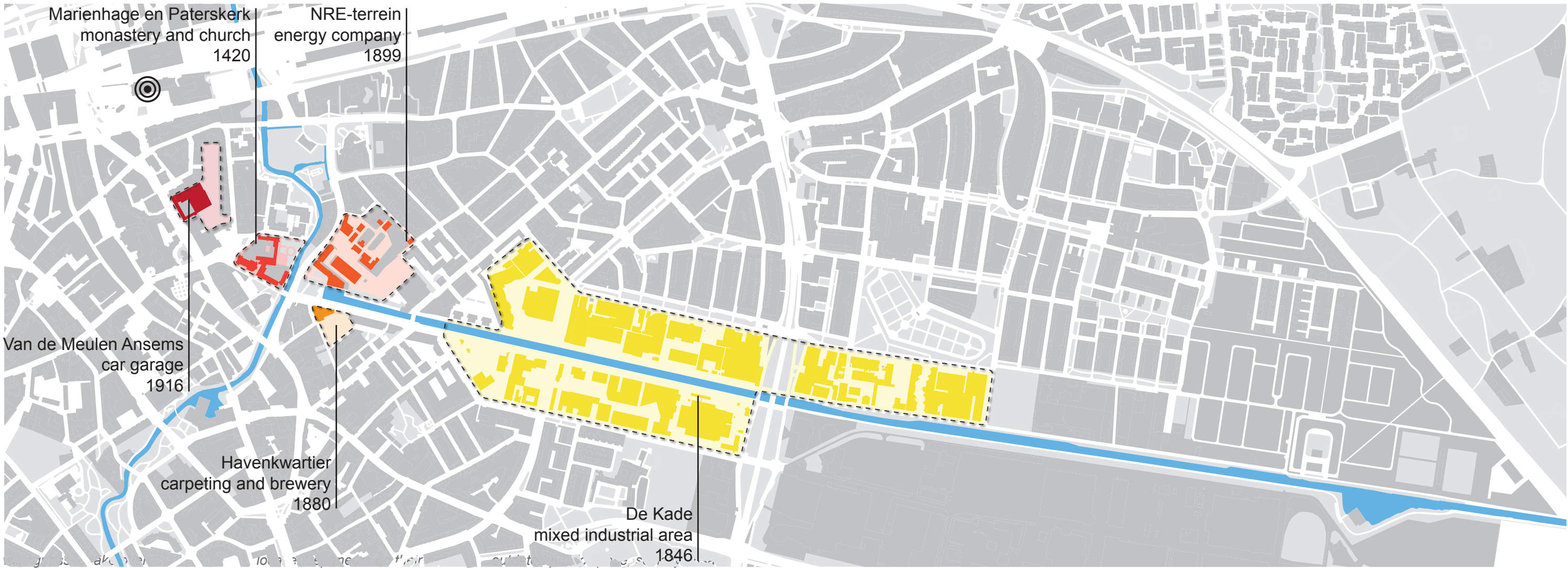

Fig 3.04 - The East-corridor of Eindhoven

03. 1 THE LOCATION

The canalzone on city level

Zooming in on a location, in particular in the Eindhoven Canal zone where the social and economic changes are on going, developments can be interpreted. In this region the development of housing stock has sunken to its lowest point since 1945. The Canal Zone is part of a “necklace” of locations on the eastern side of the city centre, in the tranquil part of town. At first sight the locations seems to be completely different but they still have a lot in common. For years, sometimes even centuries, these locations had a significant position in the city. Due to the transformation of the society into a knowledge-based economy they are searching for a new position or importance for the city. Policies and plans of recent years, mostly large-scale and supply-oriented, got stagnated or even cancelled. On the other hand active stakeholders feel no acknowledgement of the institutional world. These areas are ready for a new approach. Large-scale transformation is not necessary; thereby it is no option.

The canal zone in Eindhoven

Placing the location on a bigger scale, the zone fits in an necklace of locations in the city of Eindhoven that corresponds the social and economical changes. All the locations have had a share in the urban development from the medieval village of Eindhoven to today's Brain port. But exactly that development to a knowl-

edge based economy has ensured that the spots lose economic and social meaning.

Logically the canal is the center. In the 19th century a concentration of companies started on the east side of the town. The locations conditions got improved by the Eindhoven channel (1846), which is entirely build with local power. Eindhoven transformed from an agrarian society into an industrial economy by the tobacco, lucifer and textile factories and later on by Philips and DAF. During the 20th century it transformed further into a knowledge based economy. The effects of that shift can be seen in vacant factories and the mix of facilities in the area and the huge amount of policy documents.

The central location, the amount of space and low-rent prices are a breeding ground for new opportunities. Traditionally there has been a mix of functions, buildings and people. That's why an interesting urban life is present. Relicts has left behind by former activities like the Paterskerk, the channel, the vehicle bridge and the old milk factories. In answer to the task in this typical transformation area we will test Open City Innovation.

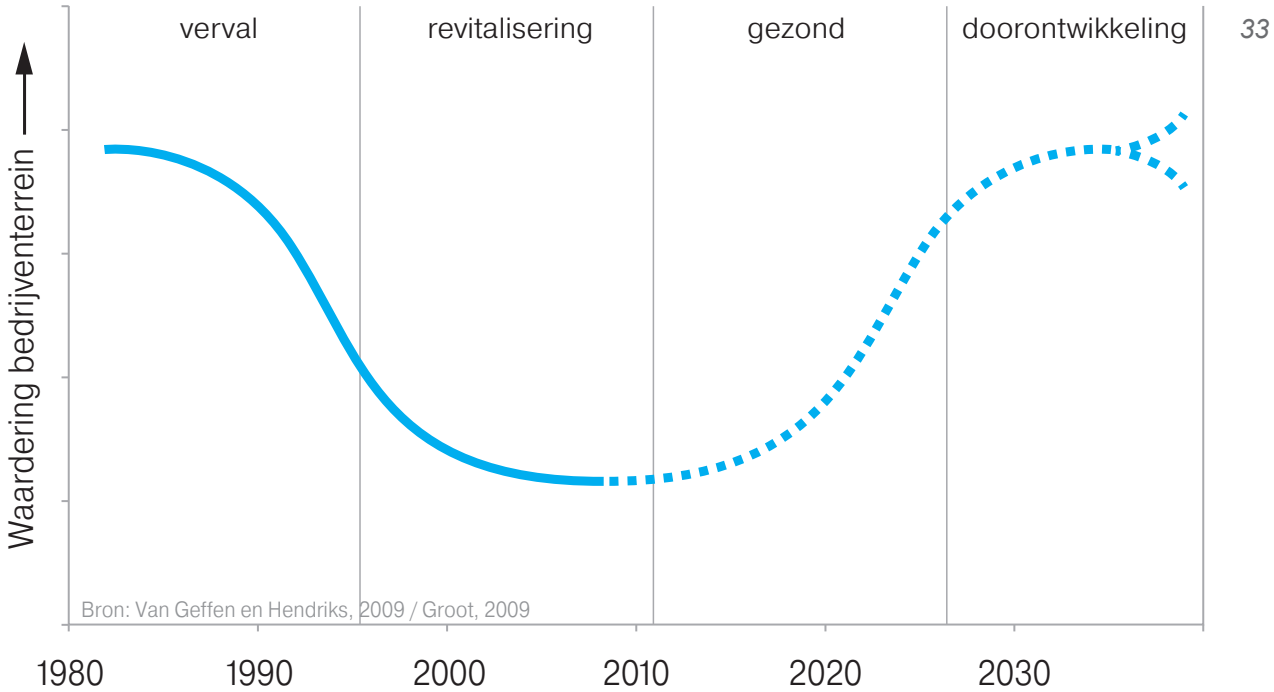
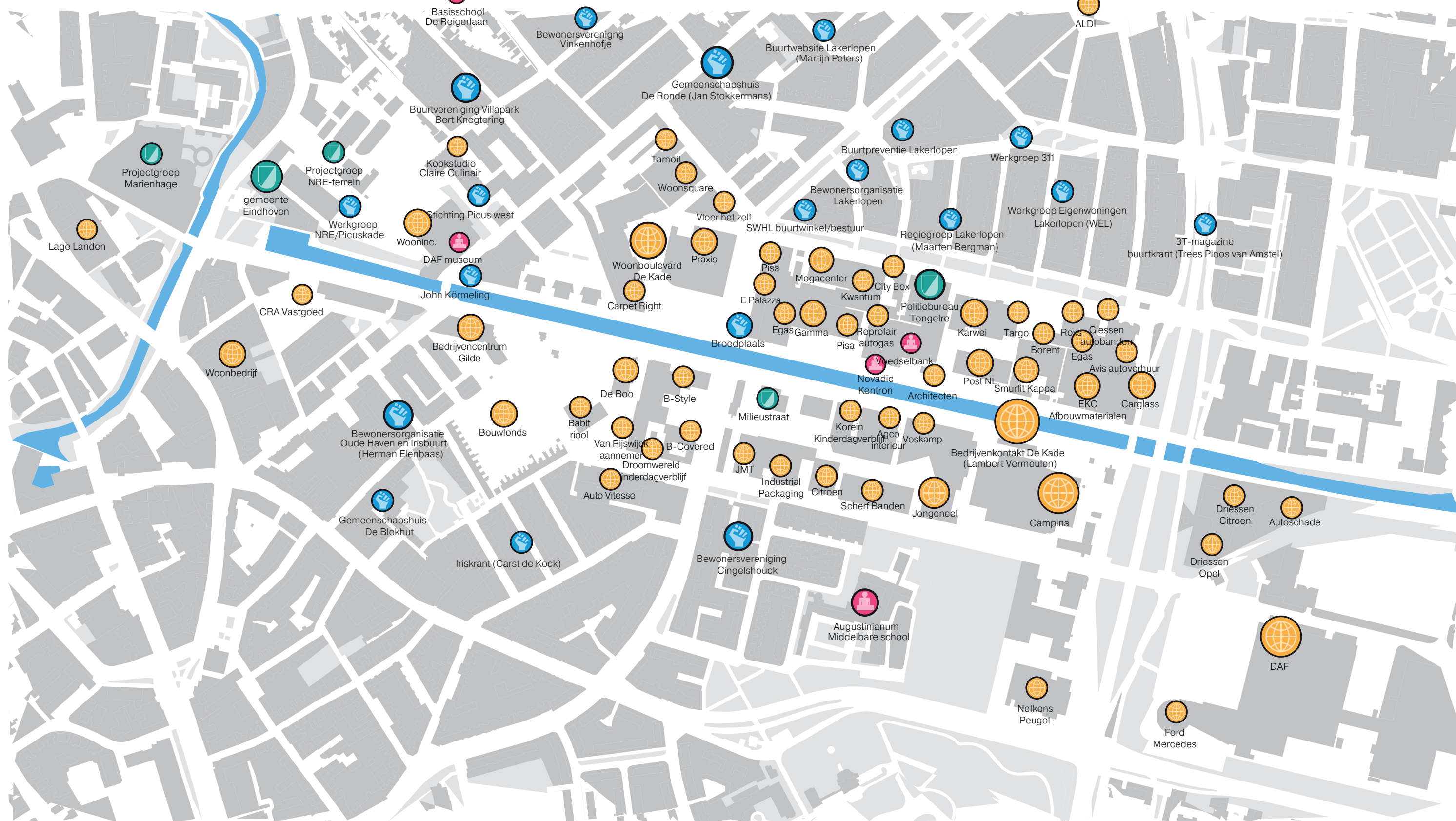

Fig 3.05 - The life cycle of the industrial area

actor analysis

Fig 3.06

- burgers
- onderwijs instellingen en niet commerciële organisaties
- bedrijven
- overheid

actor analysis - council

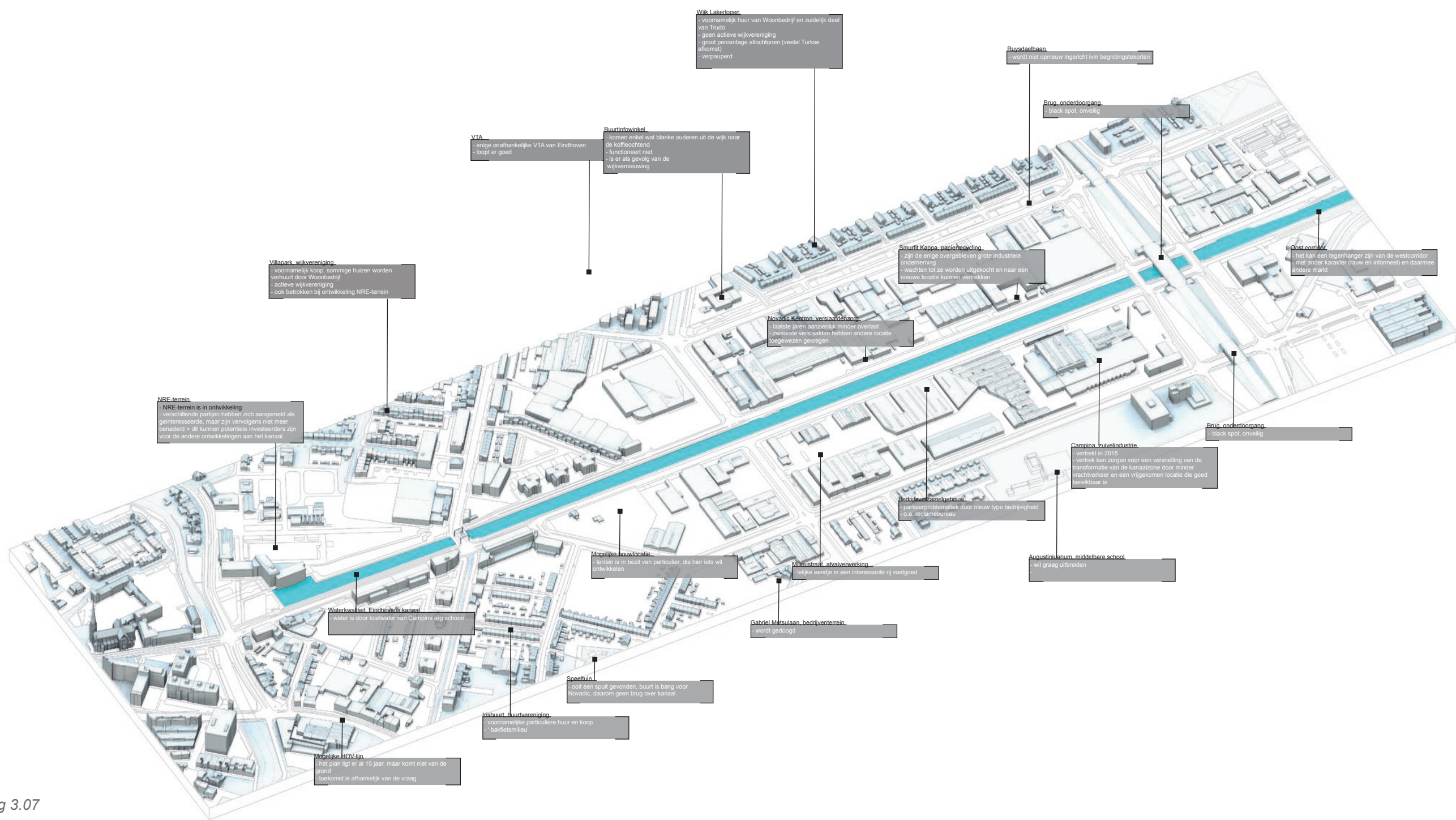

Fig 3.07

actor analysis - Ruysdaalbaan

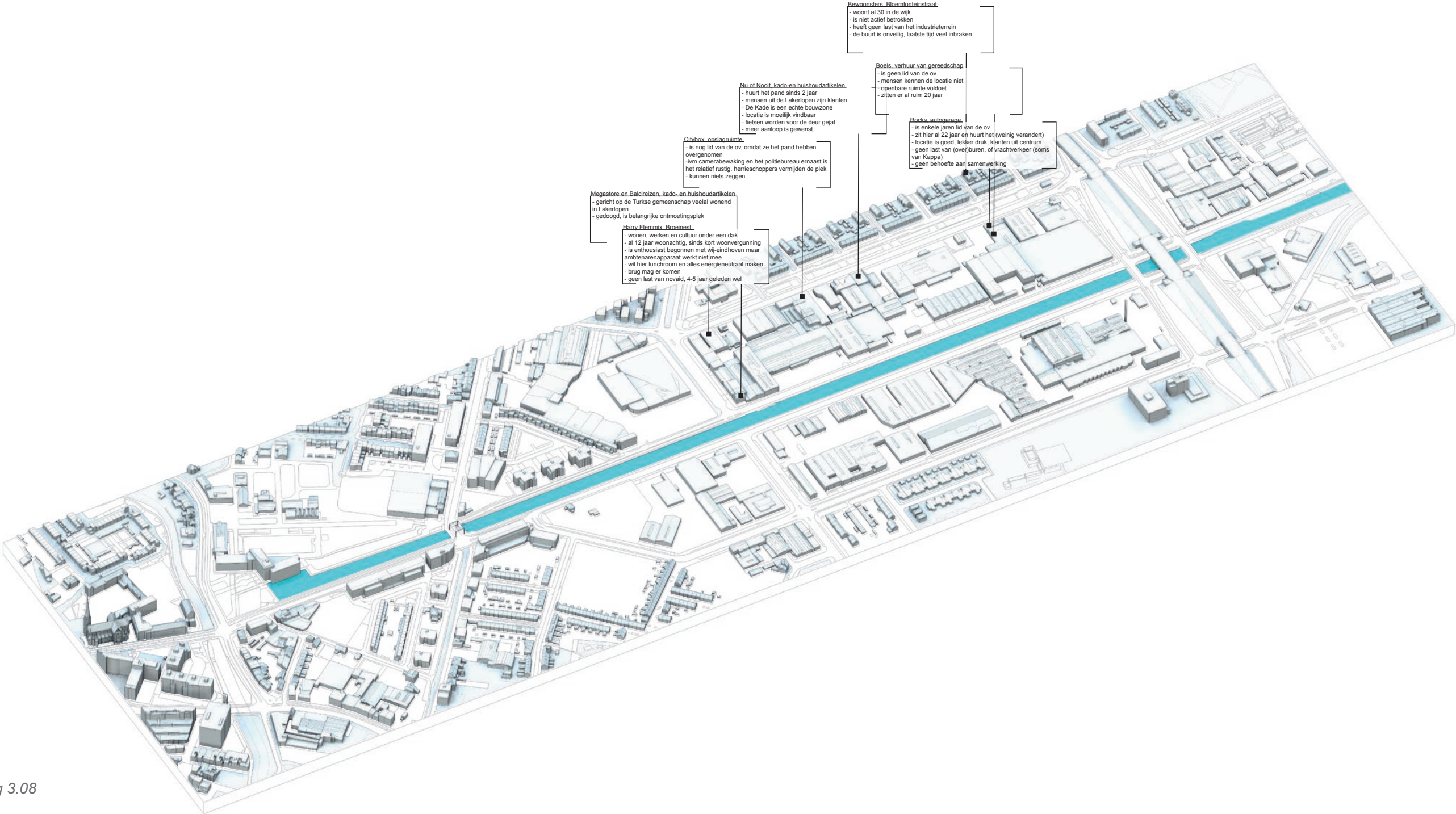

Fig 3.08

observation

catalyst Campina will leave the zone

history is visible

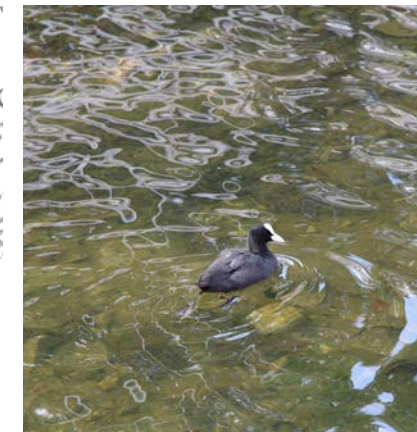
public space is purely functional

potential spatial quality

inadequate top-down policy

high water quality because of purified cooling water Campina

new activities require different parking standards

Transformation from industrial to services

local entrepreneurs do their best

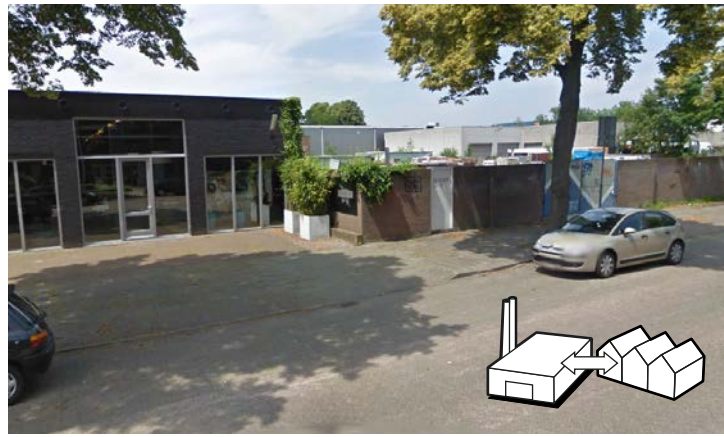
willingness to take over

Novadic Kentron is the black sheep of the area, deservedly?

Fig 3.09

observation

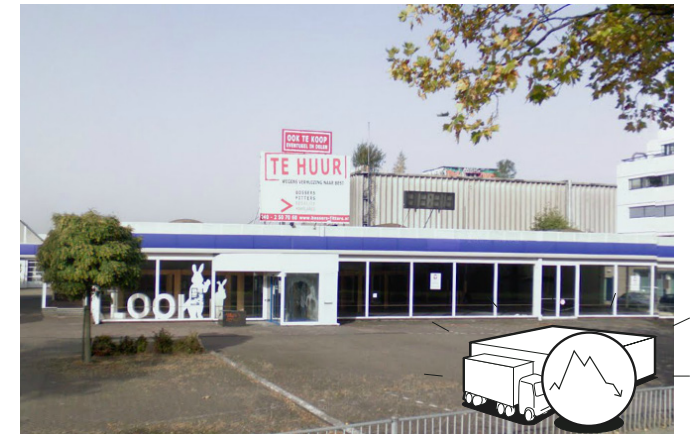
Emerging pressure of housing, retail and services

short distance of Rijk van de Dommel en de Aa

confrontation between 'old' en 'new' activities

long-term vacancy

recreational use of canal

outdated public space, socially unsafe

rare green isn't public

attach little value to representative public space

Accession of other users

Fig 3.09

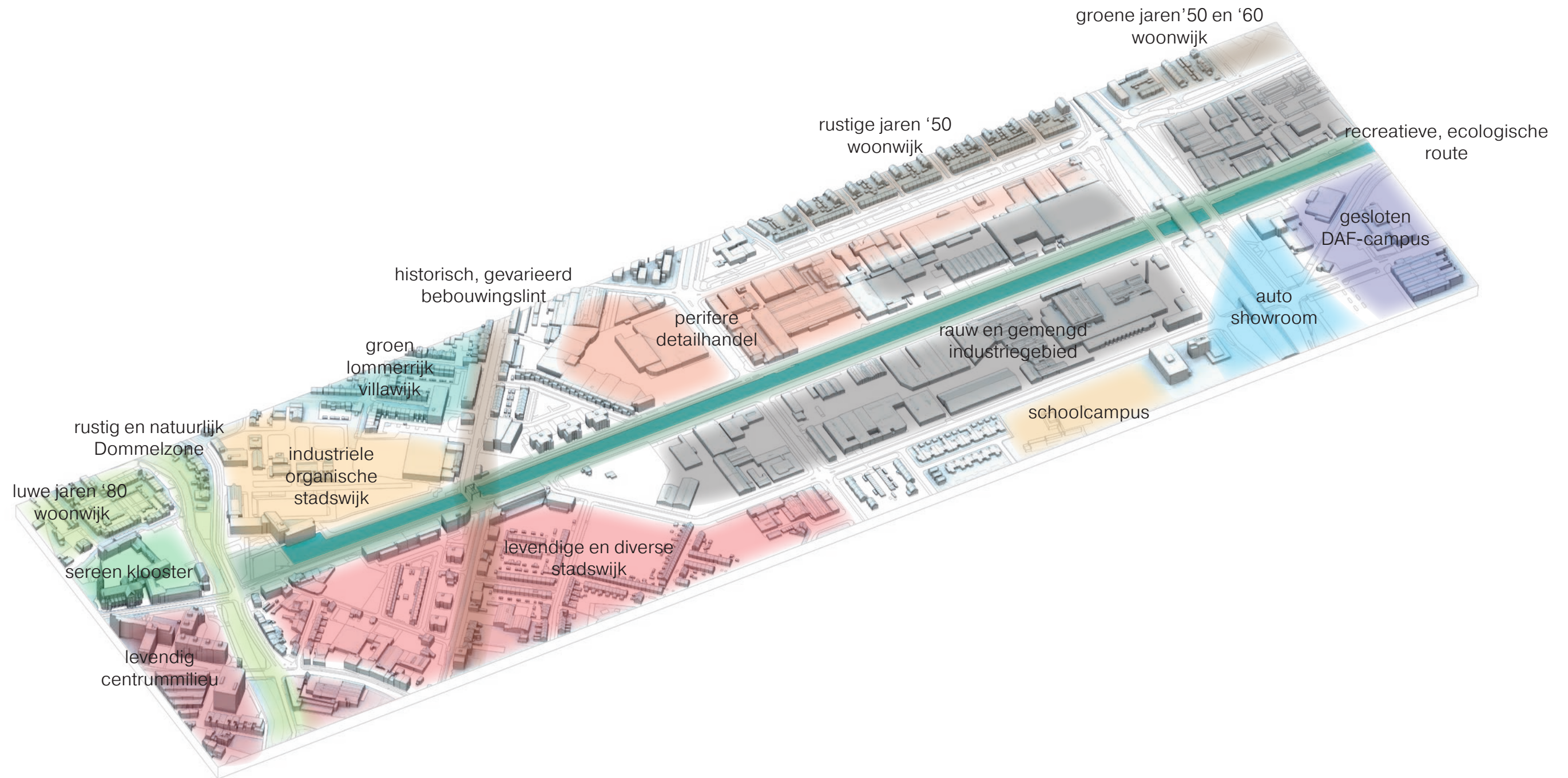

Fig 3.10 - Varies facets of the analyses

CONCLUSION

Doordat De Kade een groot deel van de stad doorsnijdt wordt het omgeven door verschillende soorten milieus. Het bedrijventerrein zelf kent een aantal concentraties van bedrijvigheid: een perifere detailhandelscluster, een ruw industriegebied en een automotieve cluster rondom de Ring.

De centrumstedelijke locaties hebben een levendig en divers aanbod van wonen, werken en leisure. Dit uit zich ook in de woonwijken, zoals de Irisbuurt, grenzen aan de binnenstad. Het klooster Marienhage vormt hierop de uitzondering als een besloten plek in de stad. De aanwezigheid van water is een voor Eindhoven relatief zeldzame eigenschap. Het natuurlijke Dommeldal is be-

langrijk voor de aanwezige ecologische waarde. Aan het havenhoofd wordt het voormalige nutsterrein, met de oorspronkelijke gasfabrieken, omgevormd tot een levendig stadsmilieu. Het historische lint van de Tongelresestraat kruist het kanaal en kent verschillende monumenten.

De woonwijken rondom De Kade stammen voornamelijk uit de jaren '50. Lakerloper en Doorakkers zijn geplande, relatief eenzijdige wijken qua typologie, woningwaarde en inrichting. Deze eenzijdigheid in woningtypologie heeft in de loop der jaren bijgedragen aan een bevolkingssamenstelling die hoofdzakelijk bestaat uit bewoners met een lage sociaal economische status. Dit levert de nodige leef-

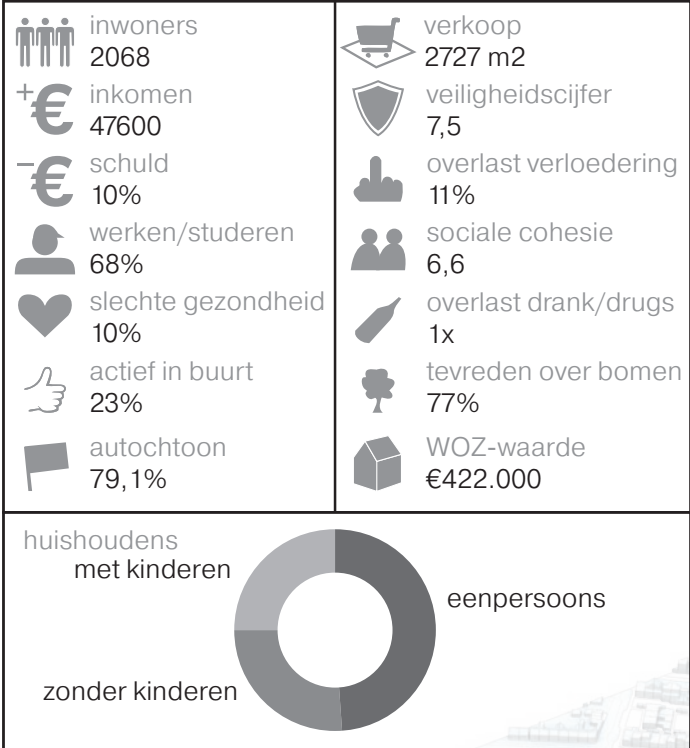
baarheidsproblemen op getuige de bestempeling van Doornakkers tot 'aandachtswijk'. Naast het slechte imago van de wijk draagt ook de staat waarin huizen verkeren bij aan het instandhouden van deze eenzijdigheid.

DAF en Campina zijn de grootschalige bedrijven, belangrijk voor de lokale economie. Vanaf 2015 zal Campina het gebied verlaten. DAF opereert vanaf een gesloten campus.

statistics

Fig 3.11

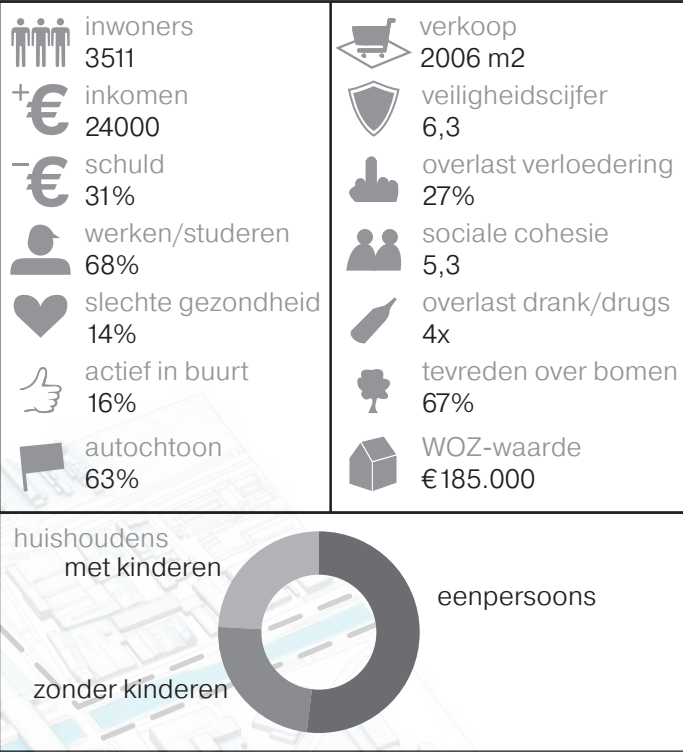
Villapark

Lakerlopen

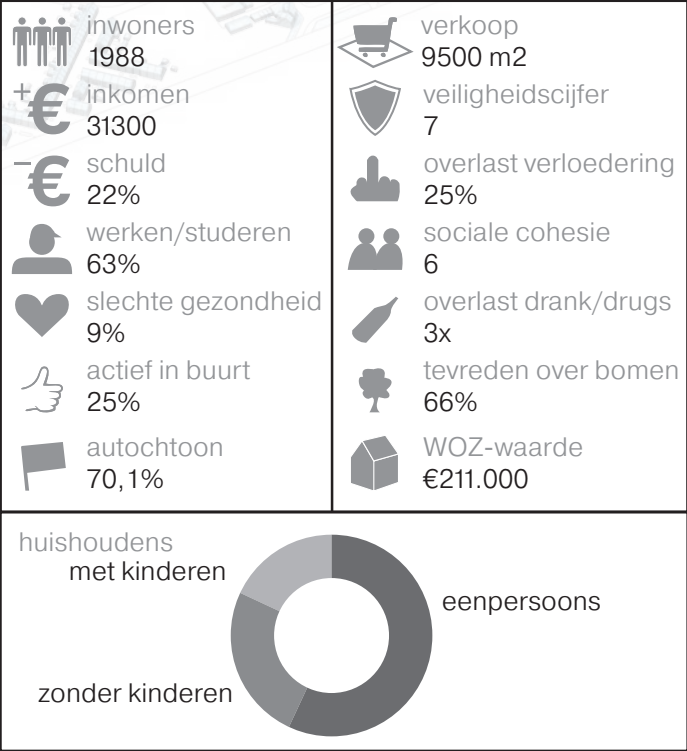
Doornakkers-West

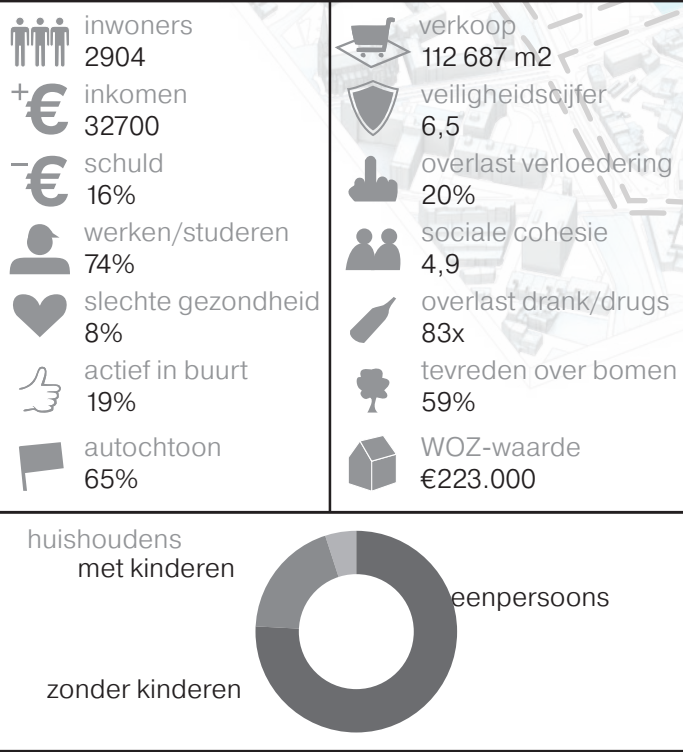
Poeljeers

Irisbuurt

Binnenstad

CONCLUSION

In de Kanaalzone is niet sprake van een duidelijke ruimtelijke eenheid. De diversiteit aan milieus zorgt ook voor een diversiteit een leefstijlen. Hoewel stereotype zijn er een aantal karakteristieken per wijk te benoemen. Het Villapark bestaat uit significant duurdere woningen met bewoners met een hoger opleidingsniveau en inkomen. Zij zijn goed verenigd en actief richting gemeente. Lakerlopen en Doorakkers hebben een relatief eenzijdige woningvoorraad waarvan de woningwaarde een derde onder het Eindhovens gemiddelde ligt. Bewoners hebben gemiddeld een lager inkomen, opleidingsniveau en schuld. De Irisbuurt is veel diverser van aard wat ook terug komt in de statistieken. Inkomen, schuld, opleidingsniveau en gezondheid zijn gemiddeld. Ook zij zijn goede georganiseerd. Opvallend is dat de kanaalzone geen statistische eenheid is maar verdeeld wordt in de omliggende gebieden.

spatial analysis - green, public space and paths

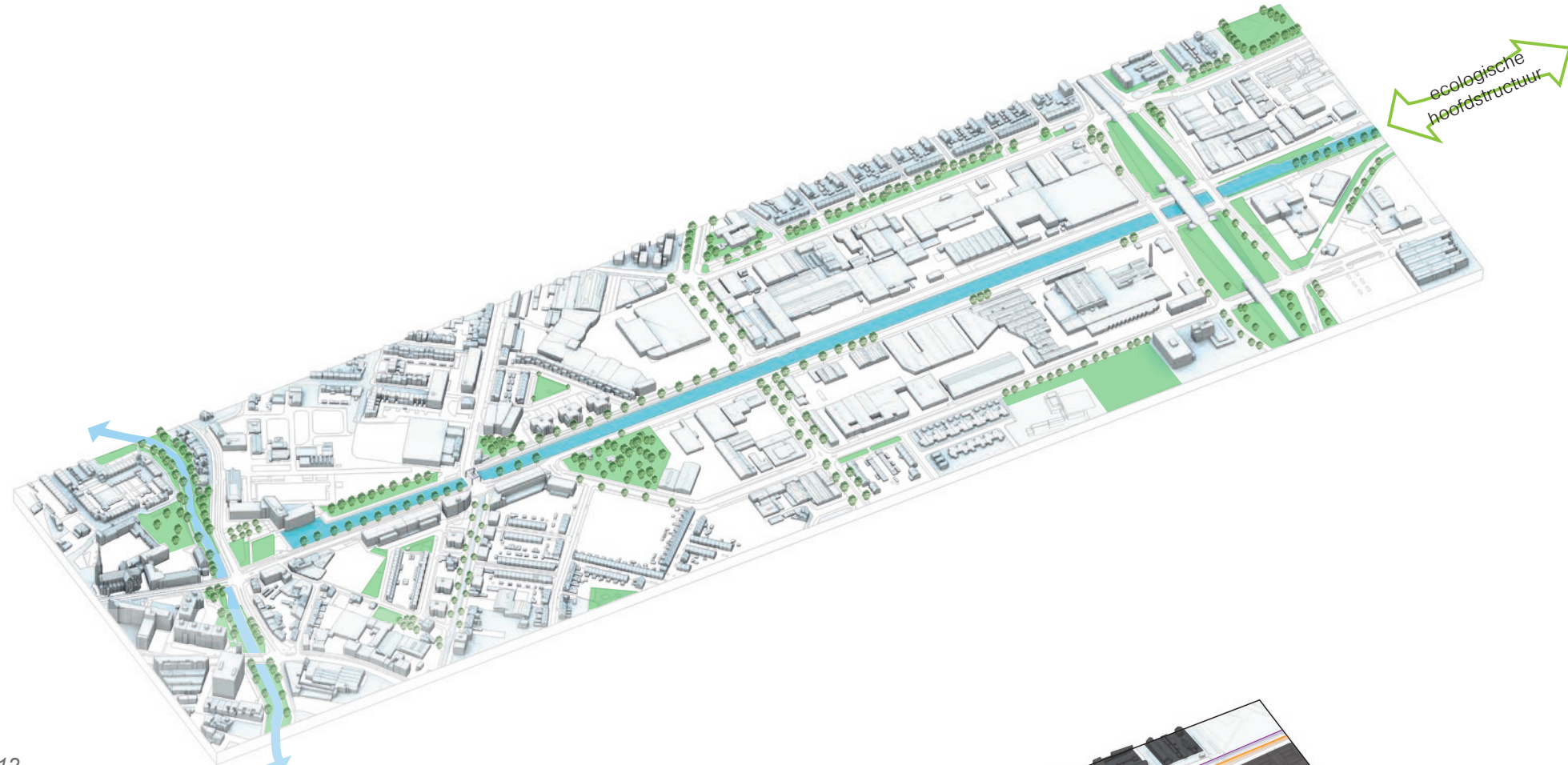

Fig 3.12

Beekdal
van de
Dommel

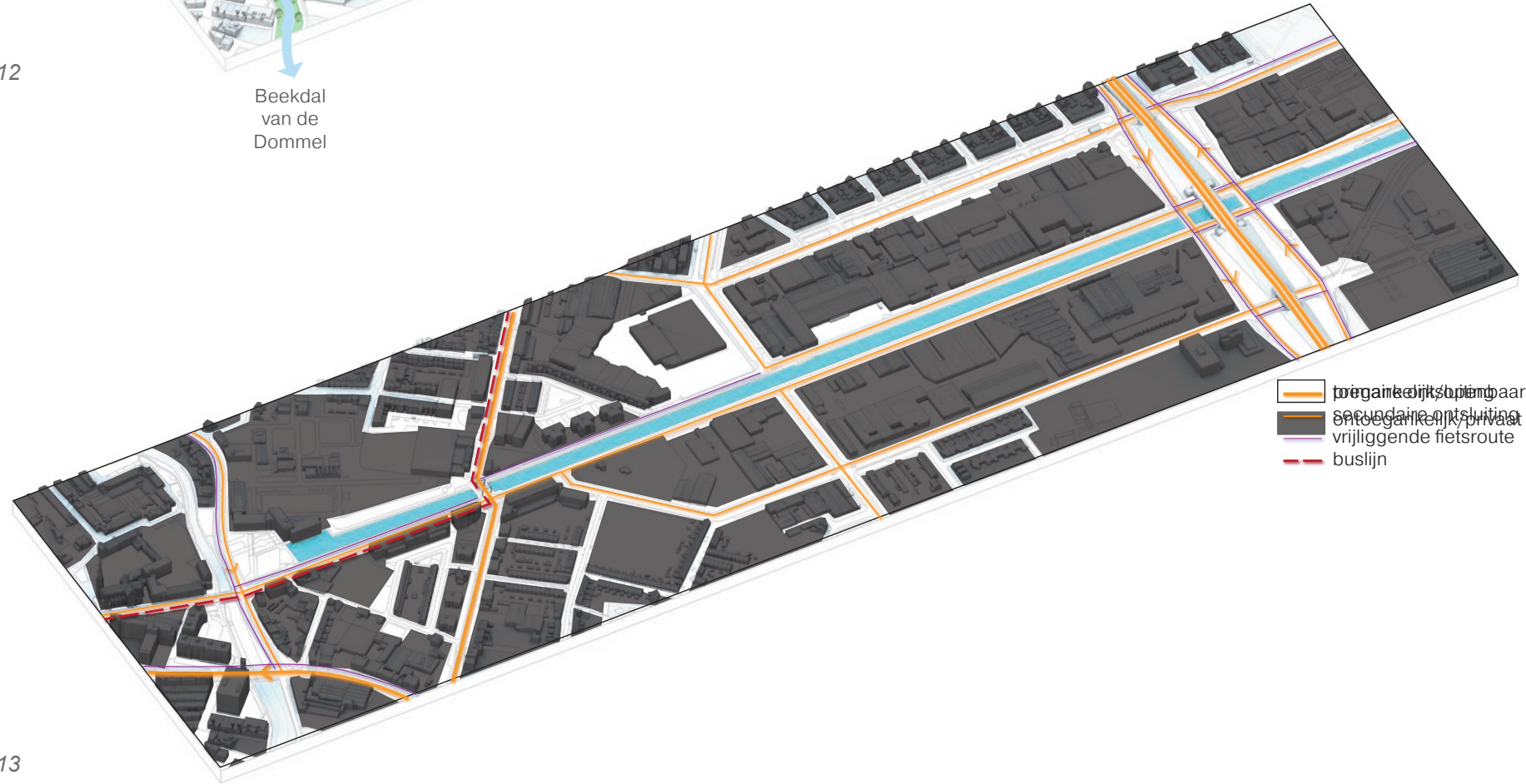

Fig 3.13

CONCLUSION

Vanuit het oosten prikt het Eindhovens Kanaal de stad in, waar het ter hoogte van de Dommel aan het centrum grenst. De Dommel is de enige groene (beek-)structuur die behouden is gebleven ondanks de groei van de stad. Het kanaal is een ecologische hoofdstructuur tussen het centrum van Eindhoven en het Rijk van de Dommel en de Aa. Het aandeel groen neemt naarmate dichterbij het centrum gekomen wordt af. Het aanwezige groen is daarbij niet toegankelijk of van dermate lage kwaliteit dat van beleving van groen nauwelijks sprake is. De kanaalzone is dan ook een van de heetste plekken van Eindhoven, wat hittestress kan veroorzaken.

De kades hebben, voornamelijk binnen de ring, een stenig uiterlijk. Buiten de Ring zijn de oevers groener en zachter. Dit komt omdat het kanaal voornamelijk binnen de Ring intensief gebruikt is. De kades zijn openbaar en hebben een verkeersfunctie. Op een aantal plekken zijn de kades door herstructurering ingericht tot verblijfsgebied en krijgt langzaam verkeer de prioriteit boven snel verkeer. De bomen zijn vrijwel allemaal jong aangezien er van oorsprong nauwelijks bomen langs het kanaal stonden in verband met de jaagpaden.

CONCLUSION

De kades langs het kanaal zijn volledig toegankelijk maar vooral functioneel ingericht. De Kade kent een grof netwerk van 'vormvaste' structuren. De beperkte aanwezigheid van bruggen, de functionele relatie tussen wijken bedrijventerrein en de aaneengesloten percelen maken De Kade tot een barriere tussen Stratum en Tongelre. Ook de relatie tussen wijken en kanaal, in potentie waardevol, is nauwelijks aanwezig. Hiermee blijft het gericht op de oorspronkelijke functie van industrieterrein en 'ontkent' het de ruimteclaim van de nieuwe bedrijvigheid.

spatial analysis - structure and landmarks

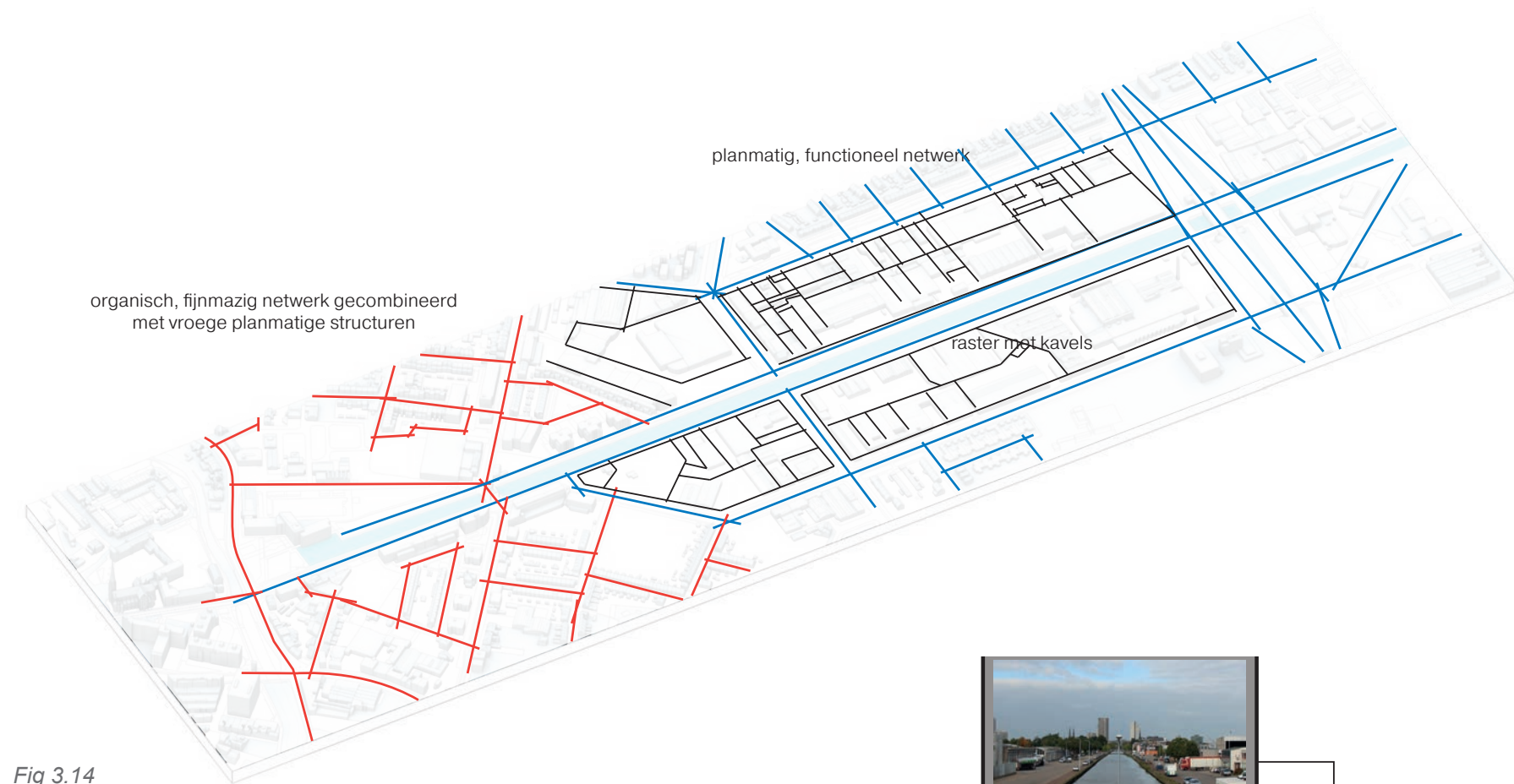

Fig 3.14

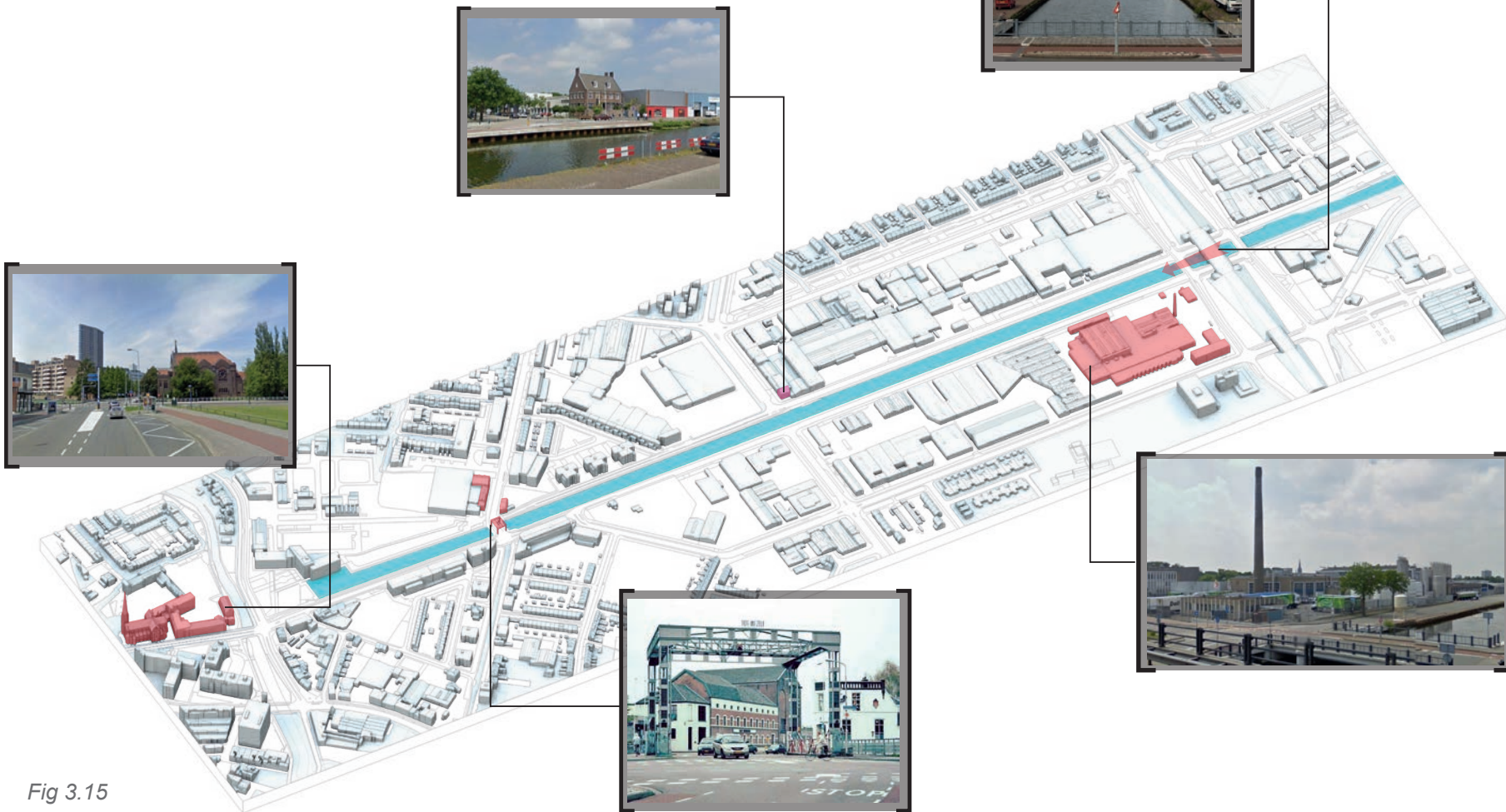

Fig 3.15

CONCLUSION

De huidige Kanaalzone kent een verschil tussen het voor- en naoorlogse deel. Het eerste gedeelte bestaat uit een netwerk van organisch en vroege planmatige ontstane structuren. Individuele initiatieven en activiteiten bepaalde de structuur. Woningen en fabrieken stonden naast elkaar. Het gedeelte 'na' de hefbrug is veel grover, planmatig en functioneler van aard. Dit gedeelte bestaat uit slechts een aantal grote, vormvaste, netwerken. Binnen deze primaire structuren ligt een netwerk van kavels. Het bedrijventerrein tussen hefbrug en ring heeft een rasterstructuur. De invullingen van de kavels zijn aan verandering onderhevig maar takken vrijwel altijd op de primaire structuren aan. De invulling wordt bepaald door de korrelgrootte, de bedrijfsactiviteiten van de omliggende functies, het uiterlijk van de omliggende panden en openbare ruimte.

CONCLUSION

De herkenbare plekken in de Kanaalzone zijn tevens historische elementen. Ondanks de voortdurende transformatie maakt dit de historie van het gebied leesbaar.

spatial analysis - area development plans and zoning

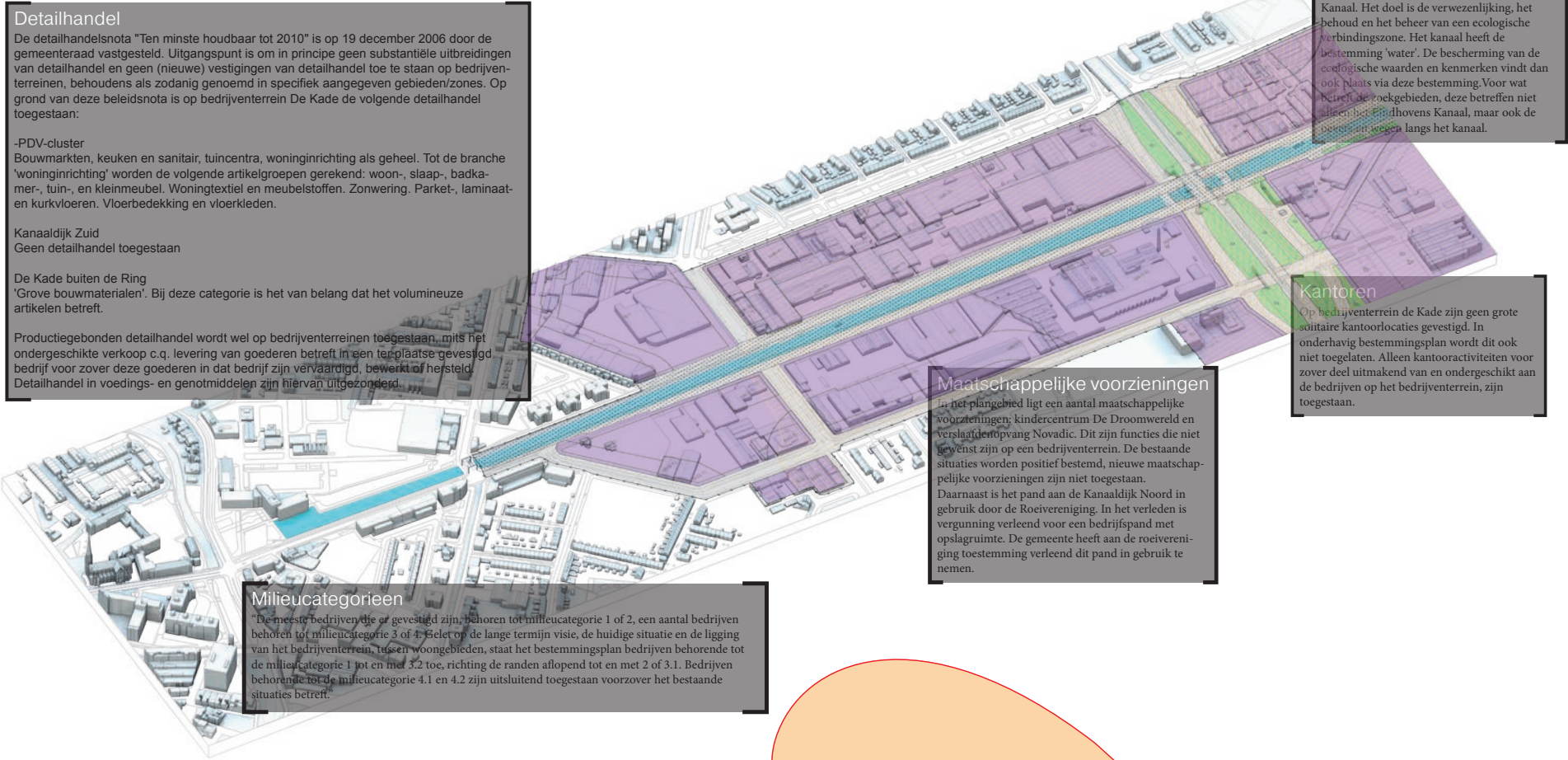

Fig 3.16

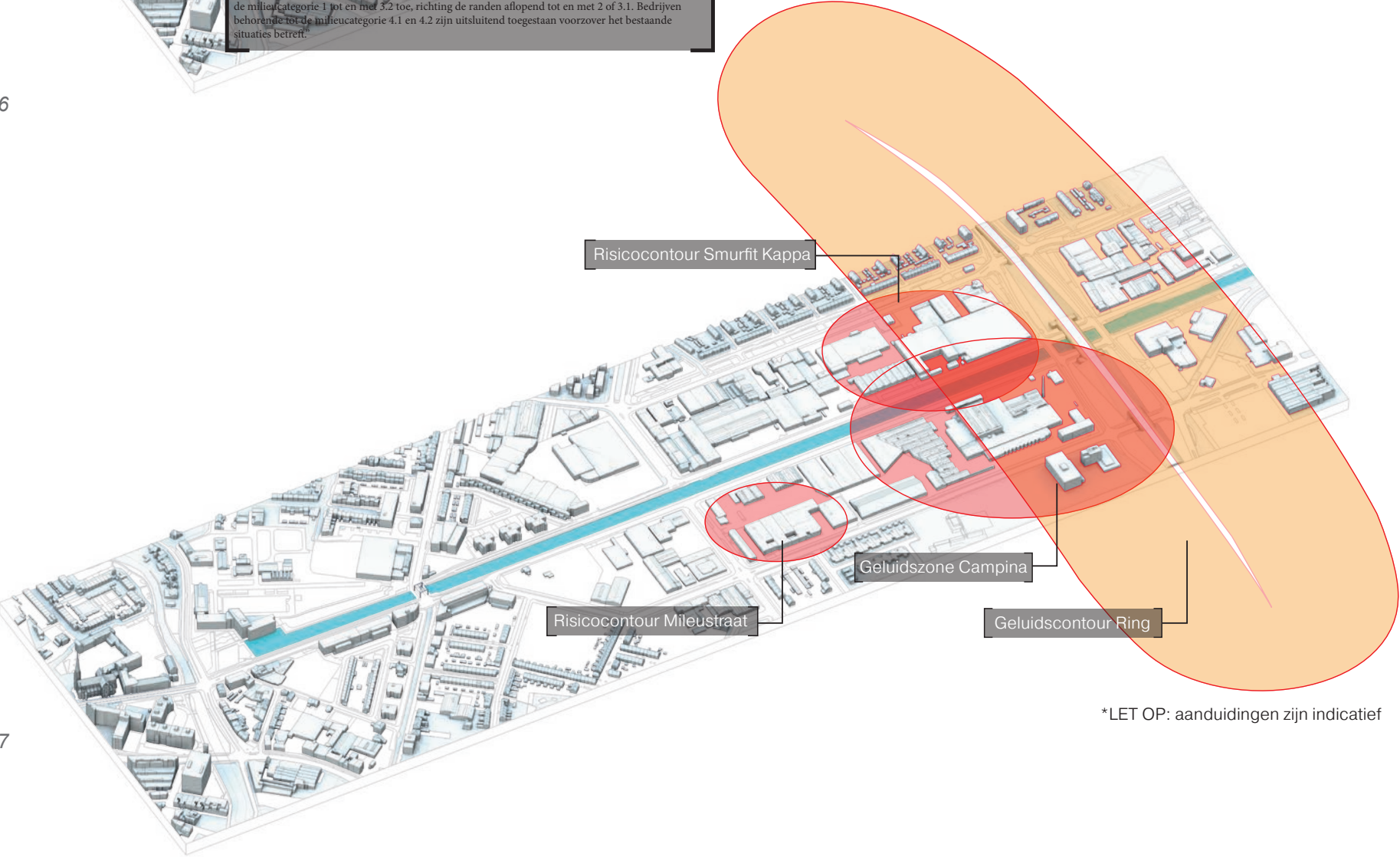

Fig 3.17

CONCLUSION
Op basis van de bedrijfsactiviteiten kan, formeel gezien, worden bepaald wat de reikwijdte is van de geproduceerde hinder. Hinder wordt ondervonden door gevoelige functies. Doordat de hindercirkels grote delen van het totale gebied overlappen, is de toetreding van gevoelige functies niet mogelijk. Voor hinderveroorzakende bedrijven betekent dit dat gevoelige functies (zoals woningbouw) op gepaste afstand blijven. Uiteraard werkt dit ook andersom: woningbouw wordt vrijgehouden van milieubelastende bedrijfsactiviteiten in de directe omgeving.

spatial analysis - politics and functions

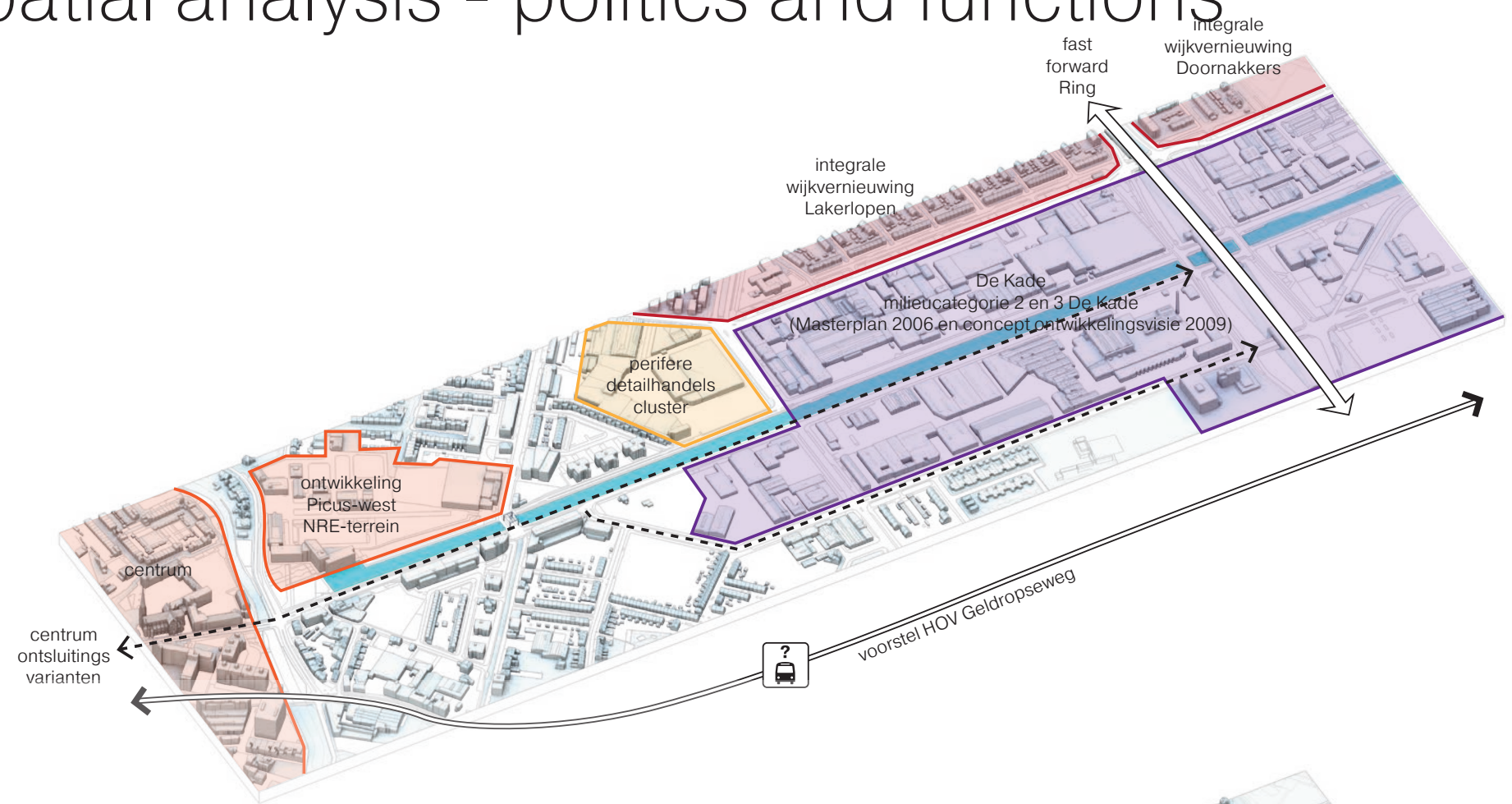

Fig 3.18

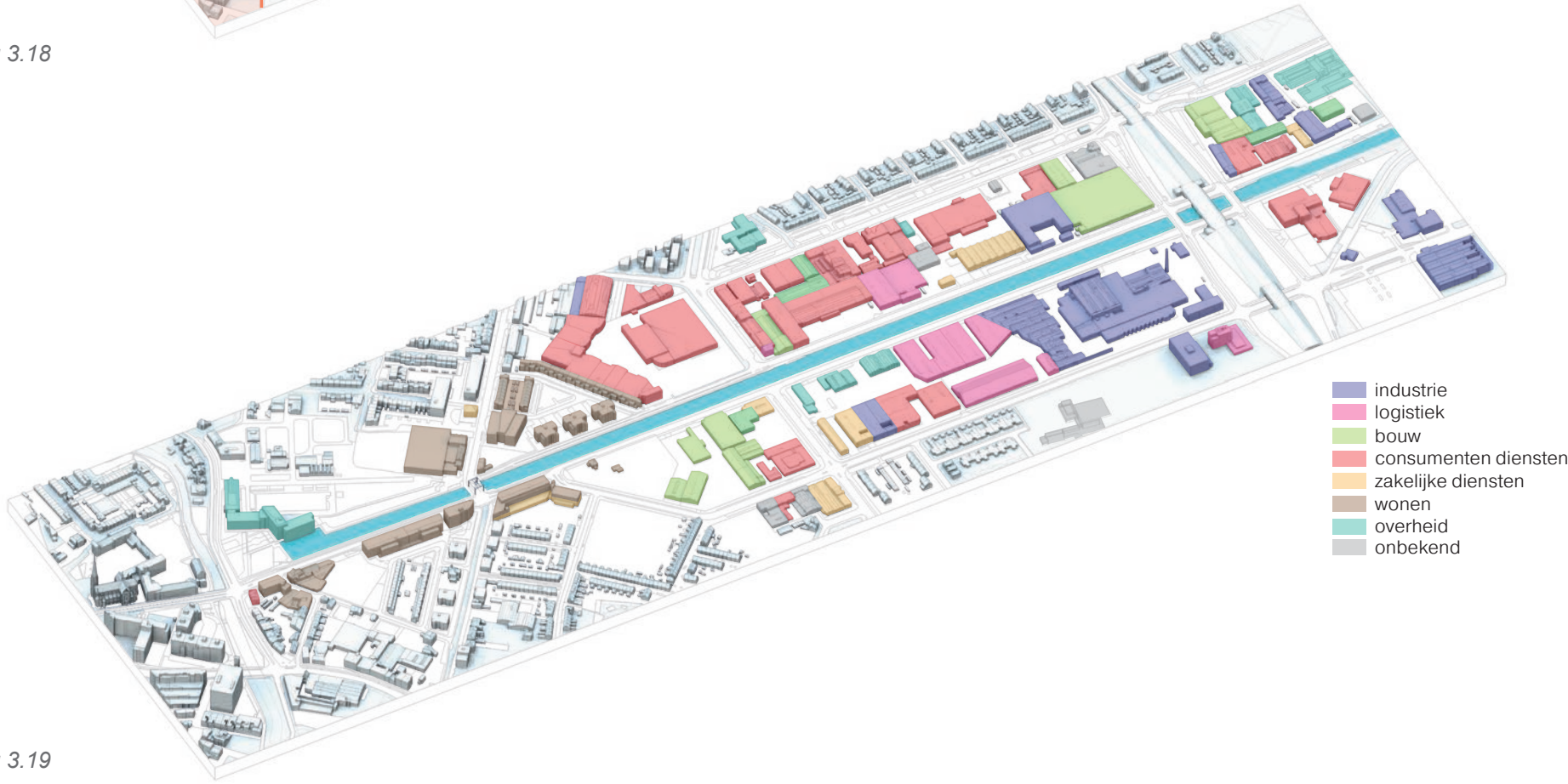

Fig 3.19

CONCLUSION

Door achtergebleven (industriële) bedrijfsfuncties verkeert het terrein in een dusdanige staat dat investeringen uitblijven en het transformatieproces stagneert. Beleid is sectoraal geformuleerd in strak afgebakende gebieden. Gemeente en bedrijvencontact de Kade presenteerde in 2006 het Masterplan De Kade en vervolgens in 2009 de (concept)ontwikkelingsvisie 'De Vaart Erin'. Hiermee moet de revitalisering van het bedrijventerrein vorm krijgen. De functie als bedrijventerrein wordt gefixeerd ondanks de de omliggende woonwijken en afnemende industriële activiteiten. Woningbouw mag de bedrijvigheid niet verder beperken en wordt dus geweerd van het terrein. Bestaande bedrijven vrezen beperking in activiteiten. Hiermee lijkt het in te gaan tegen de geleidelijke, reeds gaande, transformatie van De Kade naar een meer gemengd milieu. De potentie, zowel ruimtelijk als programmatisch wordt hiermee genegeerd. Het transformatieproces wordt hiermee fysiek ook niet ondersteund.

Het kanaal vormt een ecologische hoofdstructuur en de kades zijn opgenomen in de fietsroutestructuur. Hiermee krijg het een steeds grotere recreatieve waarde, ondersteund door de ontwikkeling van het Rijk van de Dommel en de Aa tussen Eindhoven en Helmond. Ook de groei van de woonwijken rondom de zone zorgt voor een toenemend recreatief gebruik van het kanaal.

Vrijwel de volledige noordzijde van de zone wordt vernieuwd. In 2001 is gestart met grootschalige renovatie en vernieuwing van de wijk Lakerlopen. Daarbij wordt onder andere ingezet op het aanbrengen van differentiatie in de woningtypologie en bewoners (om zodoende ook andere sociale klassen aan te trekken). Ook in Doornakkers zijn diverse initiatieven zichtbaar die het imago van de wijk ten goede moeten komen. Vooralsnog wordt er voornamelijk geïnvesteerd in het opknappen van de openbare ruimte (straten en groene perken). Als laatste wordt de nieuwe woonwijk Berckelbosch, gelegen tegen het spoor, gebouwd.

CONCLUSION

De dominantie van de industrie lijkt langzaam te verdwijnen. De aard van de bedrijvigheid staat steeds vaker ter discussie omdat de condities zijn veranderd. De ligging middenin de stad hindert zowel de bedrijven als de bewoners. Alternatieve locaties met betere bereikbaarheid, zichtbaarheid en meer vrijheid voor de bedrijfsactiviteiten zijn aanwezig waardoor de industrie zijn vlucht neemt. De transformatie naar een gemender milieu is al sinds de jaren '70 ingezet. In het gebied zijn een aantal vormen van bedrijvigheid sterk vertegenwoordigd: automotive, bouwmarkten en bouwmaterialen, recycling en woon en interieurbedrijven. Woningen komen steeds dichterbij het kanaal en de industrie te liggen. Door de transformatie veranderen ook de belangen en wensen over bijvoorbeeld de openbare ruimte. Wegen worden niet alleen meer gebruikt voor de ontsluiting van vrachtverkeer; langzaam verkeer claimt ook (verblijfs)ruimte.

spatial analysis - developments

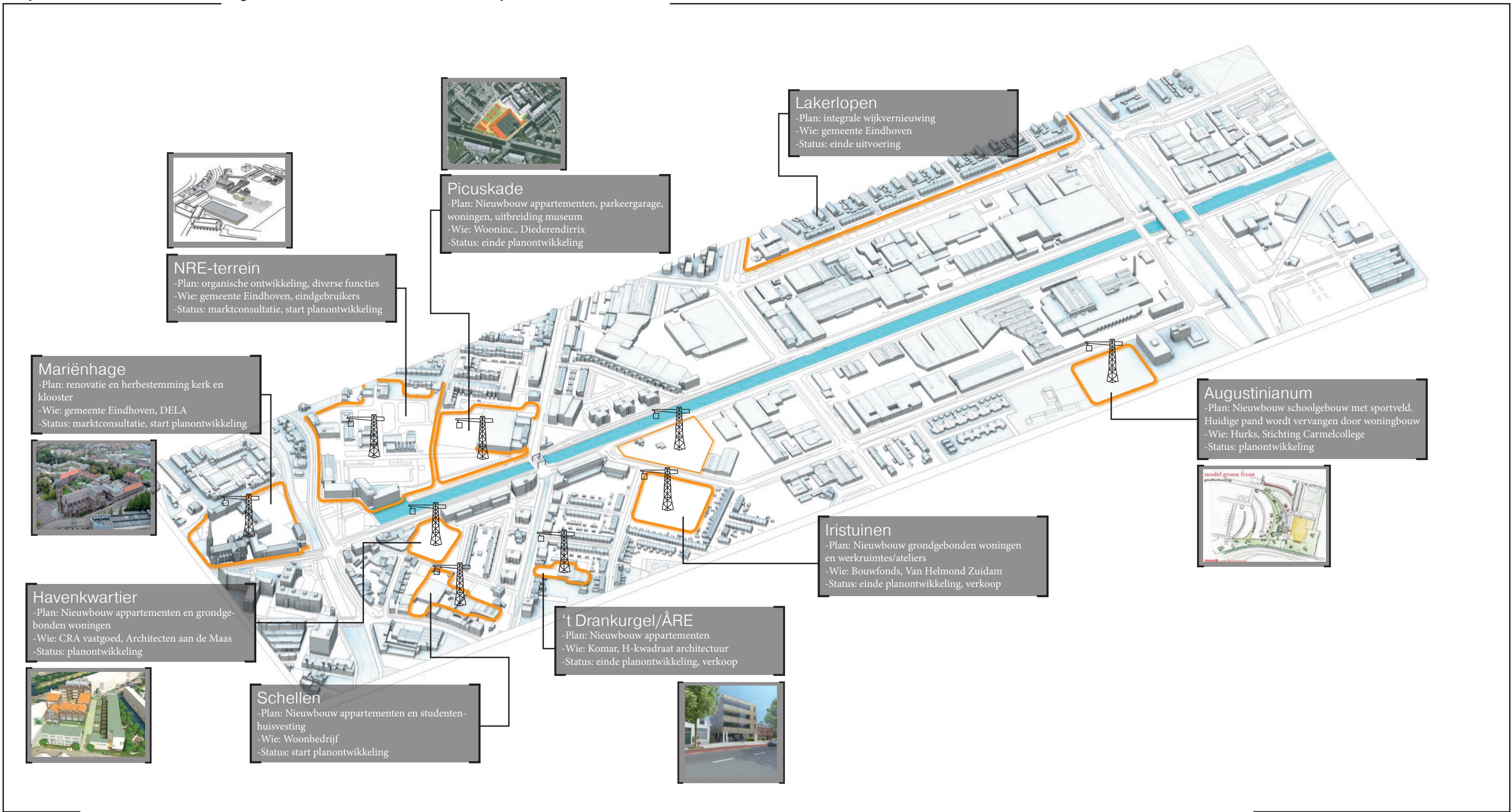

Fig 3.20

spatial analysis - profile

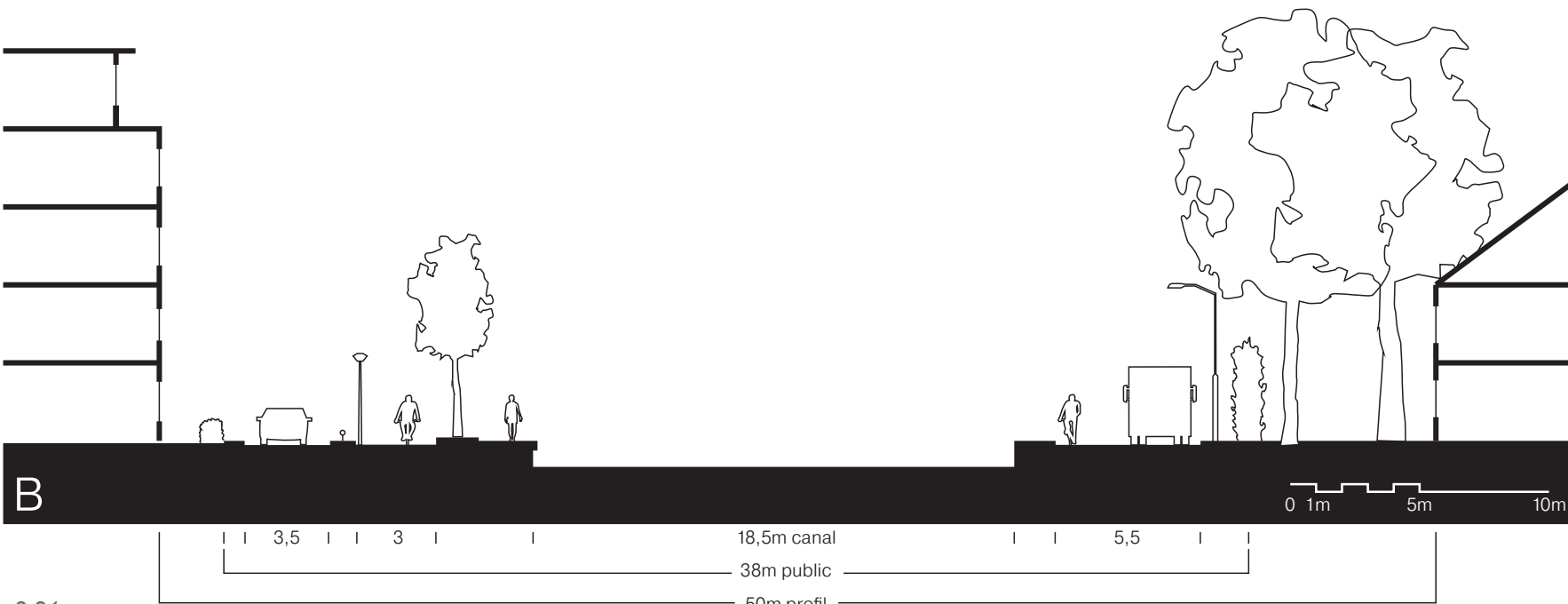
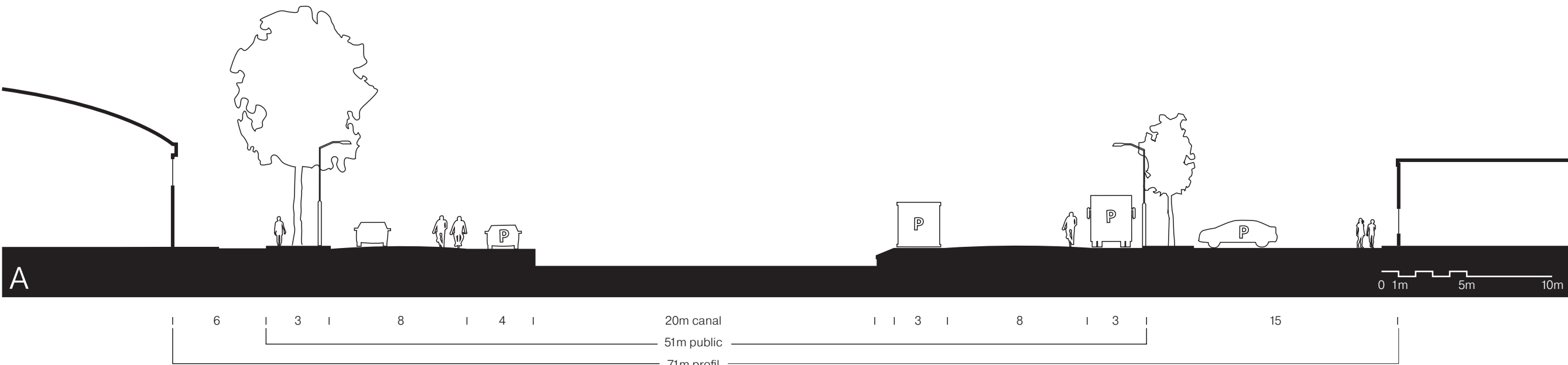

Fig 3.21

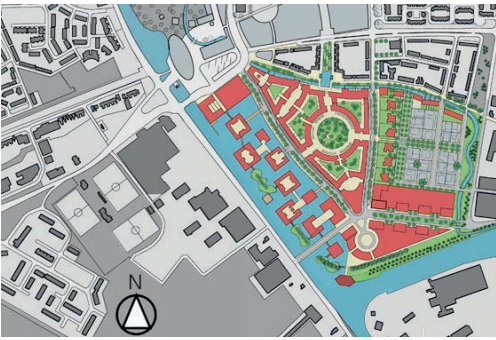
CONCLUSION
Het gebied tussen hefbrug en ring varieert vooral in de breedte van het profiel. De bebouwing op de oudere delen van het terrein staat dicht bij het kanaal. Bij de nieuwe bedrijven is er een voorruimte opgenomen, al dan niet privaat, waar parkeren en laden en lossen geregeld werd. Dit functioneerd nog steeds op deze manier. Voor bomen is direct langs het kanaal weinig plaats geweest in verband met de jaagpaden. Bebouwing varieert van de hogere appartementen rondom de hefbrug naar de 1 laagse bedrijfsgebouwen in de rest van de zone.

Brabant canal zones - comparison

Kanaalzone - Zuid Willemsvaart - Helmond

buidling	1826
length	123 km
within inner-city	3,5 km
width	15 m tot 30 m
width profile	40 m tot 60 m
shipping	no
distance to train station	730 m
wharf	public
bridges in harbour	4
primary use	city center

Piushaven - Tilburg

buidling	1923
length	1,5 km
within inner-city	1,5 km
width	20 m tot 35 m
width profile	60 m tot 110 m
shipping	barely
distance to train station	1120 m
wharf	public
bridges in harbour	2
primary use	housing

Havenkwartier - Belcrum - Breda

buidling	1935
length	0,34 km
within inner-city	0,34 km
width	40 m
width profile	70 m tot 90 m
scheepvaart	recreational
distance to train station	900m
wharf	mostly private
bridges in harbour	1
primary use	commercial area

Veemarktkwartier - Industriehaven - 's Hertogenbosch

buidling	1920
length	1,2 km
within inner-city	1,2 km
width	40 m tot 60 m
width profile	70 m tot 190 m
shipping	yes
distance to train station	800 m
wharf	partly public
bridges in harbour	1
primary use	commercial area

Kanaalzone - Eindhoven Kanaal - Eindhoven

buidling	1846
length	13,9 km
within inner-city	3,5 km
width	20 m
width profile	50 m tot 60 m
shipping	none since 1974
distance to train station	725 m
wharf	public
bridges in harbour	4
primary use	commercial area

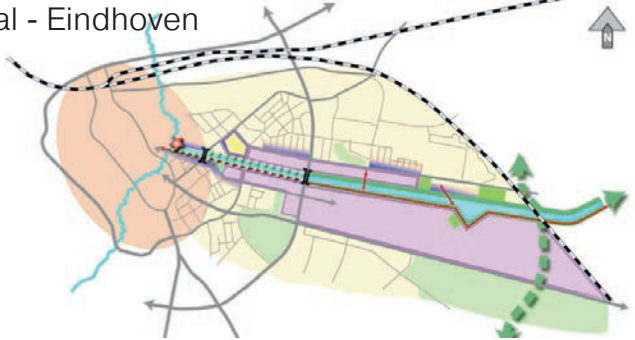
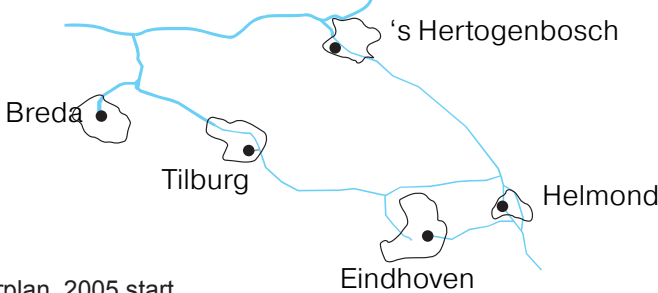

Fig 3.22

Future: 2001 masterplan, 2005 start
Voor het Hatema terrein, gelegen in het zuiden van de kanaalzone, is door Soeters en Van Eldonk een masterplan opgesteld. Deze Suytkade wordt vanaf 2005 ontwikkeld en zal bij voltooiing onder andere bestaan uit 1000 huizen. Ook is er bij Suytkade plaats voor kantoren, 'schone' industrie, ontspanning en onderwijs (MBO/HBO) op een zogenaamde "Groen campus".

Future: masterplan 2012
"Onder het motto 'Piushaven, levend podium van Tilburg' wordt het gebied ontwikkeld van een voormalige industriële haven, tot een levendig centrum-stedelijk woonmilieu aan het water. Naast de bouw van 1500 woningen met ruimte voor nieuwe bedrijvigheid komt er een herontwikkeling van het voormalige AaBe-complex tot een grootschalig winkelcentrum. Piushaven verbindt het centrum van Tilburg met Landschapspark Moerenburg en enkele bestaande woonbuurten. De anderhalve kilometer lange oevers worden omgetoverd tot groen Havenpark. Piushaven wordt daarmee het natuurlijke hart van de stad."

Future: masterplan 2008, uitgesteld tot 2020
"Rondom De Mark en de Belcrumhaven ontstaat een uniek woongebied, gericht op het water en in het zicht van de binnenstad. De monumentale watertoren is het baken bij de hoofdentree. Door de uitbreiding van de Belcrumhaven ontstaat er een schiereiland, als spiegel van het historische KMA-eiland. De nu nog ontoegankelijke industriekades zijn straks aantrekkelijke oevers om te flaneren, elkaar te ontmoeten of gewoon van het uitzicht te genieten. De noordkant van de buurt heeft de potentie om kantoren met een bovenstedelijke uitstraling aan te trekken. Alle kades en oevers zijn expliciet openbaar gehouden, waardoor de weidse openheid en het collectief gebruik die zo typerend voor de identiteit van het gebied zijn gewaarborgd blijft. Bij de ontwikkeling wordt er ingezet op een intensieve functiemenging."

Future:
"Het gebied rond de Brabanthallen, de Gruyter Fabriek en de Heinekenfabrieken in Den Bosch vormt de Industriehaven. Nu een asfaltvlakte met grote publiekstrekkingen, omringd door zware industrie. Maar hoe verder? SAB schetst een beeld van een kwalitatieve opwaardering met ruimte voor evenementen, leisure, water, recreatie én bedrijvigheid. Maar bovenal een Industriehaven die een integraal onderdeel wordt van het stedelijk leven." Door de aanwezigheid van veel industrie zijn de mogelijkheden voor het bouwen van woningen nagenoeg nul. Uiteraard zijn er wel veel mogelijkheden voor de vestiging van kantoor- en culturele functies. Anno 2013 is er sprake van het gebied te gebruiken als parkeervoorziening voor de Brabanthallen.

Future: masterplan 2006, ontwikkelingsvisie 2009
De ontwikkelingsvisie gaat uit van een versterking van de economische en ruimtelijke structuur. De Kade moet meeliftten in de revitalisering van omliggende gebieden. Behoud van de bedrijfsfunctie is de basis. Oplossingen van spanningen tussen wonen en werken is er een onderdeel van. Van grootschalige herstructurering is geen sprake. Wel worden openbare ruimtes heringericht. Het Havenhoofd, de plek waar van de oorsprong van het bedrijventerrein is gelegen, ligt buiten de huidige grenzen van de plannen.

CONCLUSION

Op basis van de bedrijfsactiviteiten kan, formeel gezien, worden bepaald wat de reikwijdte is van de geproduceerde hinder. Hinder wordt ondervonden door gevoelige functies. Doordat de hindercirkels grote delen van het totale gebied overlappen, is de toetreding van gevoelige functies niet mogelijk. Voor hinderveroorzakende bedrijven betekent dit dat gevoelige functies (zoals woningbouw) op gepaste afstand blijven. Uiteraard werkt dit ook andersom: woningbouw wordt vrijgehouden van milieubelastende bedrijfsactiviteiten in de directe omgeving.

conclusion research Eindhoven Canal Zone

03.2 CONCLUSION

Every stakeholder agrees on the fact that the industrial zone ‘De Kade’ needs to be revitalized. The spatial conditions are no longer sufficient. There is a shift from large companies and industry to smaller and more mixed housing, retail and services. These parties ask for other conditions. This shift is part of an undirected transformation that is not necessarily specific to the canal in Eindhoven. Looking at the history of such areas can indicate the transformation. Since the area lost its agricultural function due to the establishment of small-scale businesses at the Dommel, the area has been in constant transformation. Technological, economic and infrastructural developments are the driving force behind spatial and programmatic changes in the region. The transport function of the channel disappeared thanks to the shift from waterways to road transport and highways. Due to the rapid population growth and increased prosperity, Eindhoven expanded rapidly and dwellings

surrounded the area. Industrial benefits disappeared in the peripheral location. Housing and companies formed a mutual hindrance. This development, combined with the general de-industrialization of the West meant that many factories were closed or relocated. This process is still on going.

The ongoing transformation creates a variety of environments with different characters. Some environments shrink like the industrial estate at the expense of the growing residential environments. This will increase further in coming years given the construction plans in and around ‘De Kade’. The new plans provide without exception in adding housing. In addition, the channel will increasingly becoming a recreational and ecological significance. For example the channel is the connection to the city centre through the rural area between Eindhoven and Helmond. All together it requires different land claims in the area.

The recently made policy provides only for a little part in this development. The policy has been prepared on sectorial demarcated areas and is focused on the old situation. The Master Plan (2006), zoning (2013) and a development vision (2009) fix the business function and environmental zoning. In fact it is a denial of the process that is going on.

The spatial structure, logically arisen in the old situation, does not provide the new type of the business. The texture is coarse and inaccessible. The channel provides a strong barrier; a distance of nearly one and a half mile without a bridge is no exception. There is a clear difference between the former, organically grown part, and the much larger scale expansion. The public space is purely functional, with low quality and focused on extensive use. New features require different spatial design. The readability of the site is good, the culturally and historically valuable buildings and the canal

itself constitute the landmarks. In social terms the district is as diverse as the spatial appearance. Several districts have a varied composition of inhabitants. The neighbourhoods ‘Villapark’ and ‘Irisbuurt’ consist mainly of a highly educated population with good incomes. They unite easily and are active towards the municipality. ‘Doornakkers’ and ‘Lakerlopen’ have a weaker economic position and are more introverted. An association of entrepreneurs is active in the Canal Zone, but it does not represent all entrepreneurs. The challenge lies in creating spatial conditions for the new economy.

The background of the page is filled with a pattern of horizontal, wavy lines in a light gray color. These lines vary in amplitude and frequency, creating a textured, water-like effect.

OPEN CITY INNOVATION

04. the translation

the platform

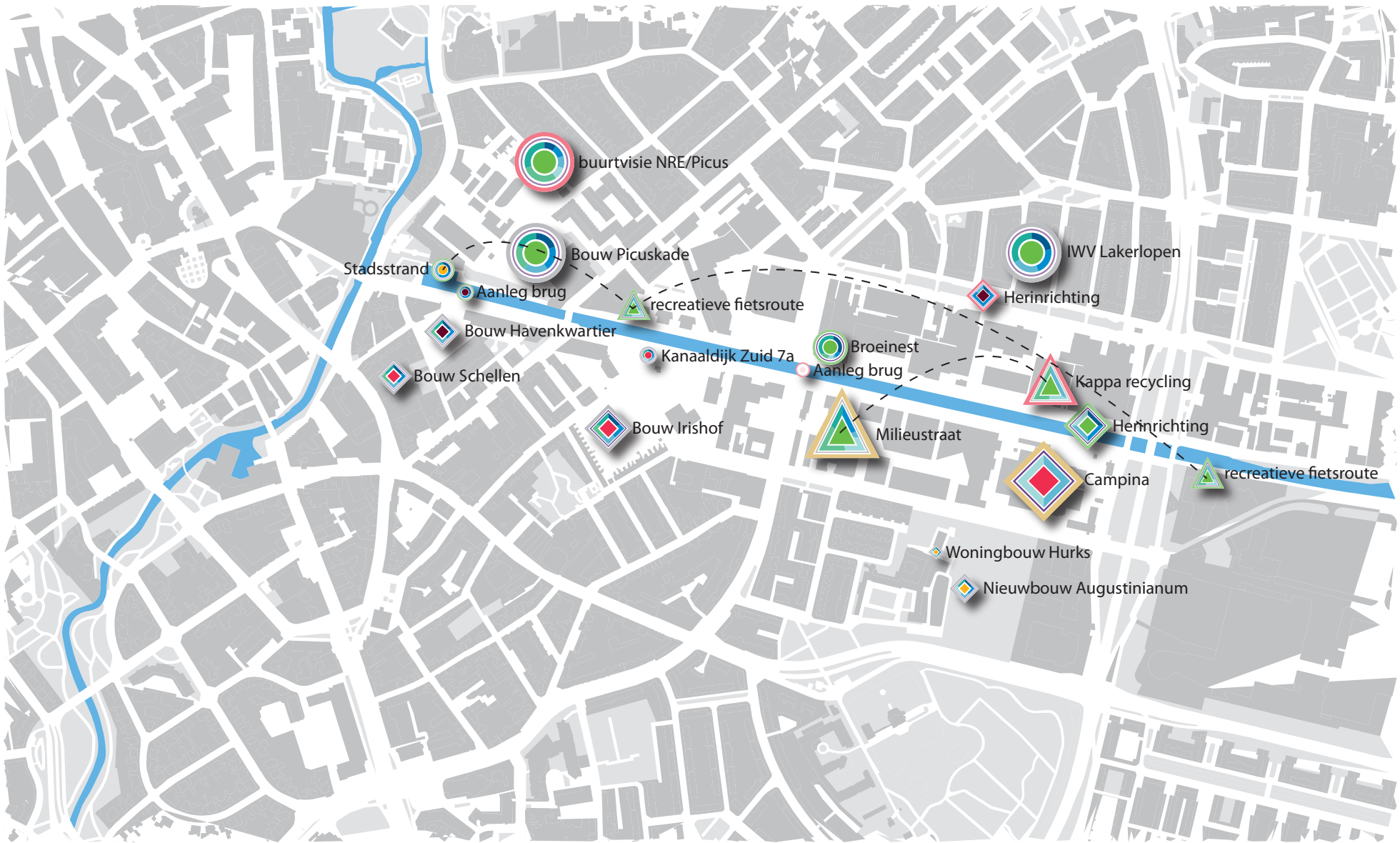
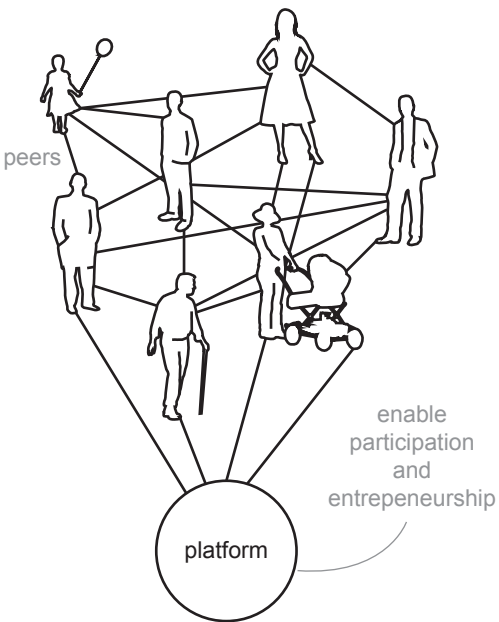
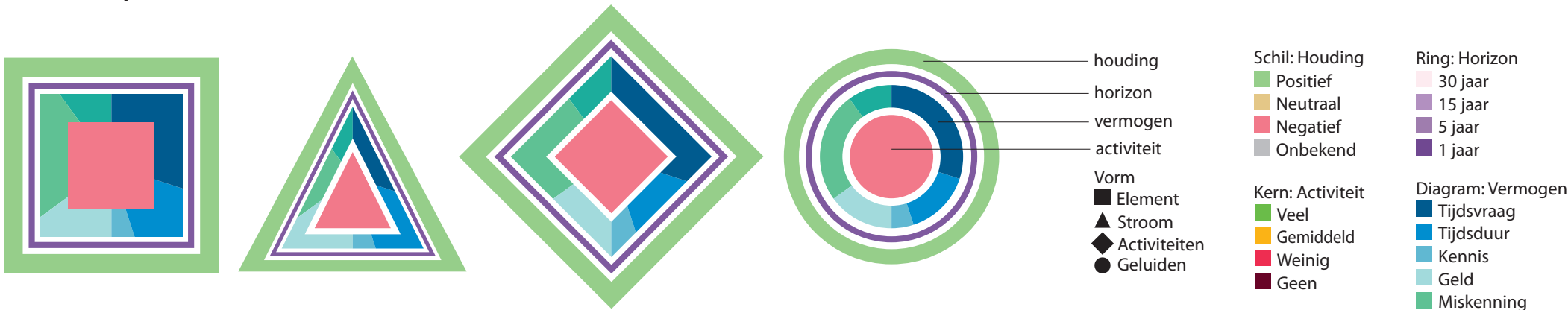

Fig 4.01

CONCLUSION
To identify to energies, we work with a platform. The energies are flows, activities, elements or sounds. On the sheet, we note the properties. The platform is open so stakeholders have the same information and can work together

development of the platform and energies

Fig 4.03

toekomst?

december 2013

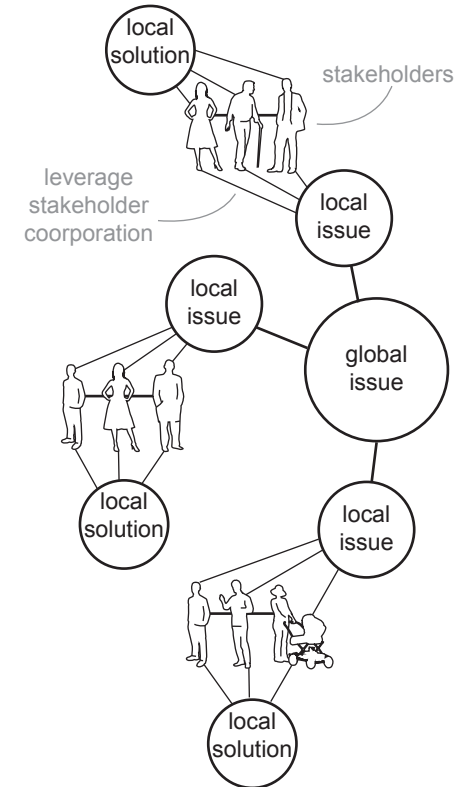
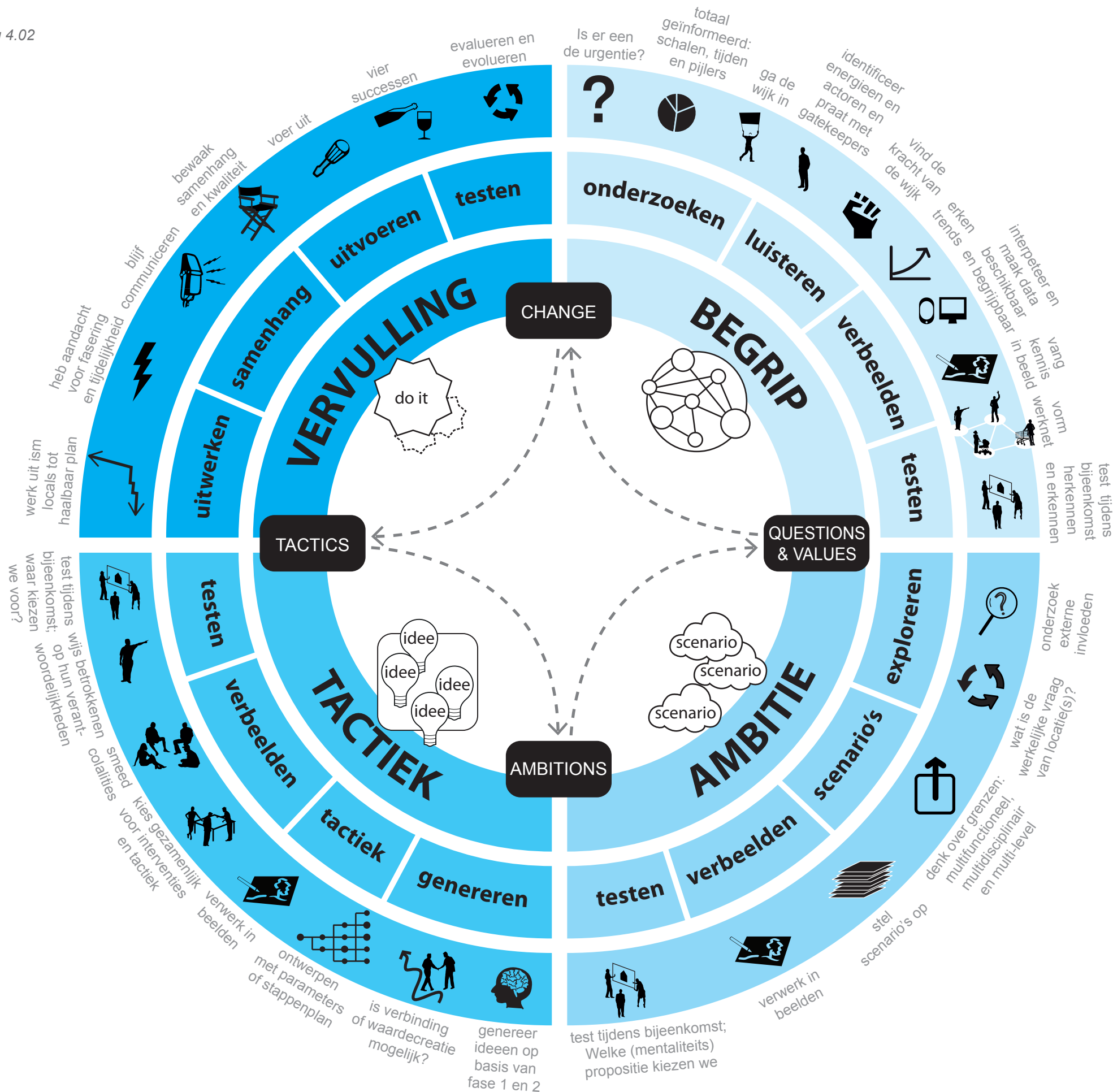

november 2013

CONCLUSION
The energies and thus the platform develop throughout the process. Energies stop, start, change color or work together.

Open City Innovation: the process

Fig 4.02

CONCLUSION
The hypothesis and the research have led to the present (concept) process schedule. The schedule is divide into 4 steps that do not necessarily follow each other.

OCI Mindset: 10 switches

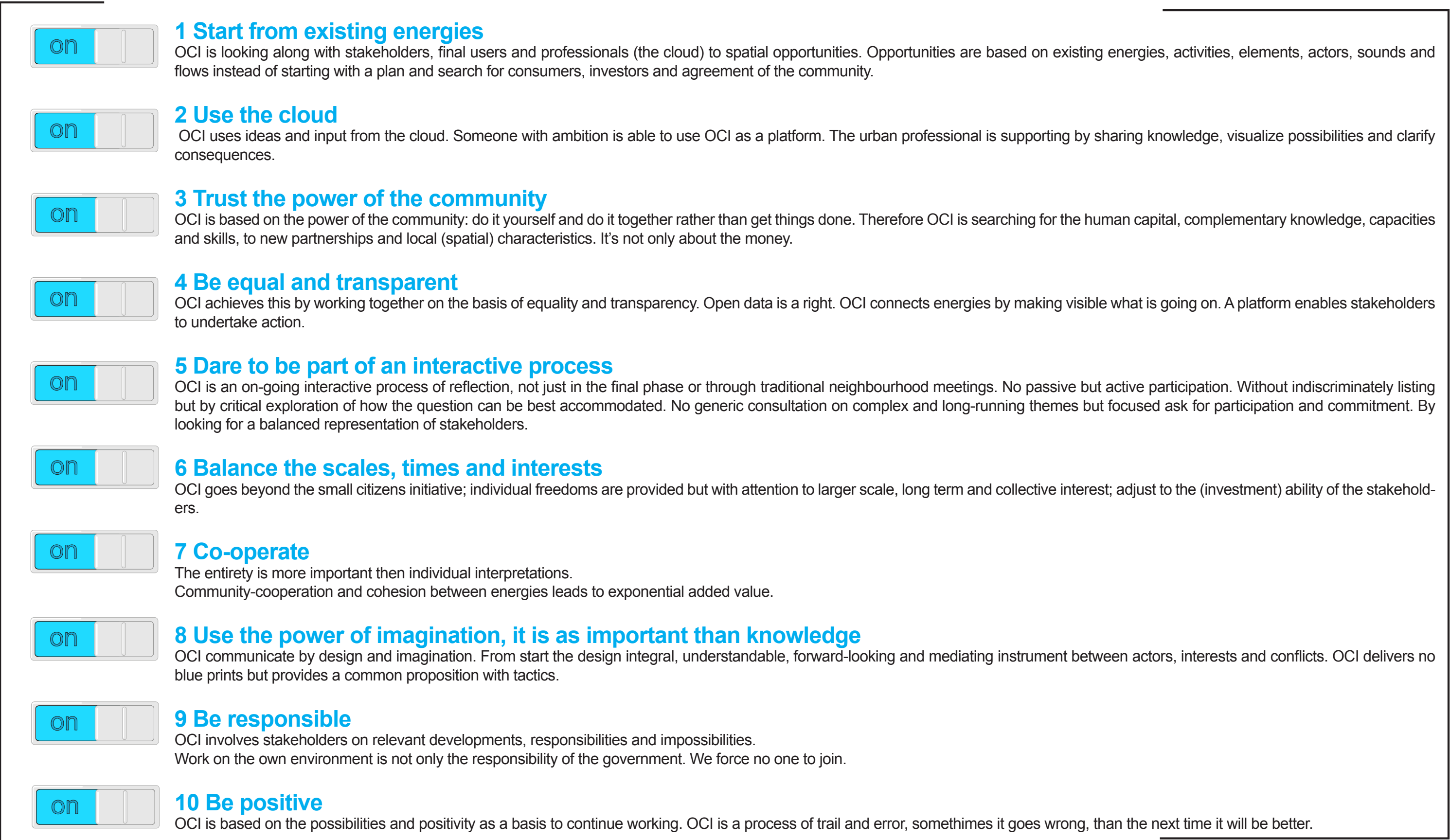

Fig 4.04

CONCLUSION

These are the core values we define at this moment. The ten buttons that have to be converted are necessary to start a healthy process of OCI. At the end of the experiment we check the values.

expectations/supposition

54

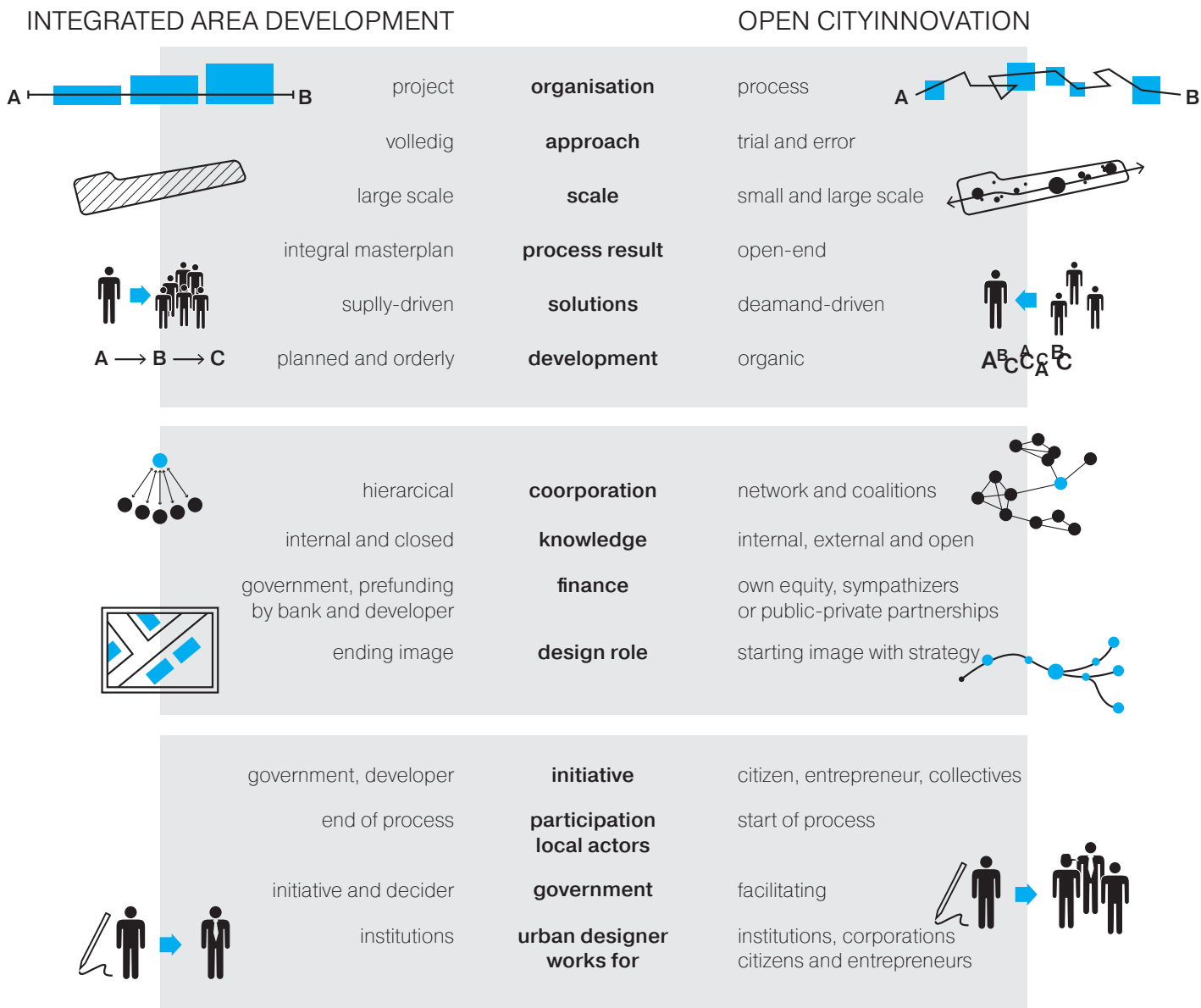

Fig 4.05 OCI vs. Integrated Area Development

CONCLUSION

Open City Innovation is a reaction on the present en past integrated area development. What is the difference?

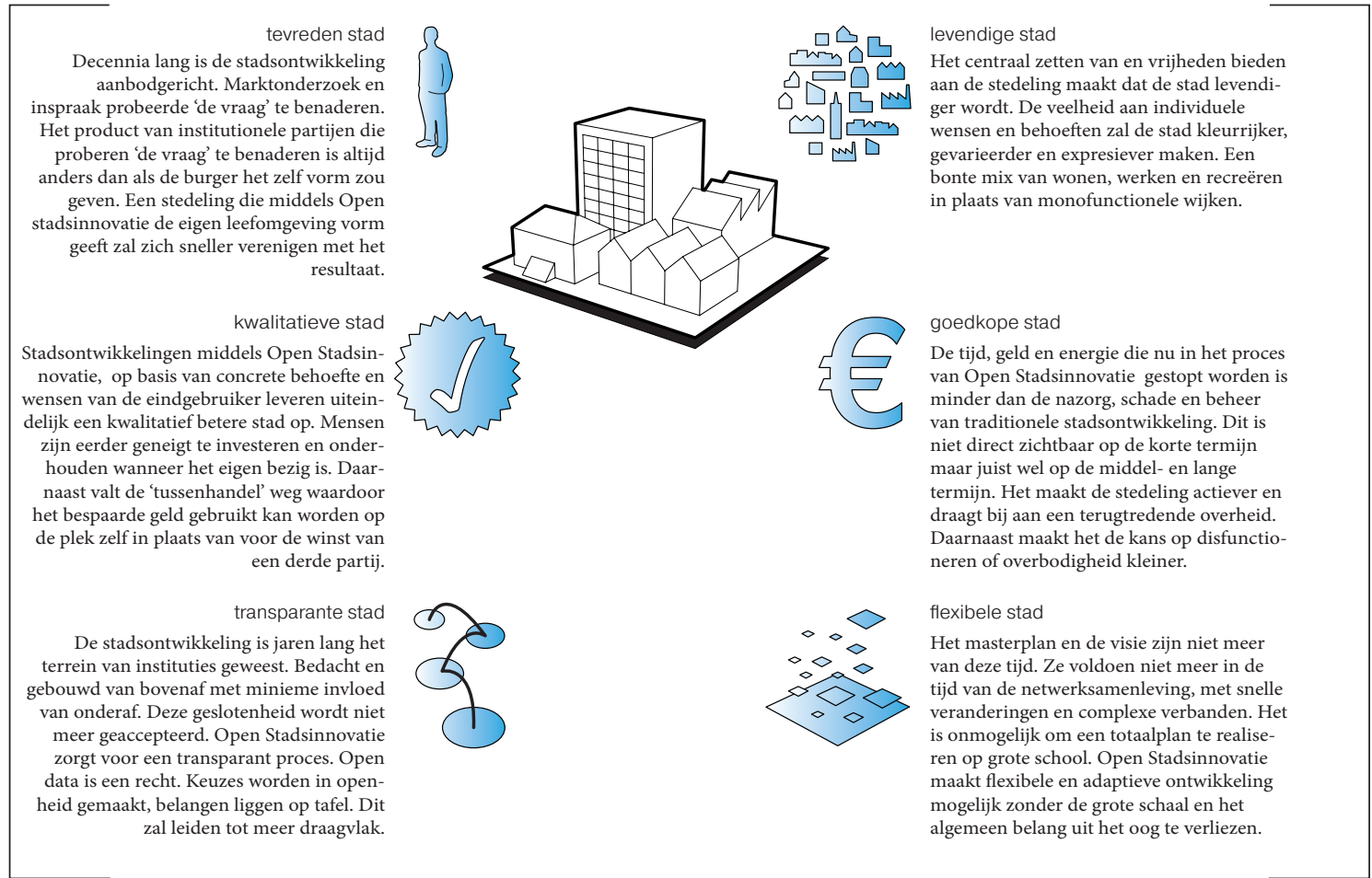

Fig 4.06

CONCLUSION

What would be the potential of the new process method? A number of possibilities are reasoned.

The background of the entire page is filled with a pattern of horizontal, wavy lines in a light gray color. These lines vary in amplitude and frequency, creating a textured, water-like effect.

OPEN CITY INNOVATION

Bibliography

BIBLIOGRAPHY

Urban design transformation

Duivesteijn, A. (2013) Stadsleven, nu van burgers: een andere kijk op de ontwikkeling van onze (binnen)steden
IABR Making Cities, 2012
Klooster, I. van 't, Reactivate! Vernieuwers van de Nederlandse architectuur (2013)
Koffijberg, J. (2005). Getijden van beleid: omslagpunten in de volkshuisvesting. Over de rol van hiërarchie en netwerken bij grote veranderingen, Delft: University Press
Mensink, J., Crisisgeneratie ontwerp performatief en reactiverend, artikel (2013)
Plan Bureau voor de Leefomgeving ism Urhahn Urban Design, Vormgeven aan de spontane stad, Belemmeringen en kansen voor organische stedelijke ontwikkeling, Rapport (2012)
Pol, J. van der, 'S van Stedenbouw', S+RO (2010) 14 en 57
Raeymaekers, K. en P. Renard Ruimte, vakblad van de VRP (2013). Dit land is van de mensen, Interview Luuk Boelens: 81-84

Society, cooperation en participation

Beck, W., Democratie in de wijken, Een odnerzoek naar buurtacties in Nederland, Utrecht 1973
Boutkan, E. Eerst drijven, dan jagen, slim en met vertrouwen pre-competitief samenwerken, april 2011
Boonstra, B., 'Vertrouwen op oplossend vermogen maatschappij', S+RO (2010) 24 en 28 (Wageningen, 2011)
Castells, M. (1996) The Information Age: economy, society and culture. Vol 1: The rise of the network society, Blackwell, Oxford
Chesbrough, H. Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology (HBS Press, 2003)
56 Dam, R. van, R. During, I Salverda, M Duineveld, A. van der Zande. Burgers en landschap, deel 5: Effecten van burgerinitiatieven en de rol van de rijksoverheid (Wageningen, 2011) 16
Hummels, C. (2012). Matter of transformation. Sculpting a valuable tomorrow.
Intergemeentelijke structuursvisie Almere Oosterwold, juli 2013, Almere en Zeewolde
Jong, K. de, Invloed van bewoners op architectuur, scriptie aan de TU Eindhoven, augustus 2013
Kok, M., (interview) de Longe duree in de landschapsarchitectuu, KruitKok landschapsarchitecten, oktober en december 2013
Kwee, L. Productiehuis P22, 2012
Platform 31, De ontwikkeling van burgerparticipatie tot overheidsparticipatie, 2013
Platform 31, Zelforganisatie in de stedelijke vernieuwing, 24 juli 2012
Schreurs, E., Bewonersparticipatie in de netwerksamenleving, masterthesis sociale geografie Radboud Universiteit, april 2011
Schrijver, L. Recensie Jane Jacobs en leven van grote amerikaanse steden anno 2009, Archined 26 november 2009
Turnhout, W., "De slimme organisatie, zonder snelheid, transparantie, vertrouwen en social networks geen toekomst" (29 januari 2013)
Uitermark, J., 'De zelforganiserende stad', Essays Toekomst van de stad (2012) 5
Vermeijden, B. (1994). Stedelijke vernieuwing, stadsvernieuwing, sanering. De transformatie van het stadsvernieuwingsconcept in het nationale ruimtelijke orderingsvertoog, Delft: University Press
VROM (2009). De zeven experimenten van de wijkaanpak. Bewonersparticipatie, Den Haag
Westerhof, E. "Gebiedsconcept is als een Harley: het gevoel telt." Vitale stad (2013): 56-59

Geography

BAAC. Eindhoven, NRE-terrein. Cultuurhistorische inventarisatie. 2008
Beekman, P. (1982). Eindhoven stadsontwikkeling 1900-1950
Groot, J. (interview), Eindhoven, oktober 2013
Beekman, S., (interview) Gemeente Eindhoven, september 2013
Dijstelbloem, F., (interview) Gemeente Eindhoven, juni, septemeber december 2013
Gemeente Eindhoven (2009), Concept ontwikkelingsvisie Kanaalzone, 'De vaart er in'.
Wytzes, L. "Ik heb niet te klagen, het gaat hier super!" Elsevier (2013): 29-30

The background of the entire page is filled with a pattern of horizontal, wavy lines in a light gray color. These lines vary in amplitude and frequency, creating a textured, water-like effect.

OPEN CITY INNOVATION

Attachments

REFERENCE RESEARCH

process methods for urban development

OASIS GAME MAKASSERPLEIN AMSTERDAN NOORD

korte omschrijving van de organisatie/ energie

Stichting Elos Nederland zet verandering in mensen, wijken en organisaties in gang d.m.v. Oasis Games en Oasis trainingen. Het doel van een Oasis Game is het realiseren van de meest gemeenschappelijke droom van een gemeenschap (oasis) op een interactieve, laagdrempelige en speelse manier (game). Centraal staan de talenten van de deelnemers en de creativiteit die vrij komt als deze talenten worden gedeeld met de groep.

doelen van de energie

- het geven van een sterke impuls aan bewonersbetrokkenheid in gebieden waar dat nog laag is
- het bijdragen aan community building en vorming
- het geven van een sterke impuls aan participatief werken in wijken
- het mede-creëren door bewoners van fysieke resultaten in openbare ruimtes of tijdelijke ruimtes
- teambuilding en leiderschapsontwikkeling

betrokkenen

- burgers
- verenigingen
- instanties
- bedrijven
- overheid

ingezet eigen vermogen

resultaten van de energie

team ‘mooier maken’	team ‘spelen’
- kunstwerk schilderen	- fiets-/ skippybaan
- deuren opknappen	- speelhuisje
team ‘schoon+groen’	- goaltjes gemaakt
- schoonmaakactie	team ‘ontmoeten’
- geveltuinen aanleggen	- buurtdiner
- kruidentuin	- eten, drinken en entertainment gesponsord

tijdsbestek

4 weekenden actief

processtappen

stap 0	voorbereiding; afbakening van groep en onderwerp
stap 1	appreciative gaze; het waarderen naar de wijk, haar stucturen en eindgebruikersorganisatie i.p.v. vanuit problemen redeneren
stap 2	the affection; werkelijk contact maken met elkaar en op zoek gaan naar de mens achter datgene dat we waarderen op zoek naar een dialoog waarbij men op zoek gaat naar ‘de mens’ in de eindgebruiker
stap 3	the dream; het omschrijven van dromen voor jezelf, de bewoner en de wijk
stap 4	het vinden van talenten en fysiek inzetbare middelen om de droom te kunnen realiseren
stap 5	the care; het samen creëren en op schaal maken van de collectieve droom
stap 6	de gezamenlijke droom krijgt vorm tijdens een actieve sessie
stap 7	the miracle; samen met de eindgebruiker en organisatie de gedeelde droom werkelijkheid maken, een fysieke uiting van de collectieve droom
stap 8	the celebration; samen vieren van dit resultaat
stap 9	re-generation; eindgebruikers en organisatie de tools meegeven om met dezelfde energie en spirit zelf nieuwe initiatieven te ontplooiën

Wat is interessant aan dit project?

Introductie van nieuwe termen werkt aansprekend (dromen vangen in de wijk)
Er wordt per actie goed gekeken naar de in te zetten vermogens van de betrokkenen
Ondanks de korte en vaste looptijd van de projecten, toch veel succes.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

De vaste looptijd van het project is overzichtelijk en haalbaar, dat is voor ons ook belangrijk.
Na afloop van het project, de vrijwilligers de tools meegegeven om het in de toekomst eenzelfde soort initiatieven van de grond te krijgen.
Het vieren van het resultaat, dus bewust stilstaan bij geboekte resultaten

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

-

“De Leiderschapsreis heeft voor mij écht zichtbaar gemaakt waar het in het leven om gaat en heeft tot de keuze geleid om er ook naar te gaan handelen”

Processchema OASIS GAMES, ELOS NL

“Ik heb ervaren dat wanneer ik de ander ruimte geef te ontdekken, ik zelf nu en op langere termijn ruimte ervaar”

“Je creëert een ruimte waarin mensen zelf met ideeën kunnen komen. Daarmee creëer je een stukje gezamenlijkheid, een echt gesprek en een echte connectie tussen mensen.”

OUDE WESTEN ROTTERDAM

korte omschrijving van de organisatie/ energie

Na de Tweede Wereldoorlog was in het Basisplan voor de wederopbouw van Rotterdam geen ruimte voor de wijk het Oude Westen. De gemeente kon het zich echter, gezien de enorme woningnood, niet permitteren de wijk te slopen. Maar de gedachte aan sloop was nooit geheel van de agenda verdwenen. Dit leidde tot verdere verwaarlozing van de huizen,

want onderhoud werd door de huiseigenaren als onrendabel gezien als de wijk toch tegen de vlakte zou gaan. Vele plannen passeerden de revue, maar werden niet uitgevoerd. Na 1974 wordt de wijk voor het eerst in een formeel beleid als een integraal onderdeel van de staderkend. Deze erkenning vormt de basis van de stadsvernieuwing. De ruimtelijke

doelen van de energie

Het veiligstellen van de toekomst van de eigen woonomgeving van de buurtbewoners, anders dan de plannen toentertijd voor ogen hadden.

betrokkenen

- bewoners
- ondernemers
- architecten

ingezet eigen vermogen

- tijd
- complementaire kennis
- betrokkenheid
- miskenning

processtappen

stap 0	saneringsvoorstellen van de gemeente (Saneringsnota '69) werden niet uitgevoerd door hoge woningnood
stap 1	door verkrotting en verpaupering ontstond de Aktiegroep Oude Westen in 1970. Via massale -door hen zelf georganiseerde- bijeenkomsten en vooral door veel en luidruchtig actievoeren protesteerden de groep bewoners tegen de woon- en leefomstandigheden in hun wijk en eisten duidelijkheid over de toekomst van de wijk
stap 2	de Aktiegroep stelde samen met architecten een 'Reconstructieplan' op, een sterk wapen in de strijd. Hiermee lieten ze de bestuurders weten dat er niets ging veranderen zonder instemming en inspraak van de bewoners
stap 3	de bestuurders konden het moeilijk toegeven, maar zwichtten uiteindelijk voor de sterke daadkracht van de bewoners
stap 4	de bestuurders stellen voor om de bewoners de verantwoordelijkheid te geven voor de ontwikkeling, maar dat aanbod slaan ze af. Het is tenslotte niet hun vakgebied
stap 5	de wensen van de bewoners worden samengevoegd met de wensen op het niveau van de stad. Enkele dwarsstraten worden aangelegd en vele woningen worden gerenoveerd

structuur van de wijk moest het streven naar een solidaire wijkgemeenschap versterken. Dit heeft geresulteerd in een sterke nadruk op een aantal sociaal-culturele voorzieningen in het centrum van de wijk. Begin jaren '70 gingen de wijkbewoners zich actief met de gang van zaken bemoeien. Ze richten samen met architecten een actiegroep op en

resultaten van de energie

- stadvernieuwing in plaats van sanering in de wijk
- mogelijkheid voor de Aktiegroep om als wijkorgaan te functioneren en zich zo in het politieke spel in te passen (niet gedaan overigens)
- In '72 werd de Structuurnota verworpen. Het bestuur was in '73 'om' door aansluiting van de Aktiegroep bij het Samenwerkingsverband

tijdsbestek

meer dan 20 jaar

dwingen met gedetailleerde voorstellen renovatie, opknappbeurten en kleinschalige nieuwbouw af met betaalbare huren als alternatief voor de kaalslag die gemeente voorstaat. Dit proces wordt inmiddels als model voor stadsvernieuwing gehanteerd. Er worden dwarsstraten aangelegd en parkeergarages gebouwd onder de nieuwbouwwoningen.

van bewonersgroepen uit oude stadswijken uit Rotterdam. Samen sta je sterk!
- analyse van de oorzaken van de huidige woon- en leefomstandigheden

Wat is interessant aan dit project?

De Aktiegroep hanteerde de beginselen van openheid en aanwezigheid, wie aanwezig was mocht meepraten en meebeslissen over de agendapunten.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

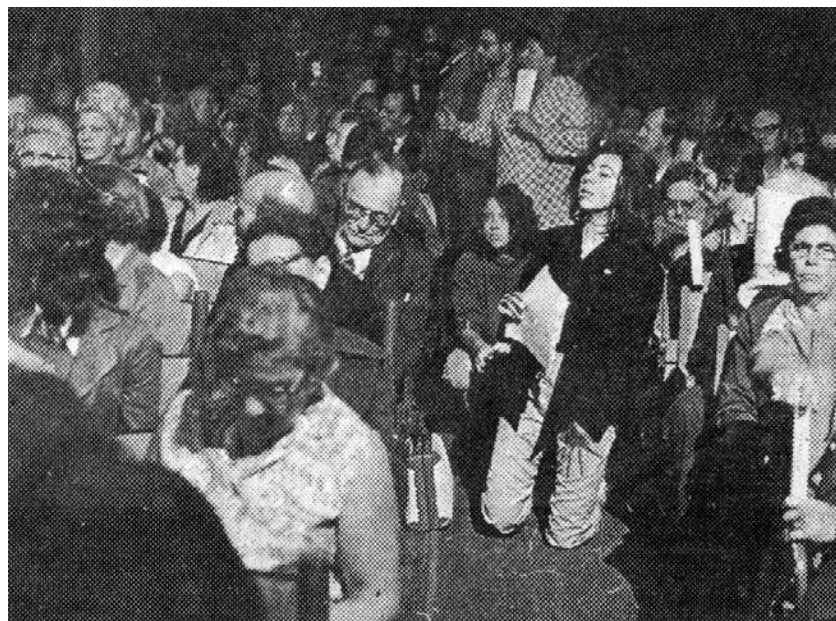
Het is slim om vooraf goed geïnformeerd te zijn, alvorens actie te gaan ondernemen.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

De Aktiegroep discrimineerde erg. De eisen die ze stelden gingen verder dan alleen de ruimtelijke ontwikkeling. Wij moeten ons niet laten leiden door een club mensen, maar een goede vertegenwoordiging bij elkaar zoeken voor de plannen.

bron:

<http://couvreur.home.xs4all.nl/ned/rdam/oudwest.html>
Stadsontwikkeling Ruimte en Wonen Rotterdam, Bestemmingsplan Ouden Westen (feb 2013)

Deze dame ging bij alle emoties maar op de knieën.

© Robert de Hartogh / nfa, coll. Nederlands fotomuseum

De bijeenkomsten gingen ver en mensen waren betrokken De doorbraken

Het rechte stratenpatroon dat doorsneden moest worden voor een betere toegankelijkheid

- geen verdere toename van het aantal buitenlanders in de wijk.

- beperking van het aantal pensions voor buitenlanders tot één per straat. Er zijn 52 pensions (15 zonder vergunning) in het Oude Westen.

- Optimale naleving van de Logementsverordening om wantoestanden in de pensions te voorkomen. Toepassing van de verordening voor pensions met minder dan acht inwoners.

- een generaal pardon voor de illegaal in Nederland verblijvende gastarbeiders.

- Betere voorlichting aan buitenlandse werknemers omtrent hun rechten en plichten.

De eisen vonden grote instemming bij de aanwezigen. Met het geluid van het dreigend „wij gaan Thomassen jonassen” in de oren verliet het publiek de zaal.

De Aktiegroep discrimineerde wel...

MAISON MEDICAL LEUVEN

korte omschrijving van de organisatie/ energie

De Belgische architect Lucien Kroll hield zich bezig met de participatie van bewoners in het ontwerp-proces. Mede dankzij hem is de bekendheid onder architecten en stedenbouwers groter en groter geworden en zag men het belang van participatie steeds meer in.

Hij stond bekend om het wijzigen en voortbouwen op modernistische gebouwen die niet voorzagen in de behoeften van zijn gebruikers. Hierbij betrok hij de gebruikers in zijn ontwerpproces. Hij werd bekend met zijn Maison Médical, een studentenaccommodatie van de Universiteit van Leuven, 1970-1976.

doelen van de energie

De studenten waren het niet eens met het monotone ontwerp voor hun nieuwe studentenaccommodatie op de universiteitscampus dat werd voorgesteld door de universiteit, dus ze benaderden Kroll om hier een alternatief voor te zoeken.

betrokkenen

- studenten
- architecten

ingezet eigen vermogen

- kennis
- betrokkenheid
- miskenning

resultaten van de energie

De studenten kregen uiteindelijk geschikte huisvesting die voldeed aan hun eisen en wensen. Het was geen saaie eenheidsworst, ze woonden ieder in een ‘eigen’ woonunit.

tijdsbestek

zes jaar

processtappen

- stap 0 er was vraag naar studenten huisvesting op de campus
- stap 1 de univeriteit nam een architect in de arm en liet eenontwerp maken
- stap 2 zoals we van studenten gewend zijn nemen ze niet alles maar klakkeloos aan. Zo ook niet wat betreft hun nieuwe huisvesting. Ze kwamen in opstand
- stap 3 studenten bedachten dat ze sterker zouden staan door zelf een architect in de hand te nemen; Lucien Kroll
- stap 4 middels uitvoering overleg tussen de studenten en de architect kwam het ontwerp tot stand
- stap 5 door middel van het voeren van campagne werd het idee breed gedragen en succesvol
- stap 6 Kroll kreeg de opdracht en zetten een soort spelregels op waarbinnen de individuele ontwikkelingen konden plaatsvinden
- stap 7 allerlei verschillende architecten (binnen het bureau van Kroll) kregen de opdracht om binnen de dragende structuur huisvesting te ontwerpen

Wat is interessant aan dit project?

Het resultaat was een gefragmenteerd gebouw, waarbij ieder fragment was ontworpen door een andere architect binnen het kantoor van Kroll. De scheiding van de algemene structuur en de vulling waren vergelijkbaar met de theorie van Habraken, over de drager en de inbouw. Het leidde tot een volledig op maat gemaakte architectuur.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

Het is slim wat de studenten deden, daar waar zij niet genoeg kennis van hadden, schakelden ze hulp in.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

-

Een voorbeeld van een van de complexen van Lucien Kroll; iedere student had zijn eigen plek

KLEIBURGFLAT AMSTERDAM BIJLMER

korte omschrijving van de organisatie/ energie

Bureau M.E.S.T., the urban fertilizer, het bureau voor Maatschappelijke Experimentele Stedelijke Transformatie, is na drie jaar vruchtbare samenwerking in goed overleg beëindigd. De huidige partners, Carolien Ligtenberg, Elisabeth Boersma en Pim Dumans, zetten afzonderlijk hun werkzaamheden voort.

Met gepaste trots kijken we terug op een rijke periode waarin bureau M.E.S.T. als voorloper binnen het landelijke leegstandsdebat opgeld deed. Via dynamische ontwikkeling van leegstaand vastgoed hopen wij letterlijk en figuurlijk ruimte te hebben gecreëerd voor waardevolle geleidelijke ontwikkelingen. We hebben met plezier gewerkt

aan het proces waarbij de gebruiker en het gebruik centraal stonden. Een werkwijze die een alternatief biedt op planmatige aanpak en echte ruimte biedt voor tussentijdse ontwikkeling en die leidt tot maatschappelijke meerwaarde.

doelen van de energie

Kleiburg is de laatste ongerenoveerde honingraatflat in de Bijlmer. Consortium de Flat wil de 500 woningen gefaseerd ontwikkelen als kluswoningen. Aan bureau M.E.S.T. de taak om de flat alvorens te ‘activeren’. Het belangrijkste doel hiervan is dat de toekomstige bewoners elkaar leren kennen en ontdekken wat de collectieve meerwaarde is. Een

daktuin, Kleiburgkoffiebar of een minibioscoop?

resultaten van de energie

Het is nog moeilijk te zeggen maar de activiteiten die hebben plaatsgevonden waren een succes zoals de binnenstraatbios, een diner voor 100 aan een 40 meter lange tafel in de binnenstraat, de ‘krijtwoning en een woning gevuld met hangende tuinen. De Facebookpagina heeft 85 ‘likes’.

betrokkenen

- opdrachtgevers Consortium de Flat
- samenwerking met andere architecten

ingezet eigen vermogen

- kennis
- instrumenten

tijdsbestek

2 jaar

processtappen

stap 1	Verschillende iniatiefnemers (meeste ontwikkelaars en een CPO, gaan samenwerken onder de naam Consortium de Flat
stap 2	Na onderzoek blijkt dat het kluswoning concept wellicht succesvol zou kunnen zijn
stap 3	Ze nemen NL Architects aan om de publieke delen van de flat te ontwerpen
stap 4	Aan Bureau M.E.S.T. de taak om voorafgaand aan de renovaties de flat te activeren en ze voeren enkele interventies uit om zowel de ruimtelijke als de sociale potenties te vergroten

Wat is interessant aan dit project?

Het is interessant dat hier een andere groep mensen de boel moet activeren dan die al eerder betrokken waren. Je zou verwachten dat de architecten van NLarchitects hier ook meer betrokken bij zouden zijn.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

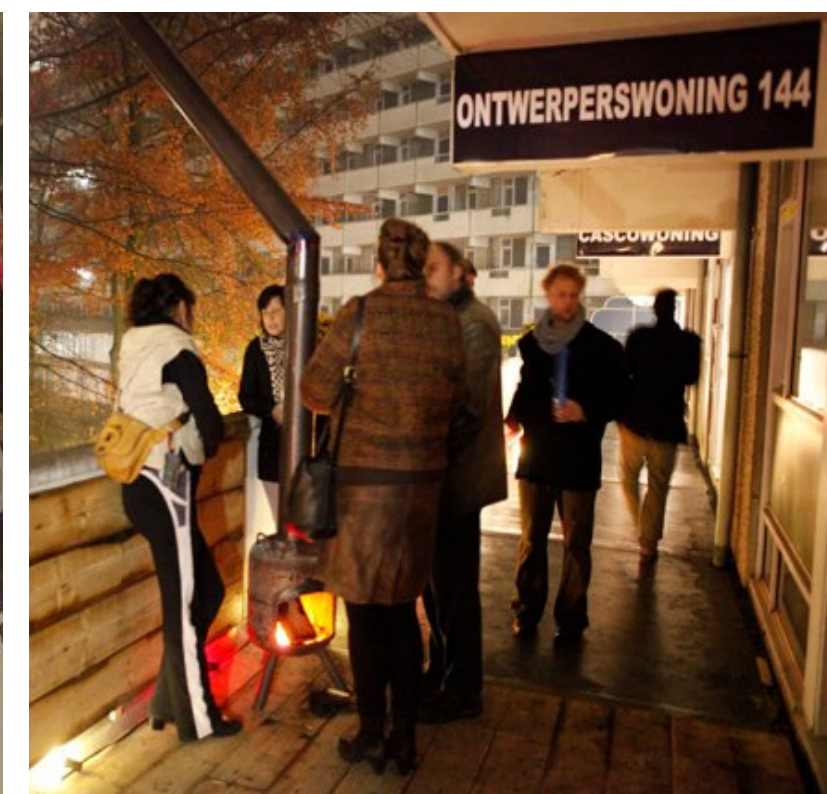
Het opzoeken van de media en van het project laten horen geeft op heel veel vlakken meer aandacht en daarmee draagvlak en input.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

-

Ook de positive impuls die de media geeft kan de Bijlmer en haar negatieve imago verbeteren.

Een 3D visietekkaartje

Een digitale uitnodiging via Facebook

DE CEUVEL BUIKSLOTTERHAM AMSTERDAM

korte omschrijving van de organisatie/ energie

Space&matter is an Amsterdam based office for architecture, urban planning and concept development. After it's foundation in early 2009, the office has developed itself rapidly.

international designers, works on a wide range of projects of various scales.

Led by its founding partners Sascha Glasl, Tjeerd Haccou and Marthijn Pool, a skilled team of seven

doelen van de energie

Development and design of a creative incubator on a polluted brown-field. By using low-tech techniques such as recycling houseboats and cleaning the soil by vegetation, the former shipyard is an innovative sustainability experiment.

betrokkenen

samewerkingen met:

- landschapsarchitecten Delva
- Metabolic Lab
- Vereniging de Ceuvel

ingezet eigen vermogen

- creativiteit
- kennis
- slimme organisatie

resultaten van de energie

Uiteindelijk zal de vervuilde scheepswerf weer groen en schoon moeten worden. Door slim om te gaan met middelen die voor handen zijn, kan er veel bereikt worden voor deze specifieke plek.

tijdsbestek

lopend, verwacht 10 jaar

processtappen

stap 0 Er is vraag naar een creatieve oplossing om om te gaan met het vervuilingsprobleem op de voormalige scheepswerf in Buikersloterdam, er wordt een prijsvraag uitgeschreven

stap 1 Space&Matter bedenkt hiervoor een sim 10 jarenplan waarin ze alle kansen van de plek benutten en verder kijken dan vandaag en morgen. Door goed te kijken naar de bestaande kwaliteiten en kansen en minder te focussen op de problemen, winnen ze de prijsvraag

Wat is interessant aan dit project?

Space&Matter heeft heel goed naar de locatie gekeken. Door slimme verbanden te leggen met het oog op morgen en door bewust om te gaan met materiaal en kapitaal, slagen ze er in om het gebied te ontwikkelen en interessant te maken.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

Wat ze goed doen is op zoek gaan naar andere vormen van grondsanering ipv het hele dure afgraven van grond. Daarnaast is dit ook niet duurzaam, gezien de vervuilde grond dan weer ergens anders terecht komt.

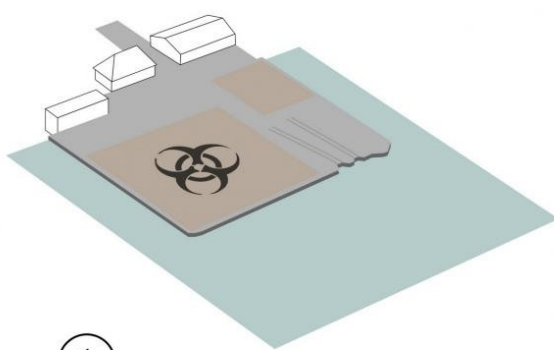
Space&Matter heeft een sterke verbeeldingskracht. Door aantrekkelijke toekomstbeelden te maken kunnen ze mensen overtuigen van de kracht van het plan.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

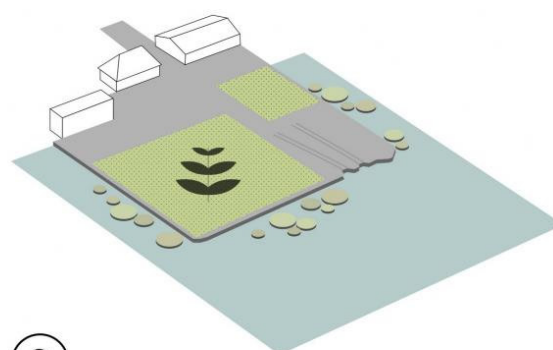
-

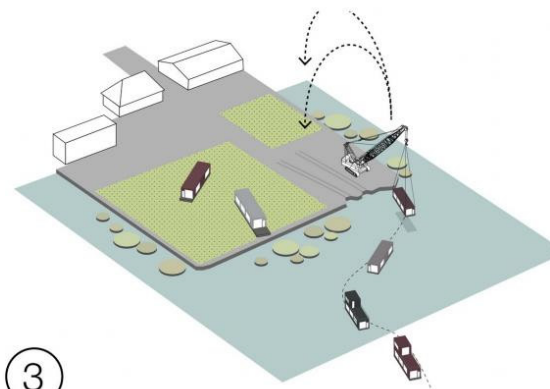
Aantrekkelijke verbeelding laat zien hoe het kan worden, dat is de verbeeldingskracht van een ontwerper

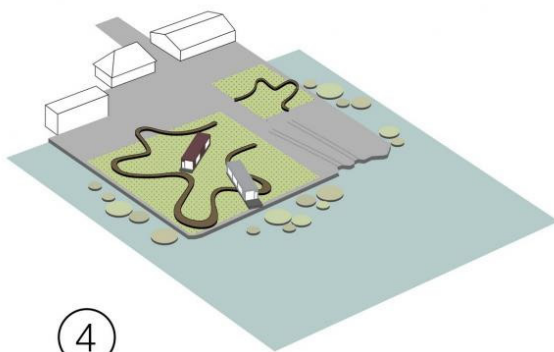
①

②

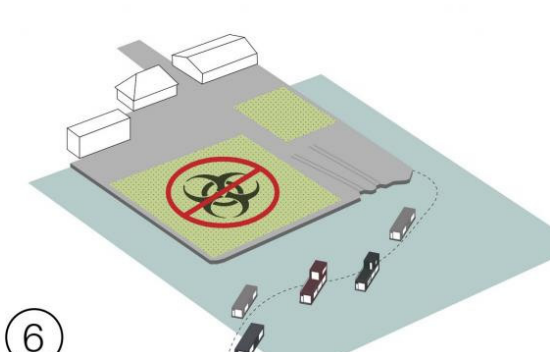
③

④

⑤

⑥

Slimme stappen leveren in dit plan vooral op de lange termijn grote resultaten

MAZZORBO VENETIA

korte omschrijving van de organisatie/ energie

De taak van de architect was volgens De Carlo (1972) dan ook niet enkel op de mensen afstappen en vragen wat ze wilden, oftewel vragen over smaak, maar het ging verder. Er werd antwoord gezocht op aspecten als wie zijn deze mensen en hoe kunnen we erachter komen wat ze willen? Het ging over de identificering van de gebruiker, een

aspect waar geen recept voor bestond. Het was verschillend in elke situatie. Giancarlo de Carlo was van mening dat als een opdracht voor het maken van architectuur voortkomt uit een vraag van een anonieme institutie, dit leidde tot anonieme architectuur. Het was dus de taak van de architect hier een gezicht aan te geven. Dit kon volgens De

doelen van de energie

Ontdekken wat nou werkelijk de behoeftes waren van de nieuwe bewoners en wat de bestemming moest zijn gezien deze specifieke plek.

human beings and their physical surroundings because everything is recorded in its urban forms”

De Carlo: “If the attachment to a place is so strong, then it is to the morphology of the place that one must look for the secrets of reciprocity between

betrokkenen

- toekomstige bewoners
- huidige bewoners
- architect

ingezet eigen vermogen

- kennis
- betrokkenheid
- tijdsvraag

processtappen

stap 0	De Carlo werd gevraagd hier 80 woningen te ontwerpen
stap 1	Tijdens de eerste ontmoetingen met lokale bewoners kwam De Carlo achter hun passie voor de eilanden en de geschiedenis van de activiteiten op het eiland, namelijk het vissen
stap 2	hij had hier te maken met een bestaande stedelijke structuur, met eigen karakteristieken in kleurgebruik, overgang tussen binnen en buiten, privé en publiek en lokale tradities
stap 3	Plaatjes van de omgeving zeiden hier volgens De Carlo genoeg. Het was volgens hem de taak om een kritisch kader op te stellen waaraan het ontwerp gemeten kon worden
stap 4	kritiek en aanpassingen door de lokale mensen was daarna gewenst. Het ging hierbij niet om een lang proces van gesprekken en bijeenkomsten met bewoners, maar het ging om het opstellen van een uitgebreide morfologie van het eiland, die toegankelijk werd gemaakt door de lokale mensen. Deze morfologie, zoals bepaalde straten, kanalen en open plekken, moesten behouden blijven en versterkt worden. Er werden verschillende typologieën ontworpen die sterk plaats afhankelijk waren

Carlo het best middels participatie van bewoners. De architectuur die hier uit voortkwam was “a free expression of disorder”, waarbij de variëteit van het ontwerp voortkwam uit de variëteit van leefstijlen.

bij de huisvesting op Mazzorbo, een eiland nabij Venetië.

Een project waar De Carlo een dergelijk ontwerpproces aanging met bewoners was in 1980

resultaten van de energie

Een nieuwe buurt die puur uit ging van de kracht van de plek en de gebruiken, gewoontes en geschiedenis van de bewoners. Het Longue Duree staat bij dit project centraal.

tijdsbestek

17 jaar

Wat is interessant aan dit project?

Bij dit project op Mazzorbo was de sociale vorm, die werd gedefinieerd door de lokale mensen, sterk aanwezig, en die was af te lezen aan de morfologie van de gebouwen. De Carlo sprak hierbij ook wel van ‘indirecte participatie’, waarbij de dialoog met de locatie net zo sterk was als de dialoog met de mensen.

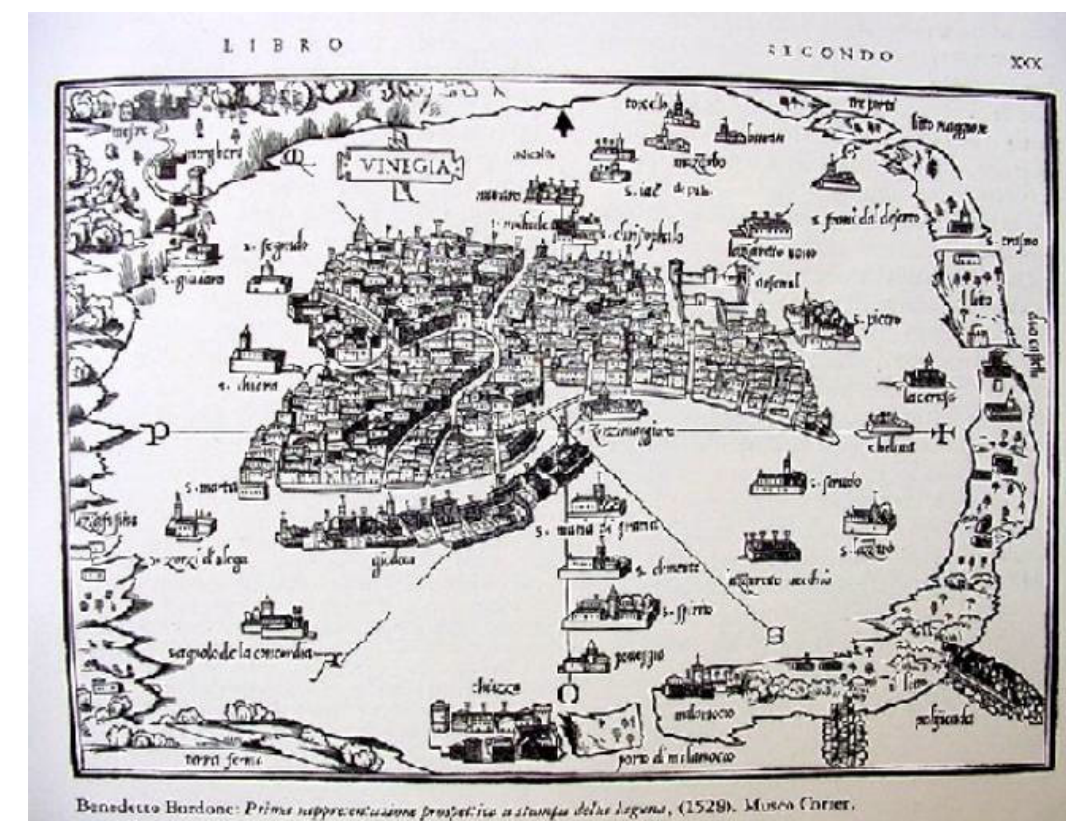
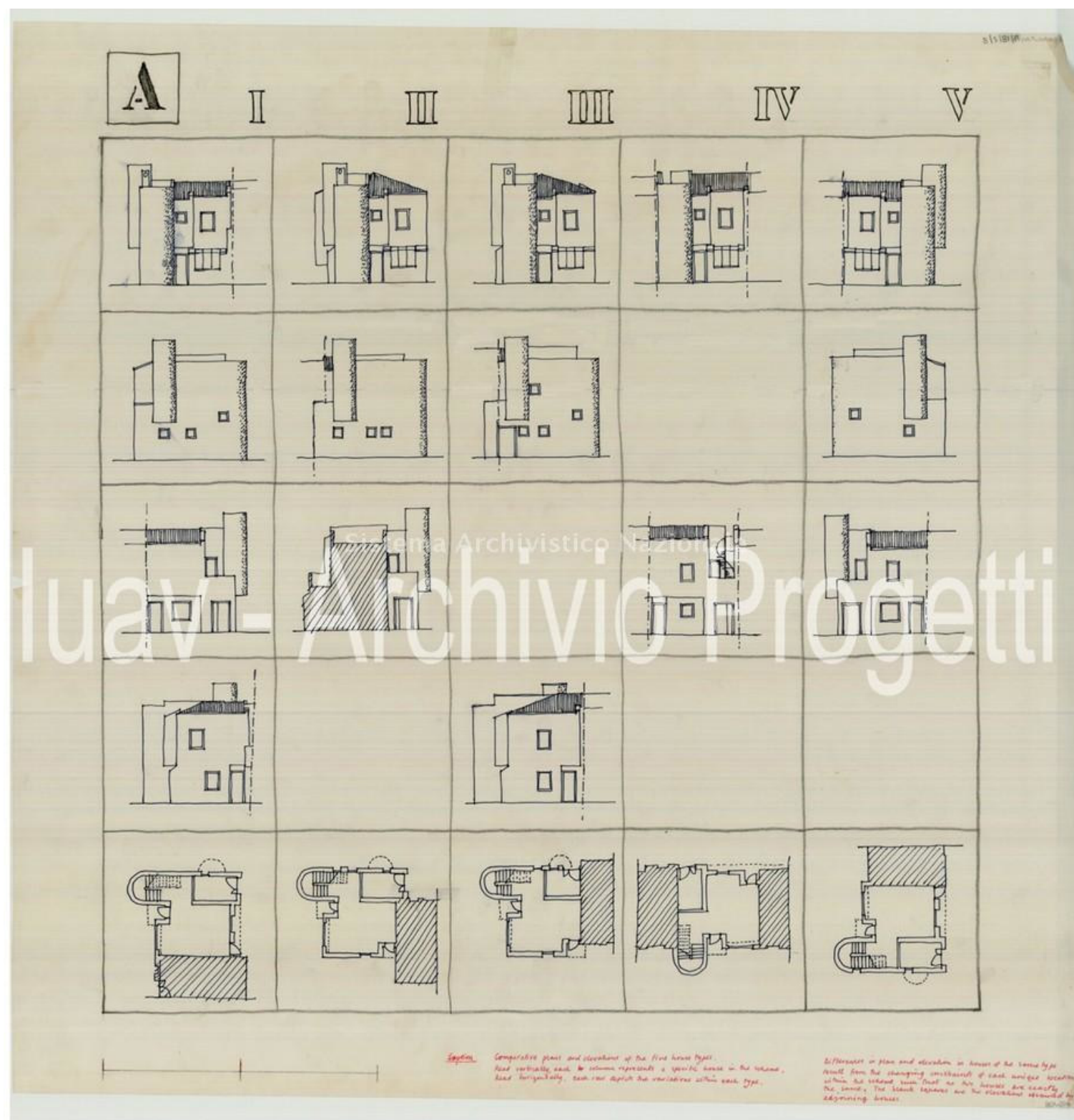
Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

Geen ellelange gesprekken en onmogelijk veel bijeenkomsten, maar mensen gericht voeden met informatie en ideeën kan het proces enorm versnellen.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

bron:

Jong, de K., Invloed van bewoners op architectuur, scriptie aan de TU Eindhoven, augustus 2013
www.architetti.san.beniculturali.it

The common history of the location was the basis for the development

De Carlo's sketches of the dwellings in Mazzorbo, the different typologies are strongly connected with the area

LUCHTBRUG ROTTERDAM

korte omschrijving van de organisatie/ energie

ZUS [Zones Urbaines Sensibles] researches and intervenes in the contemporary urban landscape with productions ranging from urban plans and architecture to installations and fashion. Within this complex field we find ourselves constantly in between two positions: as co-author and as critic.

YES

ZUS works with a belief that every place has the potential to become unique and thrilling. A spatial intervention should therefore always be inspired by the specific qualities of the situation and driven by an optimistic attitude. We have to deal with rapid changing conditions and adapt our tactics to give

shape to our constantly modernizing society. With designs for urban districts, parcs, public spaces, buildings and installations we try to contribute to a collective and sustainable future.

NO

Architecture has become marginalized in the last two

decades by responding mainly to the demands of the market. ZUS reclaims the public role of the architect by making social challenges explicit by means of unsolicited architecture and architectural activism. With proposals, exhibitions and publications we not only contribute but also question and criticize the field we work in.

doelen van de energie

Het Schieblock van Rotterdam moest getransformeerd worden. ZUS en CODUM werden gevraagd in 5 jaar tijd het blok te transformeren.

betrokkenen

- gemeente Rotterdam
- LSI
- CODUM
- Milieu centrum Rotterdam
- En vele anderen

ingezet eigen vermogen

- creativiteit
- kleine vermogens
- betrokkenheid
- geld

tijdsbestek

4 jaar

processtappen

stap 0	Het Schieblok komt leeg te staan
stap 1	CODIUM en ZUS worden benaderd om het blok weer te activeren
stap 2	ZUS begint met allerlei activiteiten in het bouwblok, maar ziet ook kansen in de toegankelijkheid van het gebouw
stap 3	ZUS ontwerp een luchtbrug die het gebouw met de stad verbind, maar er is geen geld om deze te ontwikkelen
stap 4	ZUS zoekt de media op en doet een beroep op de betrokkenheid van de omwonenden. Ze geven ze de kans om hun steentje bij te dragen door €5,- neer te leggen voor een plank (met je eigen naam) om de brug mee te bouwen > zogenaamde crowdfunding
stap 5	Heel Rotterdam wil meedoen en inmiddels is de brug een feit

Wat is interessant aan dit project?

ZUS speelt heel slim in op de betrokkenheid van de omwonenden en de gebruikers. Daarmee is dit crowdfundingproces enorm succesvol gebleken. Daarnaast gaan ze zorgvuldig om met de vermogens van mensen, ze vragen niet veel, maar een kleine bijdrage kan heel veel opleveren.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

Naast dat ZUS vraagt om een gunst van de betrokkenen, geven ze hen er ook iets voor terug. Namelijk hun eigen naam of merk op de houten plank. Hierdoor raken mensen verbonden met de brug en zullen ze zich voor altijd op een positieve manier met de plek verbonden blijven voelen.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

-

bron:

Klooster, van 't, I., Reactivate! Vernieuwers van de Nederlandse Architectuur, Trancity 2013
www.ZUS.cc

Media helpt om de aandacht te krijgen

Er wordt zorgvuldig omgegaan met mensen die interesse tonen en mee willen doen

Certificaat van je aandeel in de Luchtbrug

Het eerste deel van de luchtbrug dat werd uitgevoerd

Zowel ruimtelijk als sociaal is de brug van enorme waarde

SOCIAL DESIGN ECK(H)ART (eigen project Tom en Jolijn)

korte omschrijving van de organisatie/ energie

Voor een project aan de academie voor Architectuur en Stedenbouw in Tilburg zijn we betrokken geraakt bij het zogenaamde proces van Social Design. Woningcorporatie Woonbedrijf, eigenaar van een groot aantal woningen in de wijk, heeft ons de opdracht gegeven na te denken over de openbare ruimte rondom het winkelcentrum Eckart.

Eckart is een wijk in Eindhoven, waar allerlei mensen al jaren met veel plezier wonen en met elkaar samenleven. Een wijk met een ruime opzet, die goed bereikbaar is en veel groene plekken heeft. Bijna 50 jaar geleden was Eckart nieuw, modern en van alle gemakken voorzien. Maar tijden veranderen en de wijk voldoet niet meer op ieder vlak aan

de wensen en eisen van mensen. Woningen en voorzieningen worden langzaamaan verbeterd, maar nu is het tijd voor de openbare ruimte om te transformeren tot de huidige standards en volgens hedendaagse behoeften. Er zit veel potentie in de wijk, bewoner, bezoeker en ondernemer.

doelen van de energie

De wijk een positieve impuls te geven en de ininitiatieven als een soort vliegwiel te laten fungeren in de wijk. Mensen moeten weer enthousiast worden op de korte termijn en daarmee gepaard gaat een grotere betrokkenheid bij de wijk op de lange termijn.

resultaten van de energie

Het proces leidde tot een hoop positieve reacties, zowel vanuit het werkveld als vanuit de wijk en bewoners. De bewoners hebben ininitiatieven geadopteerd en er bestaat op het moment een buurtmoestuin bij het buurthuis. Daarnaast waren de plannen voor een Repaicafe tot in de uitvoeringsfase beland maar op het allerlaatste

moment ging er wat mis met de communicatie en haakten de bewoners af.

betrokkenen

- woningcorporatie Woonbedrijf
- Buro Cement
- bewoners
- de kerk en scholen
- gemeente Eindhoven

ingezet eigen vermogen

- tijdsduur
- betrokkenheid
- miskenning

tijdsbestek

5 maanden

processtappen

- stap 0 start vanuit de vraag of problematiek
- stap 1 breng actoren in kaart en benoem ze
- stap 2 analyseer de wijk op verschillende aspecten
- stap 3 spreek bewoners/ professionals
- stap 4 herken de kracht van de wijk en focus daar op (ipv op problemen)
- stap 5 herdefinieer de opgave; wat is de werkelijke vraag?
- stap 6 spiegel de werkelijke vraag met actoren, herkennen en erkennen
- stap 7 vorm een werknet en benoem key-actoren
- stap 8 gebruik scenarioplanning als hulpmiddel voor het ontwikkelen van een toekomstvisie
- stap 9 toets de analyse en creëer collectieve waarden tijdens workshops
- stap 10 verwerk de input tot een samenhangende visie op hoofdlijnen
- stap 11 maak een selectie van interventies waar draagvalk voor is
- stap 12 spreek partijen aan op verantwoordelijkheid en investeringsvermogen
- stap 13 houd de regie en bewaak samenhang, haalbaarheid en kwaliteit
- stap 14 smeed coalities van belanghebbende rondom elke interventie
- stap 15 werk interventies uit tot een lexibel stappenplan ipv in een eindbeeld
- stap 16 zorg voor snel zichtbaar resultaat zodat het vertrouwen ontstaat

Wat is interessant aan dit project?

Vele stappen vormen de basis voor Open City Innovation. Wat het proces zo interessant maakt is dat we echt hebben gekeken naar wie er in de wijk wonen, want ze doen en wat ze willen.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

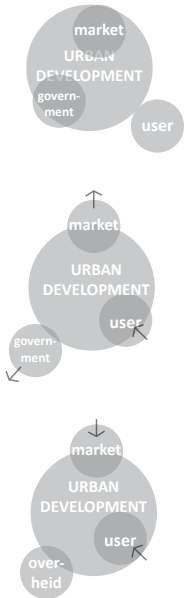
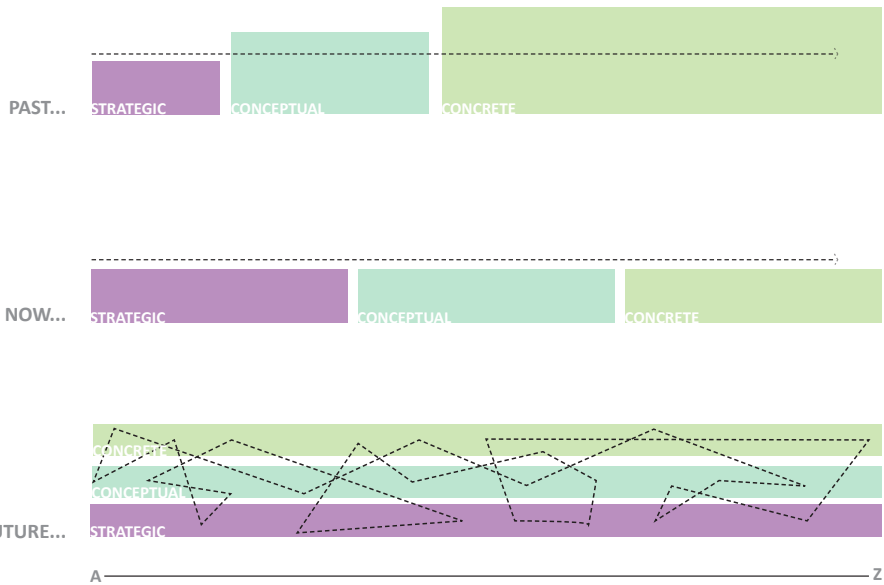
Veel stappen zoals links beschreven komen terug in onze proces methode voor OCI.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

houd rekening met de kwetsbaarheid van vrijwilligerswerk. Mensen kunnen van het een op het andere moment stoppen. Houdt er rekening mee dat de communicatie vlot verloopt. Dat is de basis van samenwerken.

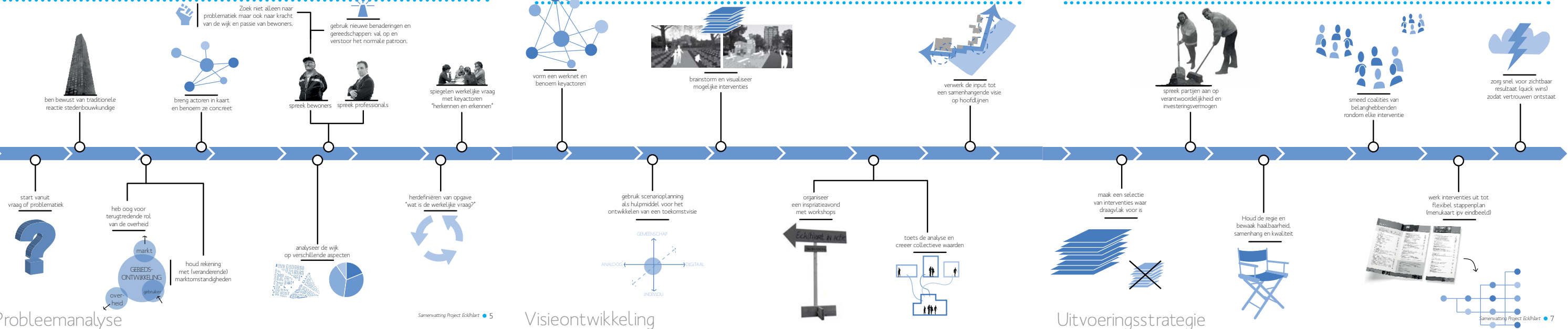
Eck(h)art in Actie

Ook bij dit project stonden we stil bij de nieuwe rol van de stedenbouwkundige

Een indruk van een van de informatie avonden

Het proces van social design

Het doorlopen proces van social design in Eckart

NRE-TERREIN EINDHOVEN (eigen project Tom)

korte omschrijving van de organisatie/ energie

Het NRE-terrein is voor de meeste Eindhovenaren bekend als gesloten gebied, slechts van buitenaf te zien. Na het vertrek van Endinet wordt het voormalige terrein van de Nutsbedrijven ontwikkeld tot een nieuw stukje Eindhoven, gelegen in het hart van de stad.

De bedoeling is dat het gebied verandert van een industrieterrein in een kleinschalige, levendige en creatieve stadsbuurt waar wordt gewoond en gewerkt. Geen gewone buurt, maar een unieke plek voor ondernemers, particulieren en andere partijen die zich verbonden voelen met de locatie en de

historische bebouwing. De gemeente is daarom niet op zoek naar een projectontwikkelaar maar naar eindgebruikers. Uitgangspunt is het handhaven van de waardevolle panden en de vrijheid van deelnemers. Er is daarom geen vooropgezet masterplan. Het gebied wordt samen met de nieuwe

bewoners en bedrijven vormgegeven. Door de marktconsultatie liggen veel waardevolle ideeën en initiatieven op tafel.

doelen van de energie

- organische gebieds ontwikkeling
- behoud cultuurhistorisch waardevolle panden
- vrijheid van stakeholders

resultaten van de energie

- grote groep geïnteresseerden met creatieve ideeën
- tijdelijke invullingen panden
- jazz club in historisch pand

betrokkenen

- gemeente Eindhoven
- Van Abbe Stichting
- Trefpunt groen
- TU Eindhoven
- omwonenden

ingezet eigen vermogen

- eigen vermogen deelnemers
- kennis wijk
- tijdsvraag
- miskenning (buurt)

tijdsbestek

sinds eind 2012

processtappen

stap 0	leegstand waardevolle panden
stap 1	marktconsultatie
stap 2	selectie
stap 3	start ontwikkeling
stap 4	onderzoeken
stap 5	ontwerpfase
stap 6	start uitwerking en realisatie

Wat is interessant aan dit project?

Het NRE-terrein vertegenwoordigd een stroming in de ruimtelijke ontwikkeling waar we als vakwereld niet omheen kunnen. Als experiment is het zeer interessant omdat een grote (ruimtelijke) vrijheid gegeven wordt aan deelnemers. De ontwerper ‘oude stijl’ wordt hier niet geaccepteerd. Als ontwerper alles in de hand hebben is er niet bij maar de vraag naar ruimtelijke, integrale kennis en een kritische blik blijft noodzakelijk. Andere producten (bijv. een inspiratiedocument) en processen (stakeholders verzamelen en dan starten) zijn nodig.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

- De marktconsultatie als een verzamelbank van ideeën zorgt voor veel input.
- Het inspiratiedocument geeft mensen kennis over waardevolle elementen zonder dat het beslissingen maakt. De beelden zijn prikkelend maar vrijblijven, toch ontstaat op deze manier een collectieve mindset van wat het kan worden.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

- Door gebrek aan vooronderzoek van professionals blijft het proces fragiel, onzeker en de tijdsduur voor velen te lang. Vooronderzoek brengt risico's in kaart en vergroot investeringsbereidheid.
- Door het ontbreken van heldere proceslijn haken stakeholders af.
- De vrijheid voor burgers is dermate doorgeslagen dat professionele kennis niet wordt benut en zonder kritische blik naar plannen van onderop wordt gekeken.
- Het maken van een ontwerp is uit den boze. Toch blijkt het beeld een onmisbaar instrument in de communicatie. Daarbij moet er op een gegeven moment iets vastgelegd worden omdat het proces verder te krijgen. Stakeholders willen weten waar ze aan toe zijn, hiervoor heb je afspraken nodig.

Vogelvlucht van het voormalige nutsterrein

Stadsredactie ED bereikbaar via:
telefoon: 040-2336222
e-mail: stadsredactie@ed.nl

woensdag 10 oktober 2012

2,2 ha

Terrein achter voormalig NRE-hoofdkantoor wordt nieuw 'levendig en divers stuk stad'.

'We zoeken mensen die verliefd worden op deze gebouwen'

Wethouder Mary-Ann Schreurs

NRE-TERREIN

Het NRE-terrein wordt 'kleinschalig verkaveld' en verkocht aan de eindgebruiker. Tenminste, als daar belangstelling voor is.

Eindhoven opent verstopt stuk stad

De gemeente gaat het NRE-terrein in het centrum van de stad verkopen. Per kavel(tje), aan mensen die er verliefd op zijn en er hun toekomst willen opbouwen.

door **Corrie de Leeuw**
e-mail: c.deleeuw@ed.nl

Het kan verkopen: een paar jaar geleden nog maar was het plan om op het NRE-terrein in Eindhoven, in de hoek tussen de Nachtegaal en de Kanaaldijk-Noord, zo'n 400 woningen te bouwen. Of het achttal oude, verkomende panden dan behouden kon worden, was zeer de vraag. Later schoof het huidige college van B en W het complete ontwikkelplan in een diepe lade omdat de woningmarkt door de economische crisis op diep zat en ontwikkelaars in de wachtstand stonden. Nu ligt er dan toch een nieuw plan. Een waar geen grote ontwikkelaar aan te pas komt. De komende twee maanden wordt het 'tegen de markt aangeboden'. En is die er rijp voor – waarvan de gemeente overtuigd is – dan wordt nog dit jaar begonnen met de verkoop.

Kleinschalig, per kavel(tje) en per oud gebouw, alleen aan mensen 'die verliefd op de plek zijn en er hun toekomst willen opbouwen'. In plaats van enkele honderden

woningen, zullen er nu hooguit enkele tientallen woningen verschijnen van particulieren of groepjes particulieren. En mogelijk in combinatie met de historische gebouwen, omdat zo'n combinatie het renoveren van de oudbouw financieel haalbaarder maakt. Hoe dan ook: waar de oude panden aanvankelijk sluitpost van een ontwikkeling waren, vormen ze nu het inspirerende startpunt. Misschien wel onder druk van de economische omstandigheden zijn nieuwe tijden aangebroken, zo betogen de Eindhovense wethouders Mary Fiers (PvdA, stedselijke ontwikkeling) en Mary-Ann Schreurs (D66, vastgoed en monumenten). En dus is er ruimte voor nieuw denken over stadsontwikkeling. Althoewel... nieuwe? Schreurs corrigeert: 'Jip, jip! Het is dit juist op de oude manier een stad ontwikkelen. Per kavel verkopen. Kopers die zelf een aanpak in de aanpak nemen voor de bouw. En natuurlijk ontstaat zo een enorme diversiteit. Een ontwikkelaar zijn gaan laten gaan, is niet meer de manier waarop het lukt om een gebied als dit te ontwikkelen, maar het is vooral niet meer de manier waar op we dit willen.'

Want in het nieuwe denken over de stedelijke ontwikkeling van een terrein als dit past juist het kiesten wat oud is en het voorblijven op de geschiedenis. Fiers: 'Die oude gebouwen zien we nu als een meerwaarde voor het gebied'. Wat dat betreft is de onderneming van ontwerper Piet Heijn Eek in de oude Philipslooden op terrein

Strip R een lichtend voorbeeld, zo vinden de wethouders. Fiers en Schreurs zijn optimistisch over de kansen om het gebied divers, kleinschalig, met vele partijen en toch in samenhang te ontwikkelen. 'Natuurlijk, want hier liggen unieke kansen op een toplocatie', prijst Fiers haar waar. Schreurs wijst er op dat met het NRE-terrein opnieuw een stukje gesloten, verboden stad wordt geopend. Zoals dat al met Philipslooteren in Strip gebouwd en zo dat binnenkort zal gebeuren met het terrein waarop het klooster Marienhage, de Paterskerk en het voormalige Augustiniansum liggen. Belangdegenen kunnen zich melden bij de gemeente. Het gaat om de 2,2 hectare achter het hoofdgebouw aan de Nachtegaal. Dat kantoorpand blijft staan en blijft in gebruik bij de gemeente.

Gezocht: pioniers met passie en een goed plan

len dakspanten, lichtstraten in oude industriële daken, verhoogde platdaks, kleurrijke gevelwanden en vloeren, monumentale deuren, trappenhuisen met marmeren vloeren, grote ruimten die breed hoog zijn, of juist opmerkelijk opgedeelde. En het ruikt er naar geschiedenis.

De gemeente Eindhoven biedt het 2,2 hectare grote terrein achter het voormalige NRE-hoofdkantoor aan de markt. Er wordt al

gesproken met partijen en in één van de panden (het voormalige magazijn) komt in ieder geval voorlopig het ontwerpcollectief Audeindorp.

Het grootste gebouw is door betrokken architecten ontworpen, doopt in 'de kathedraal'. Een cluster van vier gebouwen is het. Er doorkruisen lopend langs het geen enkele moeite hier in gedachten een huizeerbestemming aan te geven. Zoals als Usine in de Lichttoren.

Het kleinste van de panden op het terrein is wat wordt aangeduid als 'schakelhuisje', vanwege de grote schakelkasten die erin staan, en die trouwens nog steeds de stroomvoorziening voor alle gebouwen op het terrein regelen. Oprij op het terrein staat de zogeheten Peckentale. Hier is om veiligheidsredenen een hek omheen gezet. Het dak is stuk en binnenin schijnt een en ander al omhoog gekomen te zijn. Maar te renoveren is het bestid, zegt de ambtenaar die de rondleiding verzorgt.

Het Eindhovens college wil het terrein met de oude gebouwen er op 'kleinschalig verkavelen'. 'Aan mensen die verliefd worden op die gebouwen en die daar hun toekomst zien', zo heeft wethouder Mary-Ann Schreurs het omschreven. Ze heeft gelijk: dit is onontgonnen gebied voor pioniers met passie en een goed plan.

foto Juriaan Balke

Inspiratiebeeld om het verhaal van het verleden te vertellen en een blik naar de toekomst

Voorbeelduitwerking, niet als masterplan maar als mindset

BMXBAAN VALKENSWAARD (eigen project Jolijn)

korte omschrijving van de organisatie/ energie

In Valkenwaards wordt een nieuwe woonwijk ontwikkeld. tussen de bestaande woonwijk en de toekomstige uitbreiding ligt een doorgaande fietsroute en een parkstrook. De kinderen uit de buurt hebben hier in de loop der jaren zelf een BMXbaan gemaakt door routes, kuilen, hobbels en bochten aan de leggen. Nu de wijk ontwikkeld gaat

worden, willen de gemeente en omwonenden ook deze parkstrook opnieuw inrichten. Daarvoor mocht Jolijn binnen het bureau waar ze voor werkt een ontwerp maken. Zij zocht de omwonenden op en knutselde in een middag de ideeën van de kinderen in kleine maquettes.

doelen van de energie

Het doel van de opgave is allereerst om een nieuwe entree te maken naar de nieuwe woonwijk. Daarnaast willen we de kinderen tegemoet komen door de BMXbaan nog wel mee te nemen in het ontwerp, maar deze wat professioneler te maken. De veiligheid van de groenstrook wordt aangepakt en de overlast wordt geminimaliseerd.

betrokkenen

- gemeente Valkenswaard
- KruitKok landschapsarchitecten
- Omwonenden (volwassenen en kinderen)

ingezet eigen vermogen

- kennis
- betrokkenheid
- miskenning

processtappen

stap 0	vraag naar een nieuwe invulling voor de parkstrook
stap 1	geluiden uit de wijk laten weten dat de kinderen de BMXbaan willen behouden
stap 2	onderzoek naar wat zijn de mogelijkheden en belemmeringen van de plek
stap 3	wat zijn de eisen van een BMXbaan en hoe kunnen we hier een ontwerp voor maken
stap 4	terugkoppelen aan de kinderen en omwonenden en hun ideeën opvragen met behulp van veldwerk en het maken van maquettes ter plaatse
stap 5	de ideeën en wensen verwerken tot een ontwerp
stap 6	nog een keer presenteren aan de buurt
stap 7	uitvoering

resultaten van de energie

Ruimtelijk: Het ontwerp voor de BMXbaan wordt begin januari gepresenteerd aan de buurt en de wethouder etc. De gemeente was al erg enthousiast dus waarschijnlijk wordt er in het voorjaar van 2014 begonnen met de aanleg.

Sociaal: De bewoners (volwassenen en kinderen) hebben laten horen wat ze graag zouden willen. Aan de eisen is voldaan in het ontwerp. Daardoor voelen zij zich sterker betrokken bij hun buurt en zullen ook de kinderen anders met de baan om gaan. Het zijn tenslotte hun eigen ideeën!

tijdsbestek

enkele maanden

Wat is interessant aan dit project?

Het is interessant om te zien hoe verschillende instrumenten (ind it geval de maquettes met wat klei gemaakt) heel slim als communicatiemiddel kunnen worden ingezet. Daarbij hebben de kinderen zo spelenderwijs hun ideeën kunnen verbeelden.

Zijn er bruikbare elementen voor ons project?

Door slimme instrumenten in te zetten en de plannen en ideeën zo te visualiseren, krijgt men een beeld bij hoe het kan worden.

Welke elementen moeten wij in ons project vermijden?

We moeten waken voor het feit dat de kinderen een bepaald verwachtingspatroon krijgen dat alles wat ze willen, dat ze dat ook krijgen.

Kinderen denken spelenderwijs mee over de toekomst van hun BMXbaan

